

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kasvinsuojeluaineista sekä laeiksi kemikaalilain ja rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kasvinsuojeluaineista, jolla kumottaisiin vuonna 1969 annettu torjunta-ainelaki. Uudella lailla selkeytettäisiin kasvinsuojeluaineita ja niin sanottuja muita torjunta-aineita koskeva lainsäädäntö. Laki sisältäisi nykyiseen tapaan kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista koskevassa neuvoston direktiivissä edellytetyt vaatimukset kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamiselle. Lisäksi ajanmukaistettaisiin lain noudattamisen valvontaa ja hallinnollisia pakkokeinoja koskevia säännöksiä.

Esityksellä lakkautettaisiin torjunta-ainelautakunta. Kasvinsuojeluaineiden hyväksymisestä päättäisi Elintarviketurvallisuusvirasto, joka ennen päätöksentekoa kuulisi tarpeen mukaan muita asiantuntijaviranomaisia ja -laitoksia. Kasvinsuojeluaineiden hyväksymiseen liittyvästä veroluonteisesta maksusta luovuttaisiin, ja viranomaisten suoritteista valtiolle perittävä maksu määräytyisi

valtion maksuperustelain mukaan. Pienimenekkisten kasvinsuojeluaineiden saatavuuden turvaamiseksi laissa säädettäisiin niiden hyväksymisestä perittävästä alennetusta maksusta.

Kemikaalilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyisin torjunta-ainelainsäädännön perusteella hallinnoitavat niin sanotut muut torjunta-aineet siirtyisivät kemikaalilain mukaiseen järjestelmään. Lisäksi esityksessä ehdotetaan annettavaksi ympäristöministeriölle valtuus antaa asetuksella biosidivalmisteita koskevia tarkempia säännöksiä Euroopan yhteisön lainsäädännön paneemiseksi täytäntöön. Rikoslakiin tehtäisiin muuttuneesta lainsäädännöstä johtuvat tekniset tarkistukset.

Esitys liittyy vuoden 2007 talousarvioesitykseen.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Johdanto	4
2. Nykytila.....	4
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.1.1. Torjunta-ainelaki	4
2.1.2. Kemikaalilaki	7
2.1.3. Muu kansallinen lainsäädäntö	8
2.2. Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EY:n lainsäädäntö.....	8
2.3. Nykytilan arviointi.....	10
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	11
3.1. Tavoitteet	11
3.2. Toteuttamisvaihtoehdot.....	12
3.2.1. Hyväksymisjärjestelmän toteuttamisvaihtoehdot.....	12
3.2.2. Maksut	13
3.3. Keskeiset ehdotukset.....	14
4. Esityksen vaikutukset	16
4.1. Taloudelliset vaikutukset	16
4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	17
4.3. Ympäristövaikutukset	18
5. Asian valmistelu	18
5.1. Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	18
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	20
1. Lakiehdotusten perustelut	20
1.1. Laki kasvinsuojeluaineista	20
1 luku. Yleiset säännökset.....	20
2 luku. Kasvinsuojeluaineen yleiset vaatimukset.....	21
3 luku. Kasvinsuojeluaineen hyväksyminen.....	22
4 luku. Toiminnan harjoittaminen	26
5 luku. Koe- ja tutkimustoiminta	30
6 luku. Viranomaiset	32
7 luku. Valvonta	33
8 luku. Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset	36
9 luku. Erinäiset säännökset	39
10 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset.....	42
1.2. Laki kemikaalilain muuttamisesta	43
1.3. Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta	44
2. Tarkemmat säännökset	44
2.1. Laki kasvinsuojeluaineista	44
2.2. Laki kemikaalilain muuttamisesta	45
3. Voimaantulo	45

4. Suhde perustuslakiin ja säätämjärjestys.....	46
LAKIEHDOTUKSET	48
kasvinsuojeluaineista	48
kemikaalilain muuttamisesta	64
rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta	65
LIITE	66
RINNAKKAISTEKSTIT	66
rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta	66

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Kasvinsuojeluaineita koskevat säännökset sisältyvät pääosin torjunta-ainelakiin (327/1969), torjunta-aineasetukseen (792/1995) ja niiden nojalla annettuihin maa- ja metsätalousministeriön päätöksiin ja asetuksiin. Lakia on muutettu 20 kertaa. Vuonna 1994 lakia muutettiin vastaamaan Euroopan yhteisössä (EY) kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta annetun direktiivin vaatimuksia ja silloin uudistettiin säännökset, jotka koskevat kasvinsuojeluaineiden rekisteröimisen edellytyksiä ja rekisteröintimenettelyä. Vuonna 2004 lakia muutettiin siten, että kasvinsuojeluaineiden rinnakkaisuus Suomeen tehtiin mahdolliseksi. Torjunta-ainelaki koskee käyttökelpoisuuden tarkastusta, rekisteröintiä, valmistusta, maahantuontia, kauppaa, käyttöä ja säilytystä sekä toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään kasvinsuojeluaineiden haitalliset vaikutukset ihmisten ja hyötyeläinten terveydelle, viljelykasveille, kasvituoille, viljelymaalle, pohjavedelle sekä luonnolle ja muulle ympäristölle.

Lakiesityksen yleisenä tavoitteena on selkeyttää kasvinsuojeluaineita ja niin sanottuja muita torjunta-aineita koskeva lainsäädäntö. Ehdotuksella uudistettaisiin myös kasvinsuojeluaineiden hyväksymismenettelyä. Toinen laajempi sisällöllinen muutos koskee kasvinsuojeluaineiden hyväksymisestä perittäviä maksuja. Nykyinen veroluontoinen maksu perustuu myytyihin kasvinsuojeluaineiden määriin. Valtion maksuperustelain (150/1994, *maksuperustelaki*) mukaan suoritteista perittävien maksujen on katettava kustannukset, jotka suoritteen tuottamisesta ovat aiheutuneet. Nykyisessä järjestelmässä kustannukset eivät kohdistu tasapuolisesti eikä järjestelmä ota huomioon eri valmistajien arvioinnista aiheutuvia erisuuruisia kustannuksia. Lisäksi esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi ja ajanmukaistettavaksi valvontaa sekä hallinnollisia pakkokeinoja koskevia säännöksiä. Koska lakia on muutettu useita kertoja, on tarkoituksenmukaista toteuttaa uudistukset lain kokonaisuudistuksella.

Niin sanottujen muiden torjunta-aineiden, joihin tähän saakka on sovellettu torjunta-ainelainsäädäntöä, hyväksymismenettely ja muu hallinnointi siirrettäisiin kemikaalilain mukaiseen menettelyyn. Rikoslakiin tehtäisiin muuttuneesta lainsäädännöstä johtuvat tekniset tarkistukset.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1. Torjunta-ainelaki

Kasvinsuojeluaineet

Torjunta-aineilla tarkoitetaan maa- ja metsätaloudessa sekä maa- ja metsätalouden tuotteissa ja kotitaloudessa käytettäviä kasvinsuojeluaineita, jotka on tarkoitettu suojelemaan kasveja tai kasvituotteita haitallisilta eliöiltä tai estämään tällaisten eliöiden vaikutus, vaikuttamaan kasvien elintoimintoihin muulla tavoin kuin ravinteena, vaikuttamaan kasvituotteiden säilyvyyteen, jollei näihin aineisiin ja valmisteesiin sovelleta elintarvikelisiä aineita koskevia erityissäännöksiä, tuhoamaan haitallisia kasveja tai tuhoamaan kasvin osia tai estämään kasvien haitallista kasvua.

Torjunta-aineena ei saa lain 4 §:n mukaan myydä eikä kulutukseen muutoin luovuttaa tai käyttää valmistetta, jota ei ole rekisteröity torjunta-aineeksi. Torjunta-aineen rekisteröi hakemuksesta Elintarviketurvallisuusvirasto määrääjäksi. Kasvinsuojeluaineen rekisteröinnin edellytyksenä on torjunta-ainelautakunnan hyväksyntä. Lautakunnassa on puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi jäseninä asiantuntijoita lähinnä torjunta-aineiden tarkastukseen ja valvontaan osallistuvista viranomaisista (maa- ja metsätalousministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV), sosiaali- ja terveysministeriö (STM), Suomen ympäristökeskus (SYKE)).

Kasvinsuojeluaineeksi hyväksymisen edellytyksenä on lain 4 a §:n mukaan, että aine on asianmukaisesti tarkoitukseensa käytetty-

nä riittävän tehokasta, sillä ei ole kohtuuttomia haittavaikutuksia kasveihin, kasvitutettiin ja ympäristöön, ettei se aiheuta kohtuuttomia kärsimyksiä torjuttaville selkärangkaisille eläimille ja ettei sillä ole haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai pohjaveteen. Kasvinsuojeluaineeksi ei saa myöskään hyväksyä valmistetta, ellei sen tehoainetta ole hyväksytty yhteisön alueella käytettäväksi. Lisäksi valmisteen soveltuvuus käyttötarkoitukseensa Suomessa tai muualla, jossa maatalous-, kasvinsuojelu- ja ympäristöolot ovat samankaltaiset, on selvitettävä ennen aineen hyväksymistä.

Kasvinsuojeluaineita hyväksyttäessä ja rekisteröitäessä noudatetaan vielä rinnakkain kansallista menettelyä ja EY:n kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista koskevan neuvoston direktiivin (91/414/ETY, *kasvinsuojeluainedirektiivi*) mukaista menettelyä. Ennen kasvinsuojeluainedirektiivin täytäntöönpanon määräaikaan 25 päivänä heinäkuuta 1993 EY:ssä markkinoilla olleiden kasvinsuojeluaineiden sisältämät tehoaineet katsotaan niin sanotuiksi vanhoiksi tehoaineiksi. Niin sanottuja uusia tehoaineita ovat ne tehoaineet, jotka eivät tuolloin vielä olleet markkinoilla. Rinnakkaista menettelyä noudatetaan kunnes kaikki vanhat tehoaineet on saatu arvioitua yhteisötasolla, EY:n komission mukaan vuoden 2008 loppuun mennessä.

Ennen kuin vanhan tehoaineen hyväksymisestä kasvinsuojeluainedirektiivin liitteeseen I on yhteisössä tehty päätös, sitä sisältävien valmisteen hyväksymisessä voidaan noudattaa 31 päivänä joulukuuta 1994 voimassa ollutta kansallista menettelyä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että torjunta-ainelautakunta päättää Elintarviketurvallisuusviraston esityksestä, mitä tarkastuksia valmisteele tehdään. Valmisteen käyttökelpoisuus ja biologinen tehokkuus tarkastetaan Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksessa (MTT) ja/tai Metsätutkimuslaitoksella (METLA). Valtion budjetissa on varattu määräraha näihin torjunta-ainetarkastuksiin. Elintarviketurvallisuusvirastossa tarkastetaan valmisteen tehoainepitoisuudet ja tarvittaessa mahdolliset jäämät. Valmisteen terveysvaikutukset arvioidaan STTV:ssä ja SYKE:ssä arvioidaan valmisteen ympäristövaikutukset. Tarkastusviranomaisilta saamiensa lausuntojen perusteella torjunta-ainelautakunta päät-

tää valmisteen hyväksymisestä. Se myös hyväksyy valmisteen käyttötarkoituksen, käyttöohjeet sekä käytön ehdot ja rajoitukset. Valitusajan jälkeen Elintarviketurvallisuusvirasto merkitsee valmisteen torjunta-ainerekisteriin, minkä jälkeen valmisteen myynti ja käyttö on sallittua.

Uusia tehoaineita sisältävien valmisteen hyväksymismenettelyssä noudatetaan kasvinsuojeluainedirektiivin mukaista menettelyä. Jos tehoaine on hyväksytty yhteisössä, kyseistä tehoainetta sisältävän valmisteen hyväksyttävyyttä arvioidaan kansallisesti rekisteröinnin hakijan toimittaman aineiston perusteella. Elintarviketurvallisuusvirasto arvioi valmisteen tehokkuuden ja mahdolliset jäämät. STTV arvioi valmisteen terveysvaikutukset ja SYKE arvioi valmisteen ympäristövaikutukset. Jos uutta tehoainetta ei vielä ole hyväksytty yhteisössä, mutta yhteisön arviointimenettely on alkanut ja valmisteen tutkimusaineisto on katsottu olevan riittävä, kyseistä tehoainetta sisältävä valmiste voidaan hyväksyä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kun tehoaineesta on yhteisössä tehty päätös, on hyväksymistä muutettava yhteisöpäätöksen mukaisesti.

Torjunta-ainelakiin sisältyy myös kasvinsuojeluainedirektiivin keskeinen periaate hyväksymisen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Kasvinsuojeluaine, joka on hyväksytty direktiivin mukaisesti jossain jäsenvaltiossa, tulee hyväksyä hakemuksesta myös Suomessa ilman, että hakija joutuu toistamaan tutkimuksia. Ehtona on, että valmisteen tehoaine on hyväksytty yhteisössä ja että maatalouteen, kasvinsuojeluun ja ympäristöön, mukaan lukien ilmasto, liittyvät ja tuotteen kannalta merkitykselliset olosuhteet kyseisillä alueilla ovat verrattavissa toisiinsa. Koska tehoaineiden hyväksyminen on ollut hidasta ja hyväksytyjä tehoaineita on ollut hyvin pieni määrä, tätä menettelyä on sovellettu Suomessa erittäin vähän. Tähän asti on ainoastaan kaksi hakemusta hyväksytty.

Valmisteen hyväksymispäätös on voimassa määräajan, enintään kymmenen vuotta. Tämän jälkeen valmisteele voidaan hakea uudelleen hyväksymistä. Torjunta-ainelautakunta voi muulloinkin erityisestä syystä käsitellä rekisteröidyn valmisteen hyväksymistä uudelleen. Lautakunta voi käsitellä valmisteen hyväksymistä, jos hyväksy-

misen jälkeen osoittautuu, että valmiste ei enää täytä säädettyjä hyväksymisen edellytyksiä tai jos hyväksymisen perusteena olevista seikoista on annettu virheellisiä tietoja. Lisäksi lautakunta voi käsitellä asiaa, jos tieteellisen taikka teknisen tietämyksen kehityksen perusteella uudelleen käsittely on tarpeen. Hyväksyminen voidaan peruuttaa tai sen ehtoja muuttaa torjunta-ainelautakunnan tai rekisteröinnin haltijan esityksestä.

Kasvinsuojeluaineiden arviointityö Suomessa

Kasvinsuojeluaineiden arviointityöhön osallistuvien viranomaisten työ voidaan karkeasti jakaa kasvinsuojeluaineen kansalliseen valmisterekisteröintiä edeltävään arviointityöhön, jossa arvioidaan valmisteen hyväksyttävyyttä Suomessa, ja EY:n tehoainearviointityöhön. EY-työ jakautuu edelleen meillä olevaan tehoaineiden hyväksymiseen yhteisössä tähtäävään arviointityöhön ja tehoaineiden uudelleenarviointityöhön, joka alkaa kun ensimmäisinä yhteisössä hyväksytyjen tehoaineiden hyväksymisen määräaika loppuu. Suomi osallistuu yhteisön tehoainearviointiin arvioimalla sille osoitettuja vanhoja tehoaineita ja niitä uusia tehoaineita, joita sisältävien valmisteen ensimmäinen hyväksymishakemus on jätetty Suomeen, jolloin Suomi toimii niin sanottuna raporttoijana. Suomi osallistuu arviointityöhön myös muun muassa osallistumalla muiden jäsenvaltioiden tekemien arvioiden jatkokäsittelyyn kommentoimalla arviointeja, osallistumalla asiantuntijakokouksiin ja kommentoimalla komission arviointityön pohjalta valmistelemissä säädösehdotuksissa.

Kasvinsuojeluainedirektiivin mukaisesti valmisteen hyväksymistä hakevan on liitettävä jo hakemusvaiheessa kaikki tutkimukset ja selvitykset, myös tehokkuustutkimukset, valmistekohtaisen hakemuksen tueksi. Jäsenmaiden ei enää valmisteita arvioidessa tarvitse arvioida kaikkia tehoainetutkimuksia, koska niitä on jo arvioitu yhteisön tehoainearviointissa, missä hakijan on tehoainehakemukseensa liitettävä vähintään yhden kyseistä tehoainetta sisältävän valmisteen tutkimustiedot hakiessa yhteisön hyväksymistä tehoaineelle. Valmisteita hyväksyessään jäsenmaat sen sijaan joutuvat arvioimaan myös lukuisia uusia valmisteita ja uu-

sia käyttökohteita. Tästä voi seurata, että ympäristö-, työntekijä- ja kuluttajaltistumisia joudutaan jatkoarvioimaan sekä tehokkuustietoja tarkentamaan. Riskinarviointin kannalta työläin on tapaus, jossa haettava valmiste ja sen aiottu käyttökohte eivät ole samat kuin sen tehoaineen EY-arvioinnin esimerkkivalmisteella. Tällöin hyväksymisen hakija toimittaa valmisteesta uudet valmistetutkimukset, jotka arvioidaan, ja lisäksi niiden pohjalta tehdään haetusta käyttökohteesta perusteellinen ympäristöriskinarviointi kaikille eliöryhmille ja pohjavesille. Jos valmistetta on arvioitu muualla EY:ssä, on tarkoitus pyytää arviot Suomen viranomaisten käyttöön, kasvinsuojeluainedirektiivin tarkoittamalla tavalla.

Hyväksyttäessä kasvinsuojeluaine Suomessa valmisteen tutkimuksia on arvioitava ja riskinarviointi tehtävä, kun haettu valmiste ei ole EY:n tehoainearviointin esimerkkivalmiste, eli haetulla valmisteella on eri koostumus tai se on seosvalmiste. Lisäksi valmistetutkimuksia on arvioitava, jos haetun valmisteen käyttökohte, käyttömäärä tai käyttöajankohta on muu kuin EY-arvioinnin esimerkkivalmisteella tai muussa aiemmassa arvioinnissa. Uudet tutkimukset on arvioitava, jos tehoaineen EY-hyväksymisen yhteydessä on edellytetty hakijan toimittavan tai hakija on muutoin toimittanut lisätutkimuksia. Mikäli valmisteen ympäristöarviointi on tehty pohjautuen tutkimuksiin, jotka on tehty oloissa, jotka eivät vastaa Suomen oloja, on vaadittava Suomen oloja vastaavissa oloissa tehtyjä tutkimuksia, ja ne on arvioitava. Jos kyseessä taas on valmiste, joka on lähes samanlainen koostumukseltaan, käyttömääriltään ja käyttökohteiltaan kuin jo hyväksytty valmiste, sen tutkimuksia ei tarvitse arvioida vaan voidaan käyttää aikaisempaa arviota.

EY:n keskitetyn tehoainehyväksynnän odotetaan vähentävän kansallista arviointityötä tulevaisuudessa. Samalla EY:n rooli korostuu, kun kaikki tehoaineet ovat vuoden 2008 jälkeen hyväksytyt yhteisössä ja Suomessa siirrytään kasvinsuojeluaineiden hyväksymisessä kokonaan kasvinsuojeluainedirektiivin mukaiseen hyväksymisjärjestelmään. Silloin kasvinsuojeluaineen hyväksymistä hakevan on liitettävä kaikki tutkimukset, myös tehokkuustutkimukset, hakemukseensa. Tällöin ei enää valmistehyväksymisen yhteydessä pyy-

detä lausuntoa valmisteen biologisesta tehokkuudesta ja käyttökelpoisuudesta MTT:lta eikä METLA:lta. Käytännössä valmisteilla ei enää automaattisesti tehtäisi tehokkuuskokeita Suomessa. Kansallisesti olisi kuitenkin pohjoisten erityisolosuhteidemme takia edelleen erittäin tärkeää tehdä markkinoilla olevien kasvinsuojeluaineiden käyttötutkimusta valvonnan, neuvonnan, koulutuksen ja sitä kautta viljelijöiden ja kuluttajien tueksi.

Niin sanotut muut torjunta-aineet

Niin sanotuilla muilla torjunta-aineilla tarkoitetaan asunnoissa, karjasuojissa, varastoissa ja muissa sisätiloissa sekä rakenteellisissa laitteissa esiintyvien tuhoeläinten torjuntaan käytettäviä aineita, karpäshävitteitä ja hyönteisten karkotusaineita sekä muita valmisteita, jotka käyttötarkoituksensa perusteella voidaan rinnastaa edellä mainittuihin torjunta-aineisiin. Torjunta-aineena ei saa myydä eikä kulutukseen muutoin luovuttaa tai käyttää valmistetta, jota ei ole rekisteröity torjunta-aineeksi. Niin sanotuksi muuksi torjunta-aineeksi ei saa hyväksyä valmistetta, jonka käytöstä tarkoitukseensa voisi aiheutua ilmeistä vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai jota puutteellisen tiedon vuoksi tai muusta käyttökelpoisuuteen vaikuttavasta syystä ei pidetä tarkoitukseensa sopivana. Muiden torjunta-aineiden hyväksymismenettely vastaa 13 päivänä toukokuuta 2000 voimassa ollutta kansallista menettelyä, joka puolestaan vastaa pääosin vanhaa tehoainetta sisältävän kasvinsuojeluaineen menettelyä. Rekisteröintihakemusten käsittelyn sekä rekisteröinnin hoitaa Elintarviketurvallisuusvirasto. Hyväksymisestä päättää torjunta-ainelautakunta.

Yhteisön alueella 13 päivänä toukokuuta 2000 markkinoilla olleita tehoaineita sisältäviin niin sanottuihin muihin torjunta-aineisiin, sovelletaan torjunta-ainelain 13 päivänä toukokuuta 2000 voimassa olleita säännöksiä siihen asti kunnes kyseessä olevan tehoaineen sisällyttämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston biosidituotteiden markkinoille saattamisesta annetun direktiivin (98/8/EY, *biosididirektiivi*) liitteeseen on tehty komission päätös. Sen jälkeen muut torjunta-aineet käsitellään kemikaalilain mu-

kaisesti. Siirtymäajan arvioidaan päättyvän aikaisintaan vuonna 2010.

Maksut

Torjunta-ainelain 7 §:n mukaan valmisteen rekisteröintiä haettaessa on suoritettava hakemusmaksu, joka on tällä hetkellä 840 euroa valmisteelta. Maksu peritään myös haettaessa uudelleen hyväksymistä aikaisemmin rekisteröidylle valmisteelle. Markkinoilla olevista valmisteista peritään lisäksi vuosittain valtiolle 3,5 prosentin veroluontoinen maksu valmisteiden myynnin arvosta. Tällä maksulla on tarkoitettu katettavaksi torjunta-aineiden rekisteröintihakemusten käsittelemisestä ja torjunta-ainerekisterin pitämisestä syntyviä kustannuksia. Kasvinsuojeluaineiden ja muiden torjunta-aineiden myynnin arvo on ollut vuosien 2001–2005 välisenä aikana keskimäärin noin 53 miljoonaa euroa, josta edellä tarkoitettulla maksulla on peritty valtiolle noin 1,9 miljoonaa euroa. Hakemusmaksukertymä on vastaavana aikana ollut keskimäärin 51 000 euroa. Maa- ja metsätalousministeriö voi vapauttaa maksuvelvollisen suorittamasta hakemusmaksua tai alentaa sitä, jos valmisteen markkinointi Suomessa arvioidaan vähäiseksi, mutta sen markkinoille saattamista on pidettävä kasvinsuojelun kannalta tarpeellisena.

Kasvinsuojeluaineesta, jonka myynnin arvo oli kaikista markkinoilla olevista valmisteista suurin vuonna 2004 (2,3 miljoonaa euroa), perittiin maksuna 80 500 euroa, joka vastasi 4 % kokonaiskertymästä. Pienimenekkisimpien tuotteiden myynti oli vähemmän kuin 5 000 euroa/valmiste vuonna 2004. Näistä perittiin maksuna valtiolle vain vajaat 175 euroa. Tämä vastasi 0,009 % kokonaiskertymästä. Kaikista noin 240 markkinoilla olevasta valmisteesta 15 suurimmasta valmisteesta perittiin yhteensä noin kolmasosa kokonaiskertymästä.

2.1.2. Kemikaalilaki

Kasvinsuojeluaineita ja niin sanottuja muita torjunta-aineita koskee myös kemikaalilaki (744/1989), jonka tarkoituksena on ehkäistä ja torjua kemikaalien aiheuttamia terveys- ja ympäristöhaittoja. Laissa säädellään toiminnanharjoittajan yleisistä velvollisuuksista ja

vaaralliseksi luokitellun kemikaalin valmistuksesta, säilyttämisestä, myynnistä ja muusta luovutuksesta sekä merkinnöistä. Kemikaalien valmistuksessa, maahantuonnissa ja muussa käsittelyssä on noudatettava kemikaalin määrä ja vaarallisuus huomioon ottaen riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Biosideilla tarkoitetaan eliöntorjunta-aineita. Biosididirektiivin tarkoituksena on yhdenmukaistaa haitallisia eliöitä torjumaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden markkinoille luovuttamista koskeva lainsäädäntö sekä taata terveyden ja ympäristön suojelun korkea taso. Direktiivin piiriin kuuluu 23 erilaista valmisteryhmää. Siirtymäajan jälkeen markkinoille saa luovuttaa ainoastaan sellaisia biosidivalmisteita, jotka on hyväksytty tai rekisteröity kyseisessä jäsenvaltiossa ja joiden sisältämät tehoaineet on arvioitu ja sisällytetty direktiivin liitteeseen.

Suomessa biosididirektiivi on toimeenpannut kemikaalilailla. Jäsenvaltiot voivat hyväksyä ne valmisteet, joiden sisältämät tehoaineet on hyväksytty komission sallittujen tehoaineiden luetteloihin tiettyihin käyttötarkoituksiin. Direktiivin keskeinen periaate on kuitenkin, että valmiste, joka jossakin maassa on asianmukaisesti tarkastettu ja hyväksytty, tulee hakemuksesta vastavuoroisesti hyväksyä myös muissa jäsenvaltioissa.

Biosidien tarkastusmenettelystä Suomessa vastaavat STTV ja SYKE. STTV vastaa tehoaineen, valmisteen ja jäämien ihmisten ja eläinten terveyteen ja työhygieniaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnista sekä tehoaineen ja valmisteen fysikaalisten ja kemiallisten ominaisuuksien arvioinnista. Lisäksi STTV ylläpitää kemikaalien tuoterekisteriä. Toiminnanharjoittajien tulee toimittaa STTV:lle kemikaali-ilmoitukset, jotka vastaavat sisällöltään käyttöturvallisuustiedotetta. Käyttöturvallisuustiedote on laadittava vaaralliseksi luokitelluista kemikaaleista. SYKE vastaa tehoaineen, valmisteen ja jäämien ympäristövaikutusten arvioinnista.

2.1.3. Muu kansallinen lainsäädäntö

Torjunta-ainejäämiä elintarvikkeissa säännellään ja valvotaan elintarvikelain (23/2006) ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain (617/1997) nojalla ja jäämiä rehuissa rehu-

lain (396/1998) nojalla. Jätelaki (1072/1993) koskee niiden torjunta-aineiden käsittelyä, joiden rekisteröinnin voimassaoloaika on päättynyt. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) sääntelee vaaralliseksi luokitellun kasvinsuojeluaineen teollista käsittelyä ja varastointia, siirtoa sekä säilytystä. Lisäksi torjunta-aineiden kuljettamisesta on voimassa, mitä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettussa laissa (719/1994) säädetään.

2.2. Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EY:n lainsäädäntö

EY:n lainsäädäntö

EY:ssä annettiin vuonna 1991 neuvoston direktiivi 91/414/ETY kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta. Direktiivi sisältää yksityiskohtaiset määräykset kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta koskevien lupien myöntämisen edellytyksistä ja hyväksymismenettelystä. Kasvinsuojeluaineilla tarkoitetaan tehoaineita sekä yhtä tai useampia tehoaineita sisältäviä valmisteita siinä muodossa, jossa ne toimitetaan käyttäjälle, jos ne on tarkoitettu erikseen luoteltuihin käyttötarkoituksiin. Kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisena pidetään direktiivin mukaan jokaista luovutusta joko maksua vastaan tai vastikkeetta silloin, kun kyseessä ei ole siirto varastoihin, jota seuraa toimitus yhteisön alueen ulkopuolelle. Kasvinsuojeluaineiden tuonti yhteisön alueelle katsotaan markkinoille saattamiseksi. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että kasvinsuojeluaineita ei saa saattaa markkinoille tai käyttää niiden alueella, elleivät ne ole hyväksyneet kyseistä tuotetta direktiivin mukaisesti, paitsi silloin, kun kyseessä ovat kasvinsuojeluaineiden tutkimus- ja kehitystarkoituksessa suoritettavat kokeet. Direktiivissä säädetään myös niistä edellytyksistä, jotka kasvinsuojeluaineen on täytettävä, että se voitaisiin hyväksyä. Kasvinsuojeluainedirektiivi sisältyy Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (*ETA-sopimus*) liitteeseen II.

Kasvinsuojeluainedirektiivin liite I sisältää luettelon yhteisössä hyväksytyistä tehoaineista. Kaikki niin sanotut vanhat tehoaineet arvioidaan yhteisössä vuoteen 2008 mennessä. Sen lisäksi tulee arvioida kaikki uudet mark-

kinoille tulossa olevat tehoaineet. Liitteessä II on tutkimusvaatimukset tehoaineille ja liitteessä III tutkimusvaatimukset valmisteille. Liite IV sisältää vaaroja ilmaisevat vakiolausekkeet ja liite V turvallisuustoimenpiteitä ilmaisevat vakiolausekkeet. Liitteessä VI on määritelty kasvinsuojeluaineiden yhdenmukaiset arviointi- ja hyväksymisperiaatteet, joiden mukaisesti EY:ssä arvioidaan kasvinsuojeluaineita.

Direktiivin mukaan tehoaineet arvioidaan ja hyväksytään yhteisössä, kun taas valmisteet hyväksytään kansallisesti jokaisessa jäsenmaassa erikseen. Tehoaineiden arviointityötä koordinoi Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen, European Food Safety Authority (EFSA). Kasvinsuojeluainedirektiivin keskeinen periaate on hyväksynnän vastavuoroinen tunnustaminen. Valmiste, joka on hyväksytty direktiivin mukaisesti jossain jäsenvaltiossa, tulee hyväksyä hakemuksesta myös muissa jäsenvaltioissa ilman, että hakija joutuu toistamaan tutkimuksia. Jos kuitenkin maatalouteen, kasvinterveyteen tai ympäristöön liittyvät olot eivät ole vertailukelpoisia valmisteen hyväksyneen maan oloihin verrattuna, voidaan kansallisesti vaatia uusia tutkimuksia tai käyttöohjeiden ja käytön ehtojen muuttamista tai valmiste voidaan jättää kokonaan hyväksymättä.

EU:n komissiossa on valmisteilla esitys kasvinsuojeluainedirektiivin muuttamiseksi. Esitykseen arvioidaan liitettävän valmisteiden vertailevan arvioinnin periaate ja korvausperiaate riskin perusteella sekä tehoaineen että valmisteen osalta. Vertailevassa arvioinnissa arvioitavan aineen ominaisuuksia verrataan samaan käyttötarkoitukseen tarkoitettua aineen ominaisuuksiin. Korvausperiaatteen mukaan vertailun tuloksena haitallisemmaksi todettua ainetta ei hyväksytä. Tehoaineiden arviointityötä koordinoi EFSA. Lisäksi esitykseen arvioidaan sisältyvän ehdotus Euroopan jakamisesta kolmeksi alueeksi, joiden sisällä tehoainearviointia tehtäisiin yhdessä, mutta valmistehyväksyminen olisi edelleen kansallista. Asian käsittely yhteisössä vienee vuosia. Erityisesti täydentävien ehtojen valvonnan (CAP) takia on tarpeen uudistaa kasvinsuojeluaineita koskevan lain valvontaa ja hallinnollisia pakkokeinoja koskevat säännökset.

Ruotsi

Ruotsissa kasvinsuojeluaineista on säädetty kemikaalilain nojalla annetussa torjunta-aineasetuksessa (Förordning 1998/947 om bekämpningsmedel). Ympäristöministeriön (Miljödepartementet) alaisena toimiva Kemikalieinspektionen (KemI) vastaa kemikaaleja koskevasta tuotehyväksynnästä. Kunnat suorittavat pääosan kasvinsuojeluaineiden valvonnasta. KemI:llä on oikeus antaa määräyksiä kemikaaleista ja niiden käytön rajoittamisesta. KemI:ssä kasvinsuojeluaineiden arviointi ja hyväksyminen on eriytetty eri osastoille.

Tanska

Tanskan kemikaalilaki (Lov om kemiske stoffer og produkter) on vuodelta 1996. Tarkemmat säännökset torjunta-aineista ovat vuodelta 2003 (Bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler, nr 533, 18.6.2003). Tanskassa Miljøstyrelsen (MS) huolehtii kasvinsuojeluaineiden hyväksymisestä ja markkinavalvonnasta.

Hakija toimittaa hakemuksensa MS:lle, joka tarkistaa täytyvätkö tutkimusvaatimukset. MS pyytää arvon biologisesta tehokkuudesta, mehiläisvaarallisuudesta, jäämistä ja vaarojasta ulkopuolisilta laitoksilta. MS arvioi itse valmisteen fysikaalis-kemialliset ominaisuudet, terveysvaikutukset ja ympäristövaikutukset sekä tekee arviointien perusteella päätöksen hyväksymisestä. MS:ssä tehdään sekä riskinarviointia että riskinhallintaa.

Yhdistyneet kuningaskunnat

Yhdistyneissä kuningaskunnissa kasvinsuojeluaineen täytyy olla hyväksytty käyttöön ennen kuin sitä saa käyttää, myydä, luovuttaa, mainostaa tai varastoida. Vastuuministeriöinä toimii ympäristö-, elintarvike ja maaseutuministeriö (Department for Environment, Food and Rural Affairs, Defra) ja terveysministeriö (Department of Health). Defran alainen virasto PSD (Pesticides Safety Directorate) hyväksyy valmisteet. Valvonnasta vastaavat useat eri viranomaiset; Defra vastaa kasvinsuojeluaineiden matalouskäytön valvonnasta ja paikallisviranomaiset valvovat

myyntiä, jakelua, varastointia ja mainostamista.

Norja

Norja on saanut erivapauden ETA-sopimuksessa kasvinsuojeluaainedirektiivin soveltamisesta. Se soveltaa kasvisuojeluaineisiin kansallista lainsäädäntöä.

Norjassa maatalousministeriö vastaa kasvinsuojeluaineita koskevista asioista. Norjan asetus kasvinsuojeluaineista (Forskrift om plantevernmidler, nro 1138) on annettu vuonna 2004 elintarvikelain (Matloven) nojalla. Asetus kattaa kasvinsuojeluaineiden hyväksymisen, myynnin ja käytön. Lisäksi Norjassa on erilliset asetukset kasvinsuojeluainetuojien hyväksynnästä ja kasvinsuojeluaineiden käytöstä metsässä. Mattilsynet (Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler) hallinnoi sekä kasvinsuojeluaineiden hyväksymisen että valvoo kasvinsuojeluaineiden myyntiä ja käyttöä.

Mattilsynet hyväksyy hakemuksesta kasvinsuojeluaineet enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Hyväksyminen voidaan hakemuksesta uusaa. Hyväksymisen ehtona on, että valmisteella on hyväksyttävä biologinen teho ja, että se on hyväksyttävä ympäristö- ja terveystieteellisistä. Lisäksi vaaditaan, että valmiste on yhtä hyvä tai parempi kuin samaan tarkoitukseen jo hyväksytyt valmisteet.

Hakija ilmoittaa valmisteen tehokkuusarviointiin. Norjan Plant Research Institute päättää riittävätkö toimitetut tehokkuustutkimukset vai pitääkö valmisteella tehdä kenttäkokeita Norjassa. Vasta Plant Researchin hyväksyvän lausunnon jälkeen alkaa valmisteen toksikologinen ja ekotoksikologinen arviointi. Mattilsynet arvioi hakijan toimittamat tutkimukset ja toimittaa arvionsa Norjan elintarviketurvallisuutta käsittelevälle riippumattomalle terveysministeriön hallinnonalaan kuuluvalla tieteelliselle komitealle. Mattilsynetin edustaja esittelee tekemänsä arvioinnin komitealle. Komitea tekee varsinaisen riskin arvioinnin. Mattilsynet päättää valmisteen hyväksymisestä ottaen huomioon komitean riskinarvioinnin sekä valmisteeseen liittyvät riskit ja hyödyt korvattavuusperiaatteen mukaan. Jos valmiste hyväksytään, hyväksytään samalla valmisteen luokitus, pakkausmerkinnät ja käyttöohje.

2.3. Nykytilan arviointi

Kasvinsuojeluaineiden markkinat ja niiden markkinoille saattaminen

Vuoden 2005 lopussa oli torjunta-ainerekisterissä 405 torjunta-ainetta, joista 242 oli kasvinsuojeluaineita ja 163 niin sanottuja muita torjunta-aineita (biosideja). Pääosa Suomessa käytettävistä kasvinsuojeluaineista valmistetaan muissa EU:n jäsenvaltioissa. Suomessa kasvinsuojeluaineet ovat muun muassa markkinoiden pienuuden takia usein muita EU-maita kalliimpia. Suomessa kasvinsuojeluaineiden myynnin arvo oli vuonna 2004 noin 50 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin yhtä prosenttia Euroopan kasvinsuojeluainemyyntistä. Kasvinsuojeluaineiden maahantuonnista huolehtivat alan kotimaiset yritykset, valmistajayritysten suomalaiset tytäryhtiöt tai kiinteät toimipajat ja kaupan keskusliikkeet. Jokaisella valmisteella on yleensä vain yksi maahantuojia.

EY:ssä käynnissä olevan kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden arviointityön kuluessa alan yritykset ovat luopuneet tai ovat luopumassa noin kahdesta kolmasosasta tehoaineista, jotka olivat markkinoilla arviointityön alussa. Poistuvista tehoaineista osa on terveyden ja ympäristön kannalta ongelmallisia, mutta joukossa on myös aineita, joille ei kaupallisista syistä haeta hyväksyntää. Tehoainevalikoiman supistuminen vaikeuttaa esimerkiksi puutarhakasvien viljelyä.

Kasvinsuojeluainemarkkinat ovat globalisoituneet voimakkaasti ja alan yritykset ovat fuusioituneet. Yhä useamman aineen patenttisuoja on päättynyt ja rinnakkaisvalmisteita tulee jatkuvasti markkinoille. Tämän seurauksena alalla on vain muutama suuri kemian alan yritys. Samalla näiden yritysten tuotekehitys on keskittynyt viljelyalaltaan suurien viljelykasvien (vehnä, soija, maissi, riisi) kasvinsuojeluaineisiin. Suomi on pieni markkina-alue kasvinsuojeluaineille, minkä vuoksi toimijat eivät ole kovin kiinnostuneita hakemaan rekisteröintiä kasvinsuojeluaineille taloudellisen tappion pelossa. Siten tarvittavan, riittävän ja tehokkaan kasvinsuojeluainevalikoiman saaminen Suomeen, erityisesti puutarhakasveille, mutta myös eräille muille kasveille, kuten esimerkiksi rypsilille, on ongelmallista.

Nykyinen torjunta-aineiden hyväksymisjärjestelmä ei toimi riittävän nopeasti ja tehokkaasti. Valmisteen hyväksyminen ja rekisteröinti kestää hakemusvaiheesta valmisteen hyväksymiseen ja rekisteröimiseen runsaat kaksi vuotta. Erityisesti toiminnanharjoittajat ovat arvostelleet nykyistä käytäntöä liian hitaana ja moniportaisena. Arviointityö kestää kauan, minkä vuoksi asiantuntijaviranomaisten lausunnot viiptyvät eivätkä ole saatavissa samaan aikaan. Tämä puolestaan viivästyttää lopullisen hyväksymispäätöksen tekemistä. Vaadittavien tutkimusten puuttuminen hakemuksista lisää myös käsittelyaikoja. Toisaalta sen jälkeen kun EY:n komission tehoaineiden arviointityö saadaan päätökseen, arvion mukaan vuoteen 2008 mennessä, kansallinen arviointityö tulee vähenemään merkittävästi. Kun tehoaineen arviointi jää pois, arvioitavaksi tulee ainoastaan valmisteen hyväksyttävyyden ja soveltuvuuden kussakin jäsenvaltiossa.

Kansallista arviointityötä hidastaa myös osaltaan EY:n vanhojen ja uusien tehoaineiden arviointityön jakaminen jäsenvaltioiden kesken. Suomi on tähän mennessä arvioinut kymmenen tehoainetta, joista arviointityö on kesken viiden tehoaineen kohdalla. Myös tulevaisuudessa Suomen on varauduttava jatkamaan tätä työtä.

Maksut

Kasvinsuojeluaineista ja niin sanotuista muista torjunta-aineista kerätään valtiolle valmisteen rekisteröintiä haettaessa suoritettava hakemusmaksu, joka on 840 euroa valmisteelta, sekä vuosittainen veroluontoinen maksu, joka on 3,5 prosenttia valmisteen myynnin arvosta. Näillä maksuilla on tarkoitus kattaa torjunta-aineiden rekisteröinti- ja käsittelymaksujen pitämistä ja torjunta-ainerekisterin pitämistä syntyviä kustannuksia. Kasvinsuojeluaineiden ja muiden torjunta-aineiden myynnin arvo on ollut vuosien 2001–2005 välisenä aikana keskimäärin noin 53 miljoonaa euroa, josta hyväksymisjärjestelmän kustannuksia kattamaan on peritty valtiolle noin 1,9 miljoonaa euroa. Hakemusmaksukertymä on vastaavana aikana ollut keskimäärin noin 51 000 euroa. Hyväksymismenettelyn vuosittaisten kustannusten osuus on ollut runsaat kaksi miljoonaa euroa,

joten maksut ovat nykyisessä järjestelmässä likimain kattaneet kustannukset, mutta järjestelmä ei ole ottanut huomioon eri valmistajien arvioinnista aiheutuvia erisuuruksia kustannuksia.

Valvonta

Voimassa olevan lain valvontasäännökset sekä hallinnolliset pakkokeinot ovat vanhentuneet eivätkä vastaa nykyänsäädännön vaatimuksia. Valvonnan järjestäminen ilman selkeää eri viranomaistahojen tehtäväjakoja on käytännössä hankalaa ja johtaa valvonnan tehostumukseen.

Niin sanotut muut torjunta-aineet

Niin sanottuihin muihin torjunta-aineisiin sovelletaan 13 päivänä toukokuuta 2000 voimassa olleita torjunta-ainesäädännöksiä. Niiden hyväksymishakemusten käsittelyn sekä rekisteröinnin hoitaa tällä hetkellä Elin- ja eläintarviketurvallisuusvirasto.

Torjunta-ainelautakunta hyväksyy valmisteet käytettäväksi niin sanottuina muina torjunta-aineina. Nämä valmisteet tulevat nykyisen tilanteen mukaan siirtymään käsiteltäviksi kaikilta osin kemikaalilain mukaisessa järjestyksessä, kun niiden sisältämistä tehoaineista biosidirektiivin liitteeseen on yhteisössä tehty päätös. Koska myös niin sanotut muut torjunta-aineet ovat biosideja, joita muutoin koskee kemikaalilaki, hallinnon kannalta ei ole tarpeellista, että näitä valmisteita hallinnoidaan eri lainsäädännön perusteella.

Jo tällä hetkellä STTV ja SYKE hallinnoivat uusia (13 päivänä toukokuuta 2000 jälkeen markkinoille tulleita) tehoaineita sisältäviä biosidivalmisteita sekä muiden biosidivalmisteryhmien tuotteita. Tällaisia uusia tehoaineita sisältävien biosidivalmisteiden hyväksymishakemuksia ei ole toistaiseksi jätetty Suomeen. Vanhojen (13 päivänä toukokuuta 2000 markkinoilla olleiden) biosiditehoaineiden EY-arviointityö on menossa.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Nykyinen torjunta-ainelainsäädäntö täyttää

hyvin kasvinsuojeluainedirektiivin vaatimukset. Lakiesityksen yleisenä tavoitteena on selkeyttää kasvinsuojeluaineita ja niin sanottuja muita torjunta-aineita koskeva lainsäädäntö. Koska lakia on muutettu useita kertoja, on tarkoituksenmukaista toteuttaa uudistukset lain kokonaisuudistuksella. Tavoitteena on lisäksi turvata hyvä kasvinterveyden tila ja laatu varmistamalla, että markkinoilla ja käytössä olevat kasvinsuojeluaineet ovat asianmukaisesti käytettyinä tehokkaita ja käyttötarkoitukseensa sopivia, eivätkä aiheuta haittaa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että kasvinsuojeluaineita käytetään asianmukaisesti. Näihin tavoitteisiin pyrittäisiin muun muassa säätämällä kasvinsuojeluaineiden hyväksymisjärjestelmästä ja niiden asianmukaisen käytön vaatimuksesta kasvinsuojeluainedirektiivin mukaisesti, järjestämällä kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvää koulutusta ja tutkintoja sekä erityisesti selkeyttämällä, täsmentämällä ja tehostamalla kasvinsuojeluaineiden ja niiden käytön valvontakeinoja ja valvontaa nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna.

Hyväksymisjärjestelmän uudistaminen

Hyvän kasvinsuojelullisen tilan säilyttämiseksi markkinoilla tulee olla kattava valikoima tehokkaita, ympäristön sekä ihmisten ja eläinten terveyden kannalta turvallisia kasvinsuojeluaineita. Viljelijän on saatava tarvitsemiaan kasvinsuojeluaineita muihin EU-maihin verrattuna kilpailukykyiseen hintaan. Samalla kun uusien kasvintuhoojien uhka kasvaa Suomessa, kasvaa maa-, metsä- ja puutarhatalouden tarve saada markkinoille uusia tehokkaita kasvinsuojeluaineita. Tällöin ei elinkeinon toimintaedellytyksiä pidä heikentää tekemällä hyväksymismenettelystä liian raskasta ja kallista.

Kasvinsuojeluaineiden hyväksymismenettely uudistettaisiin. Tavoitteena on selkeä, nopea ja joustava hyväksymisjärjestelmä, jossa hyväksymishakemusten arvioinnissa käytetään parasta mahdollista asiantuntemusta.

Maksut

Nykyinen veroluontoinen maksu perustuu

myytyjen kasvinsuojeluaineiden määriin. Maksuperustelain mukaan julkisoikeudellisista suoritteista perittävien maksujen on katettava ne kustannukset, jotka suoritteen tuottamisesta ovat aiheutuneet. Nykyisessä järjestelmässä kustannukset eivät kohdistu tasapuolisesti eikä järjestelmä ota huomioon eri valmisteiden arvioinnista aiheutuvia erisuuruisia kustannuksia.

Tavoitteena on siirtyä maksuperustelain mukaiseen järjestelmään, jossa maksut määräytyisivät viranomaisen tuottaman suoritteen tuottamisesta aiheutuvien todellisten kustannusten perusteella.

Kattavan kasvinsuojeluainevalikoiman saamiseksi Suomen markkinoille maksujärjestelmään on luotava maksun alennusmahdollisuus valmisteille, joiden tuleva markkinointi arvioidaan vähäiseksi, mutta joiden markkinoille pääsyä pidetään kasvinsuojelun kannalta välttämättömänä.

Tällä hetkellä markkinoilla olevista 242 kasvinsuojeluaineista arvioidaan ainakin 35 olevan pienimenekkisiä, koska vuoden 2004 myyntilukuihin perustuen niiden käyttöala jäi alle 1 000 hehtaarin. Noin 20 valmisteen käyttöala jäi 1 000 ja 5 000 hehtaarin välille. Valmisteet ovat lähinnä puutarhakäyttöön tarkoitettuja kasvinsuojeluaineita. Näiden 55 valmisteen joukossa voi olla valmisteita, joiden vähäinen myynti johtuu siitä, että ne ovat poistumassa markkinoilta, joten lukua voidaan ainoastaan käyttää suuntaa-antavana.

3.2. Toteuttamisvaihtoehdot

3.2.1. *Hyväksymisjärjestelmän toteuttamisvaihtoehdot*

Kasvinsuojeluaineiden hyväksymismenettelyyn liittyvän valmistelun ja päätöksenteon on perustuttava parhaaseen käytettävissä olevaan asiantuntemukseen. Järjestelmän on oltava tehokas ja toiminnallisesti laadukas. Järjestelmän käytettävissä on oltava asianmukaiset ja riittävät resurssit. Järjestelmän tulee olla joustava siten, että se voidaan sopeuttaa alan tuleviin ja muuttuviin tarpeisiin. Myös EY:n myötä tulevat muutokset on voitava sopeuttaa helposti hyväksymisjärjestelmään.

Lautakuntamalli (nykyinen järjestelmä)

Päättävänä elimenä toimisi nykytilanteen mukaisesti eri hallinnonalojen edustajista koostuva lautakunta, jossa olisivat edustettuina riippumattomien puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, SYKE, STTV ja STM. Elintarviketurvallisuusvirasto toimisi lautakunnan valmisteluelimenä ja myös rekisteröintiviranomaisena. Päätöksenteko perustuisi eri arviointitahojen antamiin lausuntoihin. Elintarviketurvallisuusvirasto lausuisi jäämistä sekä biologisesta tehokkuudesta ja käyttökelpoisuudesta. STTV lausuisi valmisteen terveysvaikutuksista ja SYKE lausuisi valmisteen ympäristövaikutuksista.

Järjestelmän etuja olisi asiantuntemuksen laaja käyttömahdollisuus sekä riippumattomuus ja tasapuolisuus. Eri asiantuntijaviranomaisten näkemykset tulevat päätöksenteossa hyvin esille sekä eri näkökantojen ja intressien arviointi ja vertailu on mahdollista. Haittoina ovat käsittelyn hitaus sekä koordinoinnin ja strategisen kehittämisen vaikeus. Lautakunnassa ovat edustettuina samat tahot, jotka ovat omalta osaltaan jo antaneet lausunnon asiassa. Tämä aiheuttaa epäselvän rajauksen riskinarvioinnin ja riskinhallinnan välillä.

Keskitetty vaihtoehto

Päättävänä elimenä toimisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Päätöksenteko perustuisi eri arviointitahojen antamiin lausuntoihin, joita tarvittaessa pyydetäisiin samoilta viranomaisilta kuin lautakuntamallissa.

Keskitetyssä vaihtoehdossa päätöksenteon valmistelu olisi nopeampaa ja tehokkaampaa kuin lautakuntamallissa. Järjestelmän etuja olisi asiantuntemuksen laaja käyttömahdollisuus sekä riippumattomuus ja tasapuolisuus. Tässä vaihtoehdossa riskinarviointi ja riskinhallinta olisi selvästi erotettu toisistaan, kun riskinarvioitsija ei osallistuisi päätöksentekoon. Työn koordinointi olisi helpompaa ja tiedonkulku nopeampaa. Järjestelmä olisi yksinkertainen ja hakijalle selkeä. Vaikeudeksi saattaisi muodostua arviointityön ohjauksen ja seurannan koordinointi.

Kemikaalivirasto

Yksi viranomaisen toimisi kemikaalien, muun muassa kasvinsuojeluaineiden ja biosidien, päätöksenteosta vastaavana viranomaisena. Vaihtoehto edellyttäisi kemikaalihalinnon kokonaisuudistusta sekä tarvittavan asiantuntemuksen ja muiden resurssien koostamista yhteen virastoon. Kemikaalihalinnon kehittämiskomitean mietinnössä (Komiteamietintö 1994:7) komitea katsoi, että keskittämällä kemikaalien ennakkohyväksynnän ja markkinavalvonnan valtakunnalliset tehtävät voidaan saavuttaa menettelyllisiä etuja. Kasvinsuojeluaineet ovat kuitenkin vain pieni osa Suomessa hallinnoitavia kemikaaleja, joten tässä yhteydessä kemikaalivirastoa ei voida pitää realistisena vaihtoehtona.

3.2.2. Maksut

Nykyinen myyntiin perustuva maksu

Markkinoilla olevista kasvinsuojeluaineista peritään vuosittain valtiolle 3,5 prosentin veroluontoinen maksu valmistajien myynnin arvosta. Tällä maksulla on tarkoitettu katettavaksi torjunta-aineiden rekisteröintihakemusten käsittelemisestä ja torjunta-ainerekisterin pitämisestä syntyviä kustannuksia. Tämän järjestelmän etuina on pidetty, joilla on erittäin suuri myyntivolyymi, on peritty valtaosa valtion torjunta-aineiden myynnistä kerätyistä tuloista. Pienimennekkiset tuotteet ovat selvinneet paljon pienemmällä maksulla, suurvolyymiset tuotteet ovat tavallaan maksaneet pienet. Maksu on likimain kattanut rekisteröintijärjestelmästä aiheutuneet kustannukset. Nykyisessä järjestelmässä kustannukset eivät kohdistu tasapuolisesti eikä järjestelmä ota huomioon eri valmistajien arvioinnista aiheutuvia erisuuruisia kustannuksia.

Maksuperustelaimen mukainen maksujärjestelmä

Maksuperustelaimen mukaisessa maksujärjestelmässä viranomaisten tuottamista suoritteista peritään maksu, joka kattaa suoritteen tuottamisesta aiheutuneet kustannukset. Kasvinsuojeluaineiden hyväksymisjärjestelmässä huomioidaan eri valmistajien erisuuruiset

arviointityöt maksuja määriteltäessä ja kasvinsuojeluaineen arviointikustannukset tulevat katetuiksi suoraan. Maksuperustelain mukainen maksujärjestelmä saattaa kuitenkin supistaa markkinoille tulevaa kasvinsuojeluainevalikoimaa yritysten jättäessä hakematta hyväksymistä tuotteille, joista tiedetään, etteivät ne koskaan saavuta niin suurta myyntivolyyymiä, että ne toisivat yrityksille takaisin edes valmisteen hyväksymisestä aiheutuneita kustannuksia.

3.3. Keskeiset ehdotukset

Hyväksymismenettely

Kasvinsuojeluaineiden hyväksymisjärjestelmäksi ehdotetaan keskitettyä vaihtoehtoa, jossa Elintarviketurvallisuusvirasto päättäisi valmisteen hyväksymisestä kuultuaan ensin tarvittaessa eri arviointitahoja. Lausunnon tarvetta arvioitaessa Elintarviketurvallisuusvirasto huomioisi valmisteen tyypin. Lausunto on pyydettävä, jotta valmisteen tutkimuksia arvioitaisiin ja riskinarviointi tehtäisiin, jos haetulla valmisteella on eri koostumus, kuin sitä sisältävän tehoaineen EY-arviointiin sisältyvällä esimerkkivalmisteella tai se on seosvalmiste. Lisäksi valmistetutkimuksia on arvioitava, jos haetun valmisteen käyttökohde, käyttömäärä tai käyttöajankohta on muu kuin EY-arvioinnin esimerkkivalmisteella tai muussa aiemmassa arvioinnissa. Uudet tutkimukset on arvioitava, jos tehoaineen EY-hyväksymisen yhteydessä on edellytetty hakijan toimittavan tai hakija on muutoin toimittanut lisätutkimuksia. Mikäli valmisteen ympäristöarviointi on tehty pohjautuen tutkimuksiin, jotka on tehty oloissa, jotka eivät vastaa Suomen oloja, on vaadittava Suomen oloja vastaavissa oloissa tehtyjä tutkimuksia, ja ne on arvioitava. Jos kyseessä taas on valmiste, joka on lähes samanlainen koostumukseltaan, käyttömääriltään ja käyttökohteiltaan kuin jo hyväksytty valmiste, uutta lausuntoa ei pyydetä. Lausuntojen tarpeesta sovittaisiin yhdessä asiantuntijaviranomaisen kanssa. Jakamalla valmisteen riskinarviointi lähinnä STTV:lle ja SYKE:lle ja valmisteista hyväksyminen Elintarviketurvallisuusvirastolle toteutettaisiin riskinarvioinnin ja riskinhallinnan eriyttäminen käytännössä.

Samalla kun torjunta-ainelautakunta lakautettaisiin, maa- ja metsätalousministeriö asettaisi neuvottelukunnan seuraamaan kasvinsuojeluaineita koskevien asioiden kehitystä, antamaan lausuntoja ja tekemään asiaa koskevia esityksiä ja aloitteita. Neuvottelukunta ehdotetaan asetettavaksi kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Nykyisin torjunta-ainelautakunta päättää Suomen kannan EY:ssä arvioitujen tehoaineiden hyväksymiseen. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla Suomen EY-kannat ja linjaukset muodostetaan pääasiassa maa- ja elintarviketalouden jaostossa tai sen alajaostoissa, joista yhtenä toimii kasvinsuojeluainealajaosto. Alajaosto koostuu maa- ja elintarviketalouden, ympäristön sekä sosiaali- ja terveydenalan viranomaistahoista ja muista alan sidosryhmistä. Jaosto toimii EY-asioiden yhteensovitusjärjestelmänä tarkoituksenaan varmistaa, että Suomella on yhteen sovitettu ja Suomen yleisiä EY-poliittisia linjauksia vastaava kanta EY:n vireillä oleviin kasvinsuojeluaineita koskeviin asioihin. Esityksen mukaan Suomen tehoaineen hyväksymistä koskevat kannat päätettäisiin valtioneuvoston Euroopan unionin asioiden käsittelyä varten säädetyssä järjestelmässä. Suomen kannat muodostettaisiin siis kasvinsuojeluainealajaostossa. Tehoaineiden hyväksymisestä päätettäessä päätöksentekoon osallistuisivat kuitenkin vain viranomaistahot. Päätöksenteon valmistelu kuuluisi Elintarviketurvallisuusvirastolle, jonka esitystä valmistellessaan olisi kuultava muita asianomaisia viranomaisia.

Maksut

Esityksessä ehdotetaan toteutettavaksi vaihtoehto, jossa maksut viranomaisten suoritteista määräytyisivät maksuperustelain mukaan. Kansallisen valmistehyväksynnän hakeminen olisi maksullista samoin kuin tätä hyväksymistä koskevat muutokset. Nykykäytännön mukaisesti myös tehoaineen arviointi, kun Suomi tekee arvioinnin yhteisön puolesta, eli toimii niin sanottuna raporttoijana, olisi maksullista. EY-tehoainearviointityöhön osallistuminen, silloin kun ei ole kyse Suomen arvioimista tehoaineista, olisi sen sijaan viranomaistyötä, jota rahoitettaisiin nykyi-

seen tapaan budjettivaroin. Markkinoille saattamisen valvonta olisi toiminnanharjoittajille maksutonta samoin kuin viranomaisten antama ohjeistus ja tiedotus.

Maksuperustelain 4 §:n mukaan suoritteiden tuottaminen liittyy vastaanottajan taloudelliseen toimintaan. Maksullisiksi suoritteiksi on määritelty esimerkiksi palvelut, jotka on tuotettu tilauksesta tai muusta toimeksiannosta sekä päätökset, jotka on tehty hakemuksesta. Lain 5 §:ssä määritellään maksuttomat suoritteet, joita voivat olla esimerkiksi suoritteet, joiden tarkoituksena on toimeentulon turvaavan edun antaminen. Lain 6 §:n mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Yhden tai useamman viranomaisen samanlaatuisista suoritteista voidaan määrätä samansuuruinen maksu silloinkin, kun suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset poikkeavat toisistaan. Tällaisen kiinteän maksun suuruutta määrättäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus. Maksun suuruuden on vastattava suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

Kasvinsuojeluaineiden hyväksymisestä perittävistä maksuista säädettäisiin maksuperustelain nojalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Tarkoituksena on, että suoritteista perittäisiin kiinteä maksu suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien keskimääräisten kustannusten perusteella. Kiinteää hintaa voitaisiin korottaa tai alentaa työmäärän ollessa suurempi tai pienempi kuin arvioitu keskimääräinen suoritteeseen vaadittava työmäärä.

Kattavan kasvinsuojeluainevalikoiman saaminen markkinoille on välttämätöntä muun muassa lisääntyvän ulkomailta tuotavan lisäysmateriaalin takia, jolloin kasvintuhojariski kasvaa. Myös ennustetun ilmaston lämpenemisen on arvioitu lisäävän kasvintuhojariskiä. Sen lisäksi riittävä kasvinsuojeluainevalikoima on elinkeinonharjoittajille yksi tärkeä viljelyn onnistumisen ja siten laadukkaiden ja turvallisten elintarvikkeiden tuottamisen edellytys. Kattavan kasvinsuojeluainevalikoiman saamiseksi Suomen markkinoille maksujärjestelmään on lisäksi luota-

va maksun alennusmahdollisuus valmistelle, joiden tuleva markkinointi arvioidaan vähäiseksi, mutta joiden markkinoille pääsyä pidetään kasvinsuojelun kannalta välttämättömänä.

Täten pienimenekkisten valmistajien saamiseksi Suomen markkinoille esityksessä ehdotetaan kiinteän hyväksymismaksun lisäksi 80 prosentilla alennettua maksua, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala on maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen (TIKE) edellisvuosien tilastoissa enintään 2 000 hehtaaria. Tällaisia viljelykasveja olisivat muun muassa kaikki kasvihuoneessa viljeltävät kasvit. Suomen kokonaiskasvihuonetuotantoala on vajaat 500 hehtaaria. Lisäksi alle 2 000 hehtaarin jäävät lähes kaikki avomaalla viljeltävät vihannekset lukuun ottamatta tarhahernettä. Marjoista ainoastaan mustaherukkaa ja mansikkaa viljeltiin vuonna 2004 yli 2 000 hehtaaria. Tavallisia viljakasveja (vehnää, ohraa, kauraa ja ruista), perunaa, sokerijuurikasta, hernettä, rypsiä ja rapsia, kuminaa ja ruokohelpeä viljellään yli 2 000 hehtaaria.

Lisäksi hyväksymismaksua ehdotetaan alennettavaksi 50 prosentilla, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala on enintään 5 000 hehtaaria. Tällaisia kasveja olisivat edellä mainittu tarhaherne avomaalla viljeltävistä vihanneksista sekä mustaherukka ja mansikka marjoista. Muista viljelykasveista öljy- ja kuitupellavan viljelyala on vuosina 2001–2005 ollut keskimäärin noin 1 900 ja herneen keskimäärin noin 4 500 hehtaaria. Muiden viljelykasvien alat ovat keskimäärin yli 10 000 hehtaaria.

Pinta-alan määrittämisessä käytettäisiin painettua Suomen virallista tilastoa puutarhakasveista (Puutarhayritysrekisteri) ja pelto- kasveista (Maatilarekisteri). Tilastot ovat TIKE:n kokoamia. Pinta-alana käytettäisiin viiden edellisen vuoden keskiarvoa.

Tällä hetkellä markkinoilla olevista 242 kasvinsuojeluaineista arvioidaan ainakin 45 olevan pienimenekkisiä, koska vuoden 2004 myyntilukuihin perustuen niiden käyttöala jäi alle 2 000 hehtaarin. Noin 10 valmisteen käyttöala jäi 2 000 ja 5 000 hehtaarin välille. Valmisteet ovat lähinnä puutarhakäyttöön tarkoitettuja kasvinsuojeluaineita. Näiden 55

valmisteen joukossa voi olla valmisteita, joiden vähäinen myynti johtuu siitä, että ne ovat poistumassa markkinoilta, joten lukua voidaan ainoastaan käyttää suuntaa-antavana.

Valvonnan organisoiminen ja hallinnolliset pakkokeinot

Ehdotetun lain mukaan viranomaisorganisaatio säilyisi kasvinsuojeluaineiden hyväksyntäjärjestelmää lukuun ottamatta asiallisesti sellaisenaan. Lain noudattamisen valvontaa koskevia säännöksiä selkeytettäisiin ja tarkennettaisiin. Päävastuullisena valvontaviranomaisena toimisi Elintarviketurvallisuusvirasto, joka käyttäisi valvonnassa apunaan TE-keskuksia sekä valtuuttamia tarkastajia. Tuonnissa Elintarviketurvallisuusviraston apuna toimisi tullilaitos. Valtuutetuilla tarkastajilla tarkoitettaisiin viranomaisorganisaation ulkopuolisia henkilöitä.

Lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluisivat maa- ja metsätalousministeriölle, kuten muussakin vastaavanlaisessa lainsäädännössä, esimerkiksi rehulaissa (396/1998), siemenkauppalaissa (728/2000), hukkakauralaissa (185/2002), laissa kasvinterveyden suojelemisesta (702/2003) ja lanotevalmistelaissa (539/2006).

Riittävän tiedonkulun varmistamiseksi laissa ehdotetaan säädettäväksi tiedonantovelvollisuudesta, jonka mukaan valvontaviranomaisia velvoitettaisiin ilmoittamaan toimivaltaisille elintarvike-, ympäristö-, työsuojelu-, pelastus- tai poliisiviranomaiselle kasvinsuojeluaineen käytöstä aiheutuneesta mahdollisesta vaarasta ihmisten tai eläinten terveydelle, kasvien terveydelle tai ympäristölle.

Valvonnan tehostamiseksi ehdotetaan tarkistettavaksi lain hallinnollisia pakkokeinoja, jotka nykyisessä laissa ovat pahoin vanhentuneita ja tehottomia. Elintarviketurvallisuusvirastolla olisi mahdollisuus antaa toiminnanharjoittajalle kirjallinen määräys korjaavista toimenpiteistä silloin, kun lainsäädäntöä on rikottu. Elintarviketurvallisuusvirasto voisi myös antaa kasvinsuojeluainetta koskevan kiellon. Myös uhkasakon asettaminen määräyksen tai kiellon tehostamiseksi olisi ehdotuksen mukaan mahdollista.

Alemmanasteiset säännökset

Esityksessä ehdotetaan, että lakia alemmanasteiset säännökset annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla. Nämä säännökset ovat yksityiskohtaista, teknisluontoista sääntelyä. Keskeiset yksilöiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin vaikuttavat normit sisällytettäisiin lakiin, mutta niiden ta-pauskohtainen sisältö tarkentuisi vasta asetuksissa.

Niin sanotut muut torjunta-aineet

Esityksessä ehdotetaan niin sanottujen muiden torjunta-aineiden osalta, että näiden valmisteiden hyväksyntään liittyvä hallinnollinen työ siirrettäisiin kokonaisuudessaan Elintarviketurvallisuusvirastolta SYKE:een ja STTV:hen hallinnoitavaksi biosideja koskevan kemikaalilainsäädännön mukaisesti.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Maksut

Valtiontaloudelliset vaikutukset

Tällä hetkellä markkinoilla olevista kasvinsuojeluaineista peritään vuosittain valtiolle 3,5 prosentin veroluontoinen maksu valmisteiden myynnin arvosta. Maksukertymä syntyy valtiolle kasvinsuojeluainemyynnin seurauksena, eikä ole kytketty hyväksymishakemusten tai arviointityön määrään. Kasvinsuojeluaineita myyvät yritykset maksavat valtiolle tasaisesti koko kasvinsuojeluaineen elinkaaren ajan.

Kasvinsuojeluaineiden ja niin sanottujen muiden torjunta-aineiden myynnin arvo on viiden viime vuoden ajan ollut noin 53 miljoonaa euroa vuodessa, josta hyväksymisjärjestelmän kustannuksia kattamaan on peritty noin 1,9 miljoonaa euroa. Hakemusmaksujen vuosittainen kertymä on vastaavasti ollut noin 51 000 euroa. Esityksen mukaan näitä tuloja ei valtiolle enää kertyisi. Tällä hetkellä kasvinsuojeluaineiden ja niin sanottujen muiden torjunta-aineiden hyväksymisjärjestelmän vuotuiset kustannukset ovat olleet

noin 2,2 miljoonaa euroa. Luku sisältää kasvinsuojeluaineiden ja niin sanottujen muiden torjunta-aineiden ympäristö- terveys- ja tehokkuusarvioinnin kustannukset, sekä järjestelmän hallinnolliset kustannukset.

Esitys lakkauttaisi torjunta-ainelautakunnan, jolloin sen aiheuttama kustannus (vuonna 2004 12 000 euroa) jäisi pois.

Ehdotetussa maksujärjestelmässä viranomaisten tuottamista suoritteista, esimerkiksi kasvinsuojeluaineen hyväksymishakemuksen arvioinnista ja hallinnoinnista, peritään valtion maksuperustelain mukainen maksu, joka kattaa suoritteen tuottamisesta aiheutuneet kustannukset. Järjestelmä huomioisi eri valmisteiden erisuuruiset arviointityöt ja kasvinsuojeluaineiden arviointikustannukset tulisivat katetuiksi suoraan. Valtiolle tulevien maksujen kokonaissumma riippuisi kuitenkin kasvinsuojeluaineiden hyväksymishakemusten määrästä.

Epävarmuustekijöitä laskelmiin tuo se, ettei etukäteen voida tietää miten paljon ja minkä tyyppisille kasvinsuojeluaineille haetaan jatkossa hyväksymistä Suomesta. Alan teollisuuden arvioiden mukaan maksuperustelain mukainen hakemusmaksu muodostuu niin korkeaksi, että jatkossa valtaosa Suomeen osoitetuista hakemuksista tulevat perustumaan vastavuoroisen hyväksymisen periaatteeseen. Tällaiset hakemukset eivät vaadi yhtä suurta työpanosta ja ovat siten normaalia käytäntöä halvempia. Viime vuosina on haettu hyväksymistä vuosittain noin 24 uudelle kasvinsuojeluaineelle. Esitetyn hyväksymismaksun odotetaan vähentävän hakemusten lukumäärää. Tämän mukaan tulevaisuudessa arvioidaan haettavan Suomessa vuosittain hyväksymistä noin 15 kasvinsuojeluaineelle. Jos hyväksymismaksu olisi 40 000 euroa, olisi 50 prosentilla alennettu maksu 20 000 euroa ja 80 prosentilla alennettu maksu 8 000 euroa. Jos haetuista valmisteista viisi olisi pienimenekistä, joista kahdella valmisteella yhteenlaskettu käyttökohteiden pinta-ala olisi esimerkiksi 2 000 ja 5 000 hehtaarin välillä ja kolmella valmisteella alle 2 000 hehtaaria, perittävä maksu muodostuisi seuraavasti: 10 x 40 000 euroa + 2 x 20 000 euroa + 3 x 8 000 euroa. Näistä kertyisi valtiolle 464 000 euroa. Tulokertymän oletetaan vähentyvän myös sen takia, että kasvinsuojeluteollisuuden odotetaan siirtyvän käyttämään muita

kevennettyjä hyväksymismenettelyjä kuten esimerkiksi vastavuoroista hyväksymistä. Alennuksista johtuva tulokertymän vähennys on korvattava maa- ja metsätalousministeriön budjettivaroista.

Nykyisessä järjestelmässä valmisteiden tehokkuusarvioinnin kustannukset ovat noin miljoona euroa. Tämä kustannus pienenee vähitellen ja tulee vuoden 2008 jälkeen jäämään pois koska kasvinsuojeluainedirektiivin mukaisessa järjestelmässä kaikki tehoaineet on arvioitu yhteisössä vuoteen 2008 mennessä ja tehokkuustutkimukset sisältyvät tämän jälkeen jo hyväksymishakemuksiin. Tämä kasvinsuojeluainedirektiivin edellyttämä muutos torjunta-ainelakiin tehtiin lailla torjunta-ainelain muuttamisesta vuonna 1994 (1204/1994).

Vaikutukset toiminnanharjoittajaan, joka hakee kasvinsuojeluaineen hyväksymistä ja luvanhaltijaan

Tällä hetkellä toiminnanharjoittaja maksaa 840 euron suuruisen hakemusmaksun jättäessään kasvinsuojeluaineen hyväksymishakemuksen. Rekisteröinnin jälkeen hän maksaa kasvinsuojeluaineen elinkaaren ajan joka vuosi valtiolle 3,5 % kasvinsuojeluaineen myynnin arvosta. Esitys lakkauttaisi nämä maksut. Toiminnanharjoittaja maksaisi kasvinsuojeluaineen hyväksymisestä kertaluonteisen hyväksymismaksun, joka määräytyisi viranomaisen suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kustannusten perusteella. Lisäksi toiminnanharjoittaja maksaisi muista viranomaisen suoritteista, esimerkiksi hyväksymisen laajennuksesta, saman periaatteen mukaisesti.

Vaikutukset kasvinsuojeluaineen käyttäjään

Jokavuotisen 3,5 % maksun poistuessa markkinoilla olevien valmisteiden hintojen voitaisiin odottaa alenevan vastaavasti. Uudet valmisteet saattaisivat kuitenkin olla alussa kalliimpia yritysten pyrkiessä saamaan korkeamman hyväksymismaksun katettua.

4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksessä kasvinsuojeluaineiden hyväk-

symisestä päättäisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Torjunta-ainelautakunnan lakkauttaminen vapauttaa siihen käytettyä työvoimaa yhteensä arviolta noin puolen henkilötyövuoden verran vuodessa.

SYKE ja STTV tekisivät edelleen riskinarviointia nykyiseen tehtäväjakoon perustuen. Elintarviketurvallisuusvirastolta poistuisi esityksen mukaan viraston niin sanottujen muiden torjunta-aineiden hyväksymismenettelyyn käyttämä työpanos (yhteensä noin 0,7 henkilötyövuotta). Kun niin sanottujen muiden torjunta-aineiden hyväksymismenettely siirtyy Elintarviketurvallisuusvirastolta pääasiassa STTV:hen, lisää muutos sen viraston työtä yhden henkilötyövuoden verran, jota vastaava määräraha on tarkoitus siirtää Elintarviketurvallisuusvirastolta STTV:lle. Tehäväsiirto selkeyttää viranomaisten roolia biosidikysymyksissä.

4.3. Ympäristövaikutukset

Kasvinsuojeluaineita koskevan lainsäädännön eräänä keskeisenä tavoitteena on ehkäistä kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvia haittavaikutuksia ympäristölle ja ravintoketjuun. EU:n valkoisen kirjan elintarvikkeiden turvallisuudesta (KOM (1999) 719 lopullinen) mukaan kuluttajille on tarjottava laaja valikoima turvallisia ja korkealuokkaisia elintarvikkeita. Torjunta-aineiden osalta todetaan, että torjunta-aineiden hyväksymismenettelyä on nopeutettava ja tehostettava muun muassa niin, että markkinoilta voidaan poistaa nopeasti sellaiset tuotteet, joiden turvallisuutta koskevat tiedot puuttuvat tai joiden osalta on havaittu turvallisuutta koskevia huolenaiheita. Nykyisessä kansallisessa lainsäädännössä valkoisen kirjan mukaiset toimenpiteet on jo toteutettu. Asiakirjassa kehoitetaan myös valvonnan tehostamiseen ja hallinnollisen yhteistyön lisäämiseen. Esityksessä on huomioitu valkoisen kirjan esitykset muun muassa tehostamalla valvonnan ja tarkastustoiminnan toimivuutta.

5. Asian valmistelu

Esitykseen sisältyvä ehdotus laiksi kasvinsuojeluaineista on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhdessä Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen kanssa. Ehdotus kemi-

kaalilain muuttamisesta on valmisteltu ympäristöministeriössä yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Niin sanottujen muiden torjunta-aineiden siirtämisestä kemikaalilain alaisuuteen on neuvoteltu ja sovittu ympäristöministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Ehdotus rikoslain muuttamisesta on valmistettu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä oikeusministeriön kanssa.

5.1. Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto 31 eri taholta. Lausunnon ovat antaneet: oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Kasvintuotannon tarkastuskeskus, Suomen ympäristökeskus, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus, Elintarvikevirasto, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos, Tulli, ProAgria Maaseutukeskusten Liitto, Kasvinsuojeluseura ry, Varsinais-Suomen TE-keskus, Suomen Kuntaliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC, Kauppapuutarhaliitto ry, Puutarhaliitto – Trädgårdsförbundet, Kasvinsuojeluteollisuus ry, Kemianteollisuus ry ja Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

Kasvinsuojelulainelainsäädännön ja erityisesti sen valvontaa ja hallinnollisia pakkokeinoja koskevien säännösten uudistamista pidettiin tarpeellisena.

Lausunnonantajista Ahvenanmaan maakuntahallitus, Kasvintuotannon tarkastuskeskus, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, ProAgria Maaseutukeskuksen Liitto, Kasvinsuojeluseura ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC, Kauppapuutarhaliitto ry, Puutarhaliitto – Trädgårdsförbundet ja Kemianteollisuus ry esittivät huolensa siitä, että ehdotettu maksujärjestelmän muutos vaarantaisi riittävän kasvinsuojeluainevalikoiman saannin Suomen markkinoille. Huoli koski erityisesti pienimenekkisiä kasvinsuojeluaineita. Ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen ympäristökeskus

ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus esittivät huolensa siitä, kuinka jatkossa varmistetaan, että asiantuntijaviranomaisilta pyydetään lausunto niistä kasvin-suojeluaineista, joista on jätetty hyväksymishakemus.

Lausuntokierroksen jälkeen esitysluonnosta on vielä täsmennetty maksujärjestelmän osalta siten, että niin sanottujen pienimenekkisten

kasvinsuojeluaineiden tuloa markkinoille on helpotettu porrastamalla hyväksymismaksua. Lausunnoissa esitettyjä yksityiskohtaisia huomautuksia on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan esityksen jatkovalmistelussa huomioon.

Saaduista lausunnoista on maa- ja metsätalousministeriössä laadittu tiivistelmä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki kasvinsuojeluaineista

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Tavoite. Ehdotetussa pykälässä määriteltäisiin lain tavoite. Kasvinsuojeluaineiden käyttö on eräs tärkeimmistä menetelmistä suojella kasveja ja kasvituotteita sekä parantaa viljelykasvien kilpailukykyä ja siten maatalouden tuottavuutta. Kasvinsuojeluaineilla ei ole kuitenkaan yksinomaan suotuisia vaikutuksia kasvintuotantoon, ja niiden käyttö voi aiheuttaa myös uhkaa ja vaaroja ihmisille, eläimille ja ympäristölle erityisesti silloin, jos niitä käytettäisiin ilman virallista testausta ja hyväksymistä tai jos niitä käytetään virheellisesti. Kasvinsuojeluedirektiivin eräänä keskeisenä lähtökohtana on, että kasvintuotannon parantamiseen tähtäävään tavoitteeseen ei saa pyrkiä ihmisten tai eläinten terveyden tai ympäristönsuojelun kustannuksella.

Voimassa olevassa laissa ei ole tavoitesäännöstä. Ehdotetun lain tavoitteena olisi turvata hyvää kasvinterveyden tilaa ja elintarvikkeiden laatua varmistamalla, että markkinoilla ja käytössä olevat kasvinsuojeluaineet ovat asianmukaisesti käytettyinä tehokkaita ja käyttötarkoitukseensa sopivia, eivätkä aiheuta haittaa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lain tavoitteena on lisäksi varmistaa, että kasvinsuojeluaineita käytetään asianmukaisesti. Näihin tavoitteisiin pyrittäisiin muun muassa säätämällä kasvinsuojeluaineiden hyväksymisjärjestelmästä ja niiden asianmukaisen käytön vaatimuksesta kasvinsuojeluedirektiivin mukaisesti, järjestämällä kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvää koulutusta ja tutkimusta sekä erityisesti selkeyttämällä, täsmentämällä ja tehostamalla kasvinsuojeluaineiden ja niiden käytön valvontakeinoja ja valvontaa nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna.

2 §. Soveltamisala. Kasvinsuojeluedirektiivi koskee sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan myytävässä muodossa olevien kasvin-

suojeluaineiden hyväksymistä, markkinoille saattamista, käyttöä ja valvontaa yhteisössä. Ehdotetun 1 momentin mukaan lakia sovellettaisiin kasvinsuojeluaineiden valmistukseen, hyväksymiseen, markkinoille saattamiseen, pakkaamiseen, varastointiin, käyttöön ja kasvinsuojeluaineiden valvontaan sekä maastavientiin ja maahantuontiin.

Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan kasvinsuojeluaineita ei saa saattaa markkinoille tai käyttää jäsenvaltioissa, ellei niitä ole hyväksytty kasvinsuojeluaineiksi direktiivin mukaisesti. Direktiivin 2 artiklan 10 kohdan mukaan markkinoille saattamisella ei tarkoiteta siirtoa varastointiin, jota seuraa toimitus yhteisön alueen ulkopuolelle. Ehdotetussa 2 momentissa lain soveltamisala rajattaisiin siten, ettei sitä sovellettaisi Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin kasvinsuojeluaineisiin.

3 §. Suhde eräisiin säädöksiin. Kasvinsuojeluaineet ovat kemikaaleja ja niitä koskevat myös kemikaalilaki (744/1989). Eräät kasvinsuojeluaineet ovat vaaralliseksi luokiteltuja kemikaaleja joiden teollista käsittelyä ja varastointia, siirtoa sekä säilytystä koskee vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettu laki (390/2005). Kasvinsuojeluaineet ovat sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljetusta koskee vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettu laki (719/1994). Näitä lakeja koskeva viittaussäännös sisältyisi ehdotettuun 1 momenttiin.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi viittauksia eräisiin muihin säädöksiin, jotka koskevat kasvinsuojeluaineita. Elintarvikelain (23/2006) ja rehulain (396/1998) nojalla valvotaan kasvinsuojeluaineiden jäämiä elintarvikkeissa ja rehuissa. Kasvinsuojeluaineet, joita ei enää voida käyttää tarkoitukseensa, ovat ongelmajätettä ja niiden hävittämiseen sovelletaan jätelakia (1072/1993). Jätelain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä. Ongelmajätteellä tarkoitetaan mainitun säännöksen 2 kohdan mukaan jätettä, joka kemiallisen tai muun ominaisuutensa takia voi ai-

heuttaa erityistä vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Geneettisesti muunnetuista organismeista noudatetaan, mitä niistä geenitekniikkalaissa (377/1995) säädetään. Ehdotettu momentti sisältäisi myös viittauksen työturvallisuuslakiin (738/2002), joka asettaa työnantajalle työsuojelua koskevia velvoitteita.

4 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin eräitä keskeisiä ehdotetussa laissa käytettäviä käsitteitä. Näistä käsitteistä määritelmät, jotka koskevat kasvinsuojeluaineita, ainetta, tehoainetta, valmistetta, kasvinsuojeluaineiden jäämää, kasvia, kasvituotetta, kasvintuhoojaa, integroitua torjuntaa ja markkinoille saattamista, sisältyvät kasvinsuojeluidirektiivin 2 artiklaan. Lisäksi pykälässä määriteltäisiin uusi ja vanha tehoaine, toiminnanharjoittaja, luvanhaltija sekä maahantuonti ja maastavienti.

Ehdotettuun pykälän 1 momenttiin sisältyvistä määritelmistä voimassa olevaan lakiin sisältyy ainoastaan 1 kohdan kasvinsuojeluaineita koskeva määritelmä, jota täsmennettäisiin vastaamaan kasvinsuojeluidirektiivin mukaista määritelmää. Kasvinsuojeluidirektiivin eräitä määritelmiä yhdenmukaistettaisiin lainsäädännön soveltamisen helpottamiseksi tarvittavassa määrin kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa (702/2003) omaksuttujen määritelmien kanssa. Direktiivin tarkoittama "haitallinen organismi" määriteltäisiin tämän mukaisesti ehdotetun pykälän 10 kohdassa "kasvintuhoojaksi." Kasvinterveyden suojelemisesta annettu laki otettaisiin huomioon myös ehdotetun pykälän 9 kohdan kasvituotteen määritelmässä.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 4 kohdassa määriteltäisiin uusi ja 5 kohdassa vanha tehoaine. Kasvinsuojeluidirektiivin lähtökohtana on 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan, että Euroopan yhteisön alueella saadaan hyväksyä vain sellainen kasvinsuojeluaine, jonka tehoaine on sisällytetty kasvinsuojeluaineissa sallittuja tehoaineita koskevaan kasvinsuojeluidirektiivin liitteeseen I. Direktiivin 8 artiklaan sisältyvät ne poikkeukset, joiden mukaan direktiivin liitteeseen sisällyttömiä tehoaineita voidaan kuitenkin hyväksyä sinä aikana, kun aineen arviointia liitteeseen hyväksymistä varten ei ole vielä tehty. Määrävänä ajankohtana vanhan

ja uuden tehoaineen määritelmässä on 25 päivä heinäkuuta 1993, joka on direktiivin tiedoksiantamisesta 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna kahden vuoden määräajan katkaiseva päivämäärä.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 14 kohdassa määriteltäisiin luvanhaltija. Luvanhaltijalla tarkoitettaisiin toiminnanharjoittajaa, jonka hakemuksesta kasvinsuojeluaine on hyväksytty. Luvanhaltija, nykyisen rekisteröinnin haltijan tavoin, saisi yksinomaisen oikeuden saattaa kasvinsuojeluaine ensi kertaa markkinoille Suomessa. Ensi kertaa markkinoille saattamisella Suomessa tarkoitettaisiin sellaista luovutusta, jossa kasvinsuojeluaine ensimmäisen kerran luovutetaan Suomessa jakeluportaaseen edelleen luovutettavaksi, jakeluportaan sijasta luovutetaan suoraan käyttäjälle tai käytetään itse.

Kasvinsuojeluidirektiivi sisältyy Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) liitteeseen II, joka koskee teknisiä määräyksiä, standardeja, testausta ja varmentamista. Tämän vuoksi ehdotettuun 2 momenttiin otettaisiin maininta, jonka mukaan Euroopan unionia koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös unionin ulkopuolisiin, Euroopan talousalueeseen kuuluviin valtioihin sopimuksen edellyttämässä laajuudessa.

2 luku. Kasvinsuojeluaineen yleiset vaatimukset

5 §. Kasvinsuojeluaineen hyväksyttävissävelvollisuus. Kasvinsuojeluidirektiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan kasvinsuojeluaineita ei saa saattaa markkinoille tai käyttää jäsenvaltioissa, ellei kyseistä tuotetta ole hyväksytty direktiivin asettamien vaatimusten mukaisesti asianomaisessa valtiossa. Poikkeuksen tästä muodostaa vain kasvinsuojeluainetta koskeva koe- ja tutkimustoiminta, josta säädetään direktiivin 22 artiklassa ja edelleen ehdotetun lain 26 §:ssä. Ehdotetulla lailla säädetäisiin kasvinsuojeluaineista direktiivin edellyttämällä tavalla ja kielletäisiin muunlaisten valmisteiden markkinoille saattaminen ja käyttö. Kasvinsuojeluaineiden hyväksyttävissävelvollisuutta koskeva vastaavanyppinen säännös sisältyy myös voimassa olevan lain 4 §:n 1 momenttiin. Voimassa

olevan lain mukaan kasvinsuojeluaineen hyväksyy kuitenkin torjunta-ainelautakunta, ja tämän hyväksymisen perusteella Elintarviketurvallisuusvirasto rekisteröi valmisteen torjunta-aineeksi. Ehdotetun säännöksen mukaan hyväksymisestä päättäisi Elintarviketurvallisuusvirasto, joka myös pitäisi rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista.

Ehdotetussa 2 momentissa kielletäisiin hyväksymättömien kasvinsuojeluaineiden valmistus, varastointi ja maahantuonti muussa kuin tutkimus- tai koetarkoituksessa. Jos aine tai valmiste kuitenkin on hyväksytty toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa yhteisön kasvinsuojeluaineita koskevan lainsäädännön mukaisesti, saisi sitä kuitenkin kyseiseen jäsenvaltioon vientiä varten tuoda maahan, valmistaa tai varastoida. Direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot eivät sillä perusteella, että jonkin kasvinsuojeluaineen käyttöä ei ole sallittu niiden alueella, saa estää toisessa jäsenvaltiossa käytettäväksi tarkoitettujen kasvinsuojeluaineiden valmistusta, varastointia tai kauppaa, jos tuote on hyväksytty toisessa jäsenvaltiossa. Säännöksen sisältyisi myös kieltä käyttää tällaisia valmisteita ympäristöön päästämistä edellyttävissä kokeissa ilman Elintarviketurvallisuusviraston antamaa lupaa. Vastaavantyyppinen säännös sisältyy voimassa olevan lain 4 §:n 3 ja 4 momenttiin.

6 §. *Kasvinsuojeluaineen myyntipäällykseen tehtävät merkinnät.* Kemikaalilaissa säädetään kemikaalien luokittelusta, pakkaamisesta ja merkinnöistä. Kemikaalilaissa ja sen nojalla säädettyjen merkitsemisvaatimusten lisäksi kasvinsuojeluinäidirektiivin 16 artikla edellyttää kasvinsuojeluaineen myyntipäällykseen tehtäväksi merkintöjä, jotka koskevat muun muassa kasvinsuojeluaineen kaupallista nimeä, luvanhaltijaa ja tämän yhteystietoja, tehoainetta ja valmistetta koskevia tietoja, kasvinsuojeluaineen vaikutustapaa ja sallittuja käyttötarkoituksia sekä käyttöolosuhteita koskevia tietoja. Direktiivin 16 artiklan edellyttämät merkintävaatimukset ovat varsin yksityiskohtaisia. Direktiivin liitteeseen IV sisältyy lisäksi myyntipäällykseen tehtäviä vaaraa ilmaisevia vakio-lausekkeita ja liitteeseen V eräitä turvatoimenpiteitä koskevia vakio-lausekkeita. Tämän vuoksi ehdotetaan, että nämä vaatimukset annettaisiin nykyiseen tapaan direktiivin

edellyttämällä tavalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Nykykäytännön mukaisesti myyntipäällykseen voisi tehdä myös muita valmisteen turvallisen käytön edellyttämiä merkintöjä. Voimassa olevassa lainsäädännössä direktiivin asettamat vaatimukset on asetettu kasvinsuojeluaineina käytettävien torjunta-aineiden myyntipäällyksiin tehtävistä merkinnöistä annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelma nro 7/05). Voimassa olevan lain myyntipäällyksmerkintöjä koskeva valtuutussäännös sisältyy lain 11 §:n 3 momenttiin.

3 luku. **Kasvinsuojeluaineen hyväksyminen**

7 §. *Hyväksymisen hakeminen.* Pykälän 1 momentin mukaan kasvinsuojeluaineen hyväksymistä hakevalla on oltava pysyvä toimipaikka jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Direktiivin 9 artiklan 2 kohdan mukaan hakijalla on oltava pysyvä kotipaikka Euroopan yhteisössä. Voimassa olevassa lainsäädännössä tämä direktiivin asettama vaatimus on sisällytetty torjunta-aineasetuksen 1 §:n 1 momenttiin.

Ehdotettu 2 momentti koskisi hakemuksen yhteydessä toimitettavia tietoja ja tutkimuksia. Kasvinsuojeluinäidirektiivi asettaa varsin yksityiskohtaiset vaatimukset valmisteen hyväksymiselle. Hyväksymisen edellytysten arvioimiseksi tarvittavista tiedoista ja tutkimuksista säädetään kasvinsuojeluinäidirektiivin liitteessä III (kasvinsuojeluaineen hyväksymistä varten tarvittavia asiakirjoja koskevat vaatimukset). Ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä direktiivin tarkoittamien tietojen pääkohdista, joita valmisteen käyttötarkoituksesta, terveys- ja ympäristövaikutuksista, tehokkuudesta ja muista ominaisuuksista hyväksymishakemuksen yhteydessä tulisi toimittaa. Vastaavansisältöinen säännös sisältyy voimassa olevassa lainsäädännössä torjunta-aineasetuksen 1 §:n 2 momenttiin, minkä lisäksi direktiivin edellyttämät yksityiskohtaiset säännökset sisältyvät maa- ja metsätalousministeriön päätökseen torjunta-aineiden rekisteröintihakemuksen yhteydessä toimitettavia tietoja ja tutkimuk-

sia koskevista vaatimuksista (98/1996). Ehdotetun säännöksen 6 kohta olisi kuitenkin nykyistä säännöstä tarkkarajaisempi siten, että muut hyväksymisen edellytysten arvioinnissa tarvittavat tiedot sidottaisiin Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämiin tietoihin.

Ehdotetun 3 momentin mukaan hakemukseen tulisi liittää nykyiseen tapaan (maa- ja metsätalousministeriön päätös torjunta-aineiden rekisteröintihakemuksen yhteydessä toimitettavia tietoja ja tutkimuksia koskevista vaatimuksista 98/96, 8 §) esitys myyntipäällykseen tehtäviksi merkinnöiksi ja käyttöturvallisuustiedotteeksi. Käyttöturvallisuustiedote tulisi liittää hakemukseen, jos kemikaalilaki edellyttää valmisteelle sellaista. Käyttöturvallisuustiedotteesta säädetään kemikaalilain 17 §:ssä. Valmisteen hyväksyessään Elintarviketurvallisuusvirasto vahvistaisi ehdotetun 9 §:n 2 momentin mukaan valmisteen käyttötarkoituksen, käyttöohjeen ja muut myyntipäällyksmerkinnät.

Yksityiskohtaiset vaatimukset hakemusmenettelystä, hakemuksesta ja sen yhteydessä toimitettavista kasvinuojeluaainedirektiivin edellyttämistä tiedoista ja tutkimuksista sekä tarvittavista näytteistä annettaisiin nykyiseen tapaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Valtuutussäännös sisältyisi ehdotetun pykälän 4 momenttiin.

8 §. Hyväksymisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden täytyessä kasvinuojeluaine hyväksytään. Ehdotettu 1 momentti perustuu kasvinuojeluainedirektiivin 4 artiklan 1 kohtaan ja vastaa sisällöltään voimassa olevan lain 4 a §:ää. Ehdotetussa säännöksessä säädettäisiin kuitenkin lisäksi (6 kohta) kasvinuojeluainedirektiivin edellyttämällä tavalla tehoaineiden ja jäämien määritysmenetelmistä ja jäämien enimmäismäärien asettamisesta. Säännöksen 3-5 kohtaa täsmennettäisiin lisäksi nykyiseen verrattuna siten, ettei haittoja saa aiheutua valmisteen asianmukaisesta käytöstä.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi eräitä hyväksymiseen liittyviä erityisiä menettelyjä. Kasvinuojeluaineen tehoaine arvioidaan ja hyväksytään yhteisötasolla. Kansallisella tasolla arvioidaan ja hyväksytään tehoainetta sisältävä valmiste. Jos tehoaine on hyväksytty kasvinuojeluainedirektiivin liitteeseen I, tehoainetta ei arvioida tarkastuksen yhtey-

dessä. Jos hyväksymishakemus koskee uutta tehoainetta sisältävää kasvinuojeluainetta ja jos hakemus ilmeisesti täyttäisi kasvinuojeluainedirektiivin 5 artiklassa asetetut edellytykset, tulee hakija ohjata toimittamaan tehoainetta sekä vähintään yhtä kyseistä tehoainetta sisältävää valmistetta koskeva hakemus Euroopan yhteisöjen komissiolle ja jäsenvaltioille hyväksyttäväksi siten kuin kasvinuojeluainedirektiivin 6 artiklassa säädetään. Ehdotetun 2 momentin säännökset sisältyvät voimassa olevassa lainsäädännössä torjunta-aineasetuksen 8 §:n 1 momenttiin ja 9 §:n 2 momenttiin.

Tarkemmat säännökset kasvinuojeluainedirektiivin liitteen I tarkoittamista tehoaineista ja niitä koskevista käytön ehdoista annettaisiin nykyiseen tapaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Tällä hetkellä asiasta on säädetty hyväksytyistä kasvinuojeluaineiden tehoaineista ja niiden käytön ehdoista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelma nro 50/04).

9 §. Hyväksymisestä päättäminen. Kasvinuojeluaineiden hyväksymisen arvioinnissa noudatetaan kasvinuojeluainedirektiivin liitteeseen VI (kasvinuojeluaineiden arviointia ja hyväksymistä koskevat yhtenäiset periaatteet) sisältyviä periaatteita. Ehdotettu 1 momentti sisältäisi tätä tarkoittavan viittauksen yhteisön lainsäädäntöön. Vastaavansisältöinen säännös sisältyy torjunta-ainelain 4 e §:n 2 momenttiin. Kasvinuojeluaine voidaan direktiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaan hyväksyä enintään kymmeneksi vuodeksi ja hyväksyminen voidaan uudistaa, jos hyväksymisen edellytykset edelleen täyttyvät. Vastaava hyväksymisen määräaika ja uudistamista koskeva säännös sisältyy tällä hetkellä torjunta-aineasetuksen 4 §:n 1 momenttiin.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin valmisteen käyttötarkoituksen, käyttöohjeen ja muiden myyntipäällyksmerkintöjen vahvistamisesta. Nämä tiedot vahvistaisi Elintarviketurvallisuusvirasto kasvinuojeluaineen hyväksymispäätöksessä.

Ehdotetun 3 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi myös rajoittaa erityisen vaarallisen kasvinuojeluaineen myynnin vain henkilölle, joka on suorittanut tällaisen aineen käyttöön oikeuttavan erityistutkimuksen. Vastaavantyyppinen säännös sisältyy

torjunta-ainelain 4 h §:ään. Ehdotetussa säännöksessä erityisen vaaran käsitettä kuitenkin täsmennettäisiin siten, että vaara kohdistuisi terveyteen tai ympäristöön. Säännöksen tarkoittaman erityistutkimuksen järjestämisestä säädettäisiin ehdotetun lain 18 §:n 1 momentissa. Elintarviketurvallisuusvirasto päättäisi kasvinsuojeluaineen luokituksesta terveydelle tai ympäristölle erityisen vaaran käytössä aiheuttavaksi aineeksi, käyttäen perusteena kemikaalilain ja sen nojalla annettuja säännöksiä kemikaalien luokituksista, sekä erityisesti huomioiden kyseessä olevan kasvinsuojeluaineen olomuodon ja käyttötavan aiheuttaman vaaran terveydelle tai ympäristölle. Esimerkiksi valmiste, joka on myrkyllinen hengitysteitse aiheuttaa jauheena suuremman riskin kuin jos valmiste on raamuodossa. Terveydelle vaarallisista kemikaaleista säädetään kemikaalilain 11 §:ssä.

Ehdotetun 4 momentin mukaan tarkemmat säännökset hyväksymisen ja uudelleenhyväksymisen edellytyksistä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Asetuksenantovaltuus sidottaisiin kasvinsuojeluaineita koskevaan yhteisön lainsäädäntöön. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin lisäksi kasvinsuojeluaineen hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä.

10 §. Vastavuoroinen hyväksyminen. Kasvinsuojeluainedirektiivin 10 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion, jossa esitetään toisessa jäsenvaltiossa jo hyväksytyä kasvinsuojeluainetta koskeva hakemus, tulee pidäytyä vaatimasta valmisteen hyväksymisen yhteydessä jo suoritettujen testien ja määrittysten uusimista, jos maatalouteen, kasvinsuojeluun ja ympäristöön, erityisesti ilmastoon, liittyvät ja valmisteen käytön kannalta merkittävät olosuhteet kyseisillä alueilla ovat verrattavissa toisiinsa.

Ehdotettu säännös sisältyy voimassa olevassa lainsäädännössä torjunta-aineasetuksen 8 §:n 2 momenttiin. Tarkemmat säännökset vastavuoroinen hyväksymisen hakemusmenettelystä ja hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

11 §. Kasvinsuojeluaineen hyväksymistä koskevat poikkeusmenettelyt. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin eräistä kasvinsuojeluaineiden hyväksymistä koskevista poikkeuksista. Kasvinsuojeluainedirektiivin lähtökoh-

tana on, että yhteisön alueella sallitut kasvinsuojeluaineiden tehoaineet arvioidaan yhteisössä ja merkitään kasvinsuojeluainedirektiivin liitteeseen I. Kasvinsuojeluaineita hyväksyttäessä vain direktiivin liitteeseen I sisältyviä tehoaineita sisältäviä kasvinsuojeluaineita saadaan lähtökohtaisesti hyväksyä yhteisön alueella käytettäväksi.

Ehdotetun 1 momentin mukaan, vaikka kasvinsuojeluaineen tehoainetta ei olisi vielä sisällytetty kasvinsuojeluainedirektiivin liitteeseen I, voidaan uutta tehoainetta sisältävä kasvinsuojeluaine hyväksyä kolmen vuoden määräajaksi, jos komissio hyväksyy hakemuksen tutkittavaksi direktiivin liitteeseen merkitsemistä varten. Määräaikaa voidaan kuitenkin jatkaa komission päätöksen mukaisesti, ellei tehoaineen sisällyttämisestä liitteeseen I ole tehty päätöstä kolmen vuoden määräajan päättyessä. Myös vanhaa tehoainetta sisältävä kasvinsuojeluaine voidaan hyväksyä määräajaksi, jos tehoaineen arviointi sen hyväksymistä varten on yhteisössä vielä kesken. Vanhaa tehoainetta sisältävä kasvinsuojeluaine voidaan hyväksyä siihen asti, kunnes päätös sen hyväksymisestä on annettu, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi kerralla.

Voimassa olevat uutta ja vanhaa tehoainetta sisältävien kasvinsuojeluaineiden määräaikaista hyväksymistä koskevat säännökset sisältyvät torjunta-ainelain 4 c §:n 1 momenttiin ja torjunta-aineasetuksen 9 §:n 3 momenttiin ja 10 §:n 1 momenttiin. Sääntely perustuu kasvinsuojeluainedirektiivin 8 artiklaan, jonka mukaan jäsenvaltio voi sallia väliaikaisesti sellaisten valmisteen markkinoille saattamisen, joiden sisältämät tehoaineet ovat kasvinsuojeluainedirektiivin liitteeseen I kuulumattomia joko uusia tehoaineita tai sellaisia tehoaineita, jotka olivat jo markkinoilla kaksi vuotta kasvinsuojeluainedirektiivin tiedoksi antamisen jälkeen. Direktiivin mukaan uutta tehoainetta sisältävä kasvinsuojeluaine voidaan hyväksyä edellyttäen, että siitä on jätetty asianmukainen hyväksymishakemus ja, että voidaan olettaa sen täyttävän hyväksymisen edellytykset.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi säännöksen kasvinsuojeluaineen väliaikaisesta hyväksymisestä. Säännös perustuu kasvinsuojeluainedirektiivin 8 artiklan 4 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat 4 artiklassa sää-

detystä poiketen sallia enintään 120 päivän ajan sellaisten kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisen, jotka eivät ole 4 artiklassa säädettyjen vaatimusten mukaisia, jos toimenpide katsotaan välttämättömäksi ennalta arvaamattomassa vaaratilanteessa, joka ei ole hallittavissa muilla keinoilla. Ehdotettua säännöstä sisällöltään vastaava säännös sisältyy voimassa olevassa lainsäädännössä torjunta-ainelain 4 c §:n 2 momenttiin ja torjunta-aineasetuksen 13 §:ään. Säännöksen tarkoittama tilanne voisi olla esimerkiksi harvinaisena Suomessa esiintyvän erityisen vaarallisen kasvintuhoojan torjunta tai jos saatavilla ei muuten ole torjuntaan sopivaa kasvinsuojeluainetta.

Tarkemmat säännökset uutta tai vanhaa tehoainetta sisältävän kasvinsuojeluaineen määräaikaisen hyväksymisen edellytyksistä sekä kasvinsuojeluaineen väliaikaisen hyväksymisen edellytyksistä annettaisiin ehdotetun 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin niistä säädetään yhteisön kasvinsuojeluaineita koskevassa lainsäädännössä.

12 §. Hyväksymisen muuttaminen ja laajentaminen. Ehdotettu 1 momentti vastaa voimassa olevan lain 4 d §:n 2 momenttia ja perustuu kasvinsuojeluidirektiivin 4 artiklan 6 kohdan a alakohtaan, jonka mukaan lupaa on muutettava, jos todetaan että valmisteen käyttötapaa ja käytettäviä määriä voidaan tieteellisen ja teknisen tietämyksen kehityksen perusteella muuttaa. Myös luvan haltija voi pyytää hyväksymispäätöksen muuttamista tai laajentamista. Hyväksymispäätöstä voidaan muuttaa tai laajentaa vain, jos valmisteen hyväksymisen edellytykset edelleen täyttyvät.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi säännöksen kasvinsuojeluaineen käytön laajentamisesta muuhun kuin varsinaisesti hyväksytyyn tarkoitukseen muun kuin luvan haltijan toimesta. Säännös perustuu kasvinsuojeluidirektiivin 9 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan ja vastaa sisällöltään voimassa olevan lain 4 d §:n 3 momenttia. Säännöstä kuitenkin täsmennettäisiin direktiivin tarkoittamalla tavalla käytön laajentamisveloitteella yleisen edun niin vaatiessa. Yleisellä edulla tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa saatavilla ei ole käyttökohteeseen hyväksytyä ainetta, eikä luvan haltija syystä tai toisesta halua hakea

käyttökohteen laajennusta. Käyttökohteen laajentaminen edellyttää tutkimusten tekemistä sen varmistamiseksi, että kasvinsuojeluaine toimii kaikissa olosuhteissa. Laajennusta hakevan tulee toimittaa nämä selvitykset. Säännökseen sisällytettäisiin tyhjentävä luettelo käytön laajentamisen ehdoista. Näistä vaatimuksista on voimassa olevassa lainsäädännössä säädetty torjunta-aineasetuksen 12 §:ssä.

Ehdotetun 3 momentin mukaan tarkemmat säännökset käytön laajentamisen ehdoista annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

13 §. Rinnakkaistuontivalmisteen hyväksyminen. Rinnakkaistuontivalmisteen hyväksymismenettely ei perustu kasvinsuojeluidirektiiviin, vaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 28 ja 30 artiklaan ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen niiden tulkinnasta kasvinsuojeluaineiden ja lääkevalmisteiden osalta antamiin ratkaisuihin. Rinnakkaistuonnissa noudatetaan niin sanottua yksinkertaistettua menettelyä, jonka mukaan tuojajäsenvaltioiden viranomaisten tekemien tarkastusten on koskettava ainoastaan tuontituotteen samanlaisuutta tuojajäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen jo hyväksymään tuotteeseen nähden. Keskeisimmät asiaan vaikuttavat ratkaisut ovat EY-tuomioistuimen ratkaisut asiassa C-100/96, C-15/01, C-113/01 ja C-112/02. Ehdotettu säännös perustuu pääasiassa näihin ratkaisuihin ja komission vuonna 2001 antamiin ohjeisiin kasvinsuojeluaineiden rinnakkaistuonnista (*Pysyvän kasvinsuojelukomitean suuntaviivat kasvinsuojeluaineiden rinnakkaiskaupasta EU:ssa ja ETA:ssa; Sanco/223/2000, 6.12.2001*). Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään voimassa olevan lain 4 b §:ää, joka sisällytettiin torjunta-ainelakiin 30 päivänä joulukuuta 2004 annetulla lailla (1373/2004).

14 §. Hyväksymisen peruuttaminen. Pykälän 1 momentti sisältäisi säännökset niistä edellytyksistä, jolloin kasvinsuojeluaineen hyväksyminen on peruutettava. Säännös perustuu kasvinsuojeluidirektiivin 4 artiklan 6 kohdan a ja b alakohtaan ja vastaa voimassa olevan lain 4 d §:n 1 momenttia. Direktiivin 4 artikla edellyttää, että kasvinsuojeluaineen hyväksyminen on peruutettava, jos todetaan, että sen saamisen edellytyksenä ole-

vat vaatimukset eivät täyty tai eivät enää täyty, tai sen antamisen perusteena olevista seikoista on annettu virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja.

Jos kasvinsuojeluaineen hyväksyntä peruutetaan tai hyväksymisen voimassaolo muutoin lakkaa, Elintarviketurvallisuusviraston tulee ehdotetun 2 momentin mukaan päättää siitä, mistä lukien valmisteen markkinoille saattaminen ja käyttö on kielletty. Valmisteen vaarallisuuden tai muiden ominaisuuksien niin edellyttäessä Elintarviketurvallisuusvirasto voisi asettaa määräajan, jonka kuluessa valmiste tulee poistaa toiminnanharjoittajan varastosta. Tällaista valmistetta on todennäköisesti tuolloin vielä kaupan varastoissa ja maataloilla. Hyväksymisen voimassaolo voi lakata myös esimerkiksi sen vuoksi, että luvan haltija ei hyväksymisen määräajan päättyessä uudista lupahakemusta. Säännös perustuu kasvinsuojeludirektiivin 4 artiklan 6 kohtaan, jonka mukaan olemassa olevien varastojen hävittämiselle, myynnille ja käytölle voidaan asettaa määräaika, jonka pituus riippuu luvan peruuttamisen syystä. Voimassa olevassa lainsäädännössä asiasta on säädetty torjunta-aineasetuksen 6 §:n 4 momentissa.

15 §. *Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset.* Pykälän 1 momentti sisältäisi säännöksen tiettyjen valtion viranomaisten ja laitosten velvollisuudesta suorittaa kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden tarkastuksia niiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi ja antaa asiasta lausunto Elintarviketurvallisuusvirastolle oman asiantuntemusalueensa osalta. Asiantuntijaviranomaisten ja -laitosten tarkastustyö koostuu hyväksymishakemusten yhteydessä toimitettujen tutkimusten ja tietojen arvioinnista sekä hyväksymisen edellytysten täyttymisen arvioimiseen liittyvästä riskinarvioinnista. Voimassa olevassa lainsäädännössä näistä virastoista ja laitoksista on säädetty torjunta-ainelain 4 e §:n nojalla torjunta-aineasetuksen 18 §:ssä. Torjunta-ainelautakunta, jossa on ollut eri viranomaisista koostuvaa asiantuntemusta, lakkaisi ehdotetun lain voimaan tullessa. Asiantuntijaviranomaisia ja -laitoksia koskevan säännöksen sisällyttämisellä lakiin korostettaisiin asiantuntijaviranomaisten velvollisuuksia ja tehtäviä kasvinsuojeluaineiden arvioinnissa.

Elintarviketurvallisuusvirasto arvioisi ja tarkastaisi ehdotetun 2 momentin mukaan aineiden ja valmisteiden kemialliset ja fyysikaaliset ominaisuudet. Elintarviketurvallisuusvirasto määrittäisi ja arvioisi myös tarvittaessa kasvi- tai eläintuotteiden jäämät ja laatisi ehdotukset Euroopan yhteisölle jäämien enimmäismääristä Suomen arvioimista tehoaineista ja asettaisi tarvittaessa 8 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettut tilapäiset jäämien enimmäismäärät. Lisäksi elintarviketurvallisuusvirasto arvioisi valmisteen biologisen tehokkuuden ja käyttökelpoisuuden sekä tarvittaessa valmisteen terveys- ja ympäristöriskit silloin, kun tehoaine on hyväksytty kasvinsuojeludirektiivin liitteeseen I ja valmiste on hyväksytty Euroopan yhteisössä maassa, jonka maatalous-, kasvinsuojelu- ja ympäristötoimet kyseisen valmisteen käytön ja käyttäytymisen kannalta vastaavat Suomen oloja, tai jos valmiste on formulaatioiltaan lähes samanlainen kuin Suomessa jo hyväksytty valmiste.

4 luku. Toiminnan harjoittaminen

16 §. *Kasvinsuojeluaineiden yleiset käyttövaatimukset.* Kasvinsuojeludirektiivin 3 artiklan 3 kohta edellyttää jäsenvaltioiden säätävän kasvinsuojeluaineiden asianmukaisen käytön vaatimuksesta. Ehdotetussa pykälässä asetettaisiin direktiivin tarkoittamalla tavalla velvoite käyttää kasvinsuojeluaineita havaitun tarpeen mukaisesti ja käyttöohjeita noudattaen. Asianmukainen käyttö edellyttää aineen käyttämistä vain havaitun tarpeen ja käyttöohjeen mukaisesti, hyväksytyyn käyttötarkoitukseen. Tasapainoiseen kasvinsuojeluun kuuluu, että kasvinsuojeluaineita käytetään vain silloin, kun se on taloudellisesti kannattavaa tai parantaa sadon laatua ja säilyvyyttä. Integroidun torjunnan periaatteisiin puolestaan kuuluu ehdotetun lain 4 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaan erilaisten toimenpiteiden soveltaminen kasvintuotannossa kokonaisuutena siten, että kasvinsuojeluaineiden käyttö voidaan rajoittaa vain kaikkein välttämättömimpään. Kasvinsuojeluaineen asianmukaisen käytön vaatimus sisältyy myös voimassa olevan lain 2 §:n 2 momenttiin.

17 §. *Kasvinsuojeluaineen valmistus, varastointi, säilytys ja myynti.* Vaaralliseksi luokitellun kasvinsuojeluaineen valmistuksesta ja säilyttämisestä säädetään kemikaalilaissa. Vaaralliseksi luokitellun kasvinsuojeluaineen teollisesta käsittelystä ja varastoinnista, siirrosta sekä säilytyksestä säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyjen turvallisuudesta annetussa laissa. Kemikaalilainsäädäntö sisältää myös säännöksiä vaaralliseksi luokitellun kemikaalin myymisestä käyttäjille. Ehdotetun lain 9 §:n 3 momentin mukaan kasvinsuojeluaineen hyväksymispäätöksessä voitaisiin nykyiseen tapaan määrätä, että erityisen vaarallisen valmisteen myynti olisi sallittua vain tällaisen aineen käyttöön oikeuttavan erityistutkiminnon suorittaneelle henkilölle. Vastaava ehdotettuun 1 momenttiin sisältyvä viittaus-säännös sisältyy voimassa olevassa lainsäädännössä torjunta-aineasetuksen 28 §:n 1 momenttiin.

Ehdotettuun 2 momenttiin sisältyisi muiden kasvinsuojeluaineiden asianmukaista säilyttämistä koskeva säännös. Kasvinsuojeluainetta olisi säilytettävä alkuperäispakkauksessaan ja niin, ettei se pääse kosketuksiin elintarvikkeiden tai rehujen kanssa. Varastotilan tulisi olla sellainen, ettei sieltä pääse ympäristöön säilytettävää ainetta.

18 §. *Kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskeva erityistutkiminto.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin 9 §:n 3 momentissa tarkoitettusta erityistä vaaraa terveydelle tai ympäristölle aiheuttavan kasvinsuojeluaineen käyttöä edellyttävästä erityistutkinnosta, jonka järjestäisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Voimassa olevan lain 4 h §:ssä tutkinnosta on todettu, että se suoritetaan Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla. Tutkiminnon tarkoituksena on varmistaa erityistä vaaraa aiheuttavien kasvinsuojeluaineiden turvallinen ja asianmukainen käyttö. Kasvinsuojeluaineita saatetaan levittää esimerkiksi kaasumaisessa muodossa tai siten, että kasvinsuojeluainepakkaukset levitetään käyttökohteeseen (esimerkiksi laivan ruumassa olevan puutavarauksen kaasutus, jota yhteisön lainsäädäntö edellyttää) ja niistä vapautuu kasvinsuojeluainetta vähitellen. Tutkiminnon tarkoituksena on varmistaa, että vaarallista kasvinsuojeluainetta käyttävällä henkilöllä on tarvittavat tiedot ja valmiudet terveys- ja ympäristövaa-

rojen ehkäisyyn. Sen varmistamiseksi, että 1 momentissa tarkoitettujen tutkintojen suunnittelussa ja sisällössä tulisivat otetuiksi huomioon myös muu kasvinsuojeluaineiden käyttöön ja vaikutuksiin liittyvä tietämys ja asiantuntemus, asetettaisiin ehdotetussa 2 momentissa Elintarviketurvallisuusvirastolle velvollisuus toimia yhteistyössä työsuojelun, terveydensuojelun ja ympäristönsuojelun viranomaisten kanssa. Voimassaolevassa lainsäädännössä vastaava velvoite erityisen vaarallisten kasvinsuojeluaineiden erityistutkiminnon osalta sisältyy torjunta-aineasetuksen 35 §:ään. Tarkemmat säännökset tutkiminnon järjestämisestä, sisällöstä ja suorittamisesta annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

19 §. *Kasvinsuojeluaineen levitysvälineet.* Voimassa olevassa torjunta-ainelaissa ei ole säännöstä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineistä. Kasvinsuojeluaineiden turvallinen ja asianmukainen käyttö edellyttävät, että levitysvälineet ovat tarkoitukseensa sopivia, hyväkuntoisia ja turvallisia. Tällaisilla levitysvälineillä kohteeseen voidaan levittää käyttöohjeiden mukainen määrä käytettävää kasvinsuojeluainetta. Ehdotettu säännös mahdollistaisi sen, että valvontaviranomainen voisi tarvittaessa puuttua epäasiallisiin levitysvälineisiin.

20 §. *Kasvinsuojeluaineen lentolevitys.* Ehdotetun pykälän 1 momentissa kielletäisiin kasvinsuojeluaineen levitys ilma-aluksesta. Voimassa olevan torjunta-ainelain mukaan lentolevitys on sallittua, joskaan sitä ei juuri lainkaan enää harjoiteta. Voimassa olevan torjunta-ainelain 5 a § sisältää suppean säännöksen torjunta-aineen lentolevityksen suorittajalta vaadittavasta toimiluvasta. Lain 5 b §:ssä kielletään vesakontorjunta-aineen levitys ilma-aluksesta ilman kunnanhallituksen lupaa, ja säädetään vesakontorjunta-ainetta koskevan lentolevitysluvan hakemisesta, myöntämisestä ja muutoksenhausta. Maa- ja metsätalousministeriö on 18 päivänä huhtikuuta 1986 antanut päätöksen torjunta-aineen lentolevityksestä (306/1986). Päätös sisältää lentolevitystä koskevia yleisiä määräyksiä, joihin kuuluvat säännökset lentolevityssuunnitelman laatimisesta, lentolevityksestä ilmoittamisesta, alueen merkitsemisestä ja levityksen toteuttamisesta. Lisäksi päätös sisältää edellä tarkoitettua toimilupaa koske-

via säännöksiä ja vesakontorjunta-aineen lentolevitystä koskevia erityissäännöksiä.

Lentolevitystä ei Suomessa nykyään enää käytännössä harjoiteta kuin lähinnä metsien hyönteistuhojen torjunnassa. Kahdenkymmenen viime vuoden aikana lentolevitystä on käytetty pari kertaa, viimeksi 15 vuotta sitten. Kasvinsuojeluaineen lentolevitystä voidaan pitää hyväksyttävänä vain poikkeuksellisesti, silloin kun kasvintuhoojasta aiheutuu välitön ja sellainen uhka, jota ei voida muulla tavoin torjua. Lentolevityksessä riski kasvinsuojeluaineen kulkeutumisesta kohdealueen ulkopuolelle on suurempi kuin muulla tavalla levitetynä. Mahdollisuus lentolevityksen toteuttamiseen on kuitenkin tarpeen säilyttää, jotta voitaisiin varautua kaikkiin mahdollisiin tilanteisiin, jotka saattavat uhata kasvinterveyttä.

Kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) tavoitteena on ylläpitää hyvää kasvinterveyden tilaa ja siten edistää maa-, metsä- ja puutarhatalouden ja elintarviketuotannon toimintaedellytyksiä sekä elintarvikkeiden turvallisuutta ja tuotteiden laatua. Laki koskee toimenpiteitä, joilla pyritään säilyttämään hyvä kasvinterveyden tila ja joihin kasvintuhoojien torjumiseksi tai leviämisen estämiseksi voidaan ryhtyä. Lain 11 § sisältää säännökset toimenpiteistä kasvintuhoojien torjumiseksi tai leviämisen estämiseksi. Tarkemmat säännökset torjuntatoimenpiteistä sisältyvät toimenpiteistä kasvintuhoojien hävittämiseksi ja niiden leviämisen estämiseksi annettuun maa- ja metsätalousministeriön asetukseen (38/2004). Toimijakohtaisen torjuntapäätöksen tekee edellä tarkoitettujen asetusten nojalla Elintarviketurvallisuusvirasto tai työvoima- ja elinkeinokeskus. Maa- ja metsätalousministeriö voi lisäksi antaa Elintarviketurvallisuusvirastolle luvan ryhtyä torjuntatoimenpiteisiin sellaisten kasvintuhoojien osalta, joista ei ole säädetty edellä tarkoitettussa asetuksessa. Jos tällaisen kasvintuhoojan esiintyminen aiheuttaa välitöntä uhkaa kasvinterveydelle eikä asia siedä viivytystä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi ryhtyä välttämättömiin torjuntatoimenpiteisiin jo ennen luvan antamista.

Metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annettua lakia (263/1991) sovelletaan metsässä kasvaviin puihin kohdistuvien hyönteis- ja sienituhojen torjuntaan. Metsällä lais-

sa tarkoitetaan aluetta, johon sovelletaan metsälakia (1093/1996). Hyönteis- ja sienituholla tarkoitetaan hyönteisten ja sienten metsässä kasvaville puille välittömästi tai välillisesti aiheuttamia sellaisia tauteja tai muita vahinkoja, joista aiheutuu merkittävää puun tuoton vähentymistä tai laadun heikkenemistä. Lain 6 §:n mukaan, milloin metsässä esiintyy poikkeuksellisen paljon hyönteis- tai sienituhoa tai vaara laajan hyönteis- tai sienituhon leviämiseen tai syntymiseen on olemassa, voi maa- ja metsätalousministeriö päättää nopeita toimia vaativasta biologisesta torjunnasta metsäkeskuksen esityksestä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeuksesta 1 momentissa asetettavaan lentolevityskieltoon. Lentolevityksestä voisi ehdotuksen mukaan päättää Elintarviketurvallisuusvirasto tai maa- ja metsätalousministeriö, jos tilanne olisi sillä tavoin vakava, että lentolevitys olisi käytännössä ainoa tehokas väline uhkan torjuntaan.

21 §. Lentolevityksen toteuttaminen. Ehdotettu pykälä sisältäisi perussäännökset lentolevityksen toteuttamisesta. Lentolevityksen toteuttaminen edellyttää, että sitä koskevasta päätöksestä käyvät ilmi lentolevityksen turvalliseksi ja asianmukaiseksi toteuttamiseksi tarvittavat tiedot. Lentolevitystä koskevan päätöksen tulisi sisältää tiedot lentolevitysalueesta, suoritettavista torjuntatoimenpiteistä ja niiden suorittamisajankohdasta sekä torjunnassa käytettävästä kasvinsuojeluaineesta. Torjunnasta vastaavat viranomaiset määräytyisivät kasvinterveyden suojelusta ja metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annettujen lakien mukaisesti. Lentolevitys suoritettaisiin työvoima- ja elinkeinokeskuksen valvonnassa.

Pykälän 2 momentti sisältäisi vaatimuksen lentolevityksen huolellisesta suorittamisesta, jotta voitaisiin välttää ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle aiheutuva vaara. Ennen levityksen toteuttamista levitysalue olisi myös merkittävä selvästi sijoittamalla maastoon tauluja, joissa lentolevityksestä ilmoitetaan. Lentolevityksen saisi suorittaa henkilö, jolla on käytettävissään asianmukainen lentolevityskalusto, riittävä tieto kasvinsuojeluaineiden lentolevityksestä ja taito lentolevityksen suorittamiseen. Riittävä taito lentolevityksen suorittamiseen voisi olla esimerkiksi henkilöllä, joka on ilma-aluksella

suorittanut maaston ilmakehuvausta, metsäpalojen sammutusta tai lannoitteiden lentolevitystä. Tämän vuoksi lentolevityksestä tulee hyvissä ajoin ennen sen toteuttamista ilmoittaa alueen työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Sen varmistamiseksi, että tieto levityksestä olisi myös kaikilla muilla asiaan liittyvillä viranomaisilla, ilmoitus olisi lisäksi tehtävä alueelliselle ympäristökeskukselle, kunnan ympäristönsuojelu- ja terveysuojeluviranomaiselle sekä kunnaneläinlääkärille.

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys olisi ehdotetun 20 §:n 1 momentin mukaan pääsääntöisesti kiellettyä. Levitys voitaisiin kuitenkin toteuttaa poikkeuksellisissa tilanteissa viranomaisen päätöksellä. Lentolevityksessä noudatettavasta menettelystä, levityksestä tehtävistä ilmoituksista ja eräistä muista 1 ja 2 momentissa lentolevitykselle asetettavista vaatimuksista on levityksen asianmukaiseksi toteuttamiseksi tarpeen antaa nykyiseen tapaan varsin yksityiskohtaisia ja teknisiä säännöksiä. Ehdotetun 3 momentin mukaan nämä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §. Kirjanpito sekä myynti- ja tuontimääristä ilmoittaminen. Kasvinsuojeluaineiden asianmukainen valvonta edellyttää, että toiminnanharjoittaja on velvollinen pitämään kirjaa kasvinsuojeluaineista. Kirjanpidosta valvontaviranomainen voi selvittää kasvinsuojeluaineen, sen määrän ja käytön. Kasvinsuojeluaineita valmistavan, varastoivan tai myyvän toiminnanharjoittajan kirjanpitovelvollisuudesta olisi säännös ehdotetun pykälän 1 momentissa. Vastaavan tyyppinen säännös sisältyy voimassa olevan torjunta-ainelain 8 §:ään, jossa elinkeinonharjoittaja veloitetaan pitämään vahvistettua valmistus-, varasto- ja myyntikirjanpitoa. Kirjanpitoa edellyttää myös voimassa olevan lain 7 a §, jonka mukaan tiettyjen toiminnanharjoittajien on annettava Elintarviketurvallisuusvirastolle vuosittain ilmoitukset muun muassa edellisen vuoden myynti-, luovutus- ja käyttömääristä. Kirjanpitovelvollisten joukkoon lisättäisiin ammattimaisesti maata viljelevä toiminnanharjoittaja käytettyjen kasvinsuojeluaineiden ja niiden määrien osalta. Ehdotuksen mukaan kirjanpitoa olisi säilytettävä viiden kalenterivuoden ajan sen vuoden päättymisestä, jota kirjanpito koskee. Viiden vuoden määräaika on pidettävä valvonnan kannalta riittävänä.

Pykälän 2 momentti sisältäisi luvanhaltijalle velvoitteen ilmoittaa Elintarviketurvallisuusvirastolle vuosittain Suomessa markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden määrät. Euroopan komissio kysyy vuosittain jäsenmailta kasvinsuojeluaineiden vuosittaisia myyntimääriä. Elintarviketurvallisuusvirasto ilmoittaa Suomessa vuosittain myydyt kasvinsuojeluainemäärät komissiolle. Voimassa olevan lain 7 a §:ään sisältyy torjunta-ainemaksuun liittyvä ilmoitusvelvollisuus, jonka mukaan maksuvelvollisen on annettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ilmoitus edellisen vuoden myynti-, luovutus- ja käyttömääristä. Maksuvelvollinen voimassa olevan lain 7 §:n 2 momentin mukaan on maa-hantuoja ja kotimainen valmistaja. Ilmoitusvelvollisuus koskisi myös rinnakkaistuontia. Myös rinnakkaistuontivalmistetta koskevan hyväksynnän haltija on laissa tarkoitettu luvan haltija. Jos rinnakkaistuontia harjoitettaisiin ilman, että valmistetta saatettaisiin markkinoille, koskisi ilmoitusvelvollisuus lisäksi tällaista tuontia. Ilmoitusten perusteella valvontaviranomaisilla olisi tieto maassa liikkuvien kasvinsuojeluaineiden määristä.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettua kirjanpidosta ja 2 momentissa tarkoitetuista ilmoituksista annettaisiin ehdotetun 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

23 §. Erityistutkintoa edellyttävän kasvinsuojeluaineen luovutus ja kirjanpito. Ehdotetun 9 §:n 3 momentin perusteella sellaisen kasvinsuojeluaineen, jonka käyttöön liittyy erityinen vaara terveydelle tai ympäristölle, hyväksymispäätöksessä voidaan rajoittaa kasvinsuojeluaineen myynti vain erityistutkinnon suorittaneelle henkilölle. Erityistutkinnosta ja sen järjestämisestä säädettäisiin ehdotetussa 18 §:ssä. Voimassa olevassa lainsäädännössä myynnistä, luovutuksesta ja kirjanpidosta on säädetty torjunta-aineasetuksen 29 §:ssä.

Sen varmistaminen, että erityisen vaarallista kasvinsuojeluainetta luovutetaan vain siihen oikeutetulle henkilölle edellyttää, että valmistetta saadaan luovuttaa vain asianomaista tutkintotodistusta vastaan. Tästä olisi säännös ehdotetussa 1 momentissa.

Valvonta edellyttää, että valmisteen luovuttajan on pidettävä kirjaa siitä, kenelle valmistetta on luovutettu, mikä valmiste on

kyseessä, milloin luovutus on tapahtunut ja kuinka kauan tutkinto on voimassa. Valvonta myös edellyttää, että valvontaviranomaisilla on oikeus saada kirjanpitoa koskevat tiedot. Myyntikirjanpito muodostaa henkilötietolaisa (532/1999) tarkoitetun henkilörekisterin, josta sääntelyyn kohdistuvat perustuslain 10 §:n 1 momentin vaatimukset henkilötietojen suojasta ja lailla säätämisestä. Ehdotettu 2 momentti sisältäisi henkilötietojen suojaa koskevien vaatimusten huomioon ottamiseksi rekisterin tietosisältöä ja käyttötarkoitusta sekä tietojen säilytysaikaa ja luovutusta koskevat säännökset.

24 §. Ilmoitusvelvollisuus. Ehdotetun pykälän mukaan luvanhaltijan ja niiden, joiden hakemuksesta hyväksytyn kasvinsuojeluaineen käyttötarkoitusta on laajennettu, tulee ilmoittaa Elintarviketurvallisuusvirastolle uusista tiedoista, jotka koskevat aineiden mahdollisia vaarallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön. Ilmoitusvelvollisuus koskisi myös rinnakkaistuontivalmisteen luvanhaltijaa. Kasvinsuojeluaineen käyttötarkoituksen laajentamisesta säädettäisiin ehdotetun lain 12 §:ssä.

Ehdotettu pykälä perustuu kasvinsuojeluainedirektiivin 7 artiklaan ja vastaa asialliselta sisällöltään voimassa olevan lain 4 i §:n 1 momenttia. Ilmoitusvelvollisuus on tarpeen sen vuoksi, että lupaviranomainen voisi tarvittaessa vaarojen välttämiseksi rajoittaa tai peruuttaa kasvinsuojeluaineelle annetun hyväksynnän siten kuin ehdotetun lain 14 §:ssä säädetään.

5 luku. Koe- ja tutkimustoiminta

25 §. Tarkastuksia suorittavien laitosten hyväksyminen. Pykälässä säädettäisiin kasvinsuojeluaineiden tarkastuksia suorittavien laitosten hyväksymisestä asialliselta sisällöltään vastaavalla tavalla kuin voimassa olevan lain 4 j §:ssä. Maa- ja metsätalousministeriön sijasta laitokset hyväksyisi kuitenkin Elintarviketurvallisuusvirasto. Ehdotetun 1 momentin mukaan laitos hyväksyttäisiin, jos sillä olisi tarkastustoiminnan suorittamista varten pätevä henkilöstö, asianmukaiset laitteistot, tilat ja testauspaikat sekä menettelytapahojeet, joiden kaikkien tulee täyttää hyvälle testaustoiminnalle asetetut vaatimukset. Hyvälle

testaustoiminnalle asetettavista vaatimuksista on voimassa olevassa lainsäädännössä säädetty torjunta-aineiden rekisteröintihakemuksen yhteydessä toimitettavia tietoja ja tutkimuksia koskevista vaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä (Maa- ja metsätalousministeriön määräyskoelma nro 98/1996) ja Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen testaustoiminnan laadunvarmentamista koskevissa ohjeissa (1/594/1998).

Lisäksi pykälää täsmennettäisiin siten, että 2 momentissa säädettäisiin niistä edellytyksistä, joilla laitokselle annettu hyväksyminen voitaisiin peruuttaa. Voimassa olevassa lainsäädännössä näistä seikoista on säädetty kasvinsuojeluaineiden testauksia suorittavan laitoksen virallisesta hyväksymisestä annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä (Maa- ja metsätalousministeriön määräyskoelma nro 136/1998). Ehdotetun 2 momentin mukaan hyväksyminen voitaisiin peruuttaa, jos laitoksen toiminta ei enää täyttäisi hyväksymisen edellytyksiä, eikä laitos korjaisi epäkohtia Elintarviketurvallisuusviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen voitaisiin myös peruuttaa, jos laitos olennaisella tavalla rikkoisi kasvinsuojeluaineita tai niiden testaustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Ehdotetun 3 momentin mukaan tarkemmat säännökset hyvän testaustoiminnan vaatimuksista, laitoksen virallisesta hyväksymisestä ja hyväksymismenettelystä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella nykyiseen tapaan.

26 §. Koe- ja tutkimustoiminta. Kasvinsuojeluainedirektiivin 22 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavat kokeet tai testit, jotka edellyttävät hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön, sallitaan ainoastaan, jos niihin on annettu lupa ja ne suoritetaan valvotuissa olosuhteissa käyttäen rajoitettuja määriä rajoitetulla alueella. Artiklan 2 kohdan mukaan lupahakemukseen on liitettävä asiakirjat, jotka sisältävät kaikki sellaiset saatavilla olevat tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida kokeen mahdolliset vaikutukset ihmisten tai eläinten terveyteen ja ympäristöön. Jos kokeella on todennäköisesti haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai

kohtuuttomia haittavaikutuksia ympäristöön, koe voidaan kieltää tai sallia asettamalla vaaratekijöiden torjumiseksi tarpeellisia ehtoja. Artiklan 3 kohdan mukaan lupaa koskevaa säännöstä ei sovellettaisi, jos koe- ja tutkimustoimintaa varten on myönnetty lupa ja asetettu ne vaatimukset, joiden mukaan testit ja kokeet on suoritettava. Voimassa olevassa laissa koe- ja tutkimustoimintaa koskeva säännös sisältyy torjunta-ainelain 4 §:n 4 momenttiin. Säännöksestä puuttuvat kuitenkin muun muassa luvan myöntämisen edellytykset.

Ehdotetun 1 momentin mukaan hyväksymättömillä kasvinsuojeluaineilla tehtäviä kokeita, jotka edellyttävät aineen päästämistä ympäristöön, voitaisiin tehdä Elintarviketurvallisuusviraston luvalla. Lupahakemukseen olisi liitettävä koesuunnitelma ja kasvinsuojeluainedirektiivin 22 artiklan 2 kohdan tarkoittamat asiakirjat, joiden perusteella voidaan arvioida kokeen mahdolliset vaikutukset ihmisiin, eläimiin ja ympäristöön.

Pykälän 2 momentin mukaan lupa myönnettäisiin, jos sillä ei arvioitaisi olevan todennäköisiä haitallisia vaikutuksia. Luvan hakijalla tulisi olla kokeen suorittamiseksi asianmukaiset testauspaikat ja koe suoritettaisiin valvotuissa oloissa ja käyttäen rajoitettua alueella rajoitettuja määriä valmisteita. Lisäksi luvan hakijan tulisi nimetä kokeelle vastuuhenkilö.

Ehdotettu 3 momentti sisältäisi kasvinsuojeluainedirektiivin 22 artiklan tarkoittaman poikkeuksen luvan hakemisesta. Jos laitos olisi hyväksytty 25 §:ssä tarkoitetuksi laitokseksi, ei koelupia tarvitsisi hakea erikseen. Elintarviketurvallisuusvirastolle tulisi kuitenkin ilmoittaa kokeesta ja sen suorittamisesta. Ilmoituksen perusteella Elintarviketurvallisuusvirastolla olisi mahdollisuus valvoa myös tällaista koetoimintaa.

Pykälän 4 momentti antaisi Elintarviketurvallisuusvirastolle mahdollisuuden asettaa kasvinsuojeluaineella tehtävälle kokeelle kasvinsuojeluainedirektiivin 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja ehtoja ihmisten tai eläinten terveyden tai ympäristön suojelemiseksi. Ehdot voisivat koskea myös kokeessa kasvinsuojeluaineella käsitellyn sadon kokeen jälkeistä käyttämistä elintarvikkeeksi tai rehuksi. Lisäksi säännöksen mukaan koe olisi keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenisi, et-

tä valmisteella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia, joita ei ole voitu ennakoita. Asiasta olisi ilmoitettava viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle. Ehdotettu 4 momentti koskisi kaikkia kasvinsuojeluaineilla tehtäviä kokeita, myös kokeita, jotka tehdään 25 §:ssä tarkoitettussa laitoksessa.

Tarkemmat säännökset lupahakemusmenettelystä, lupahakemuksen ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä sekä koe- ja tutkimustoiminnalle asetettavista 1-4 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista annettaisiin ehdotetun 5 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

27 §. Eläinkokeet. Voimassa olevassa laissa ei ole kasvinsuojeluaineilla tehtäviä eläinkokeita koskevaa säännöstä. Tarpeettomien eläinkokeiden välttämiseksi kasvinsuojeluainedirektiivin 13 artiklan 7 kohdassa säädetään kuitenkin menettelystä, jota kasvinsuojeluaineita koskevan luvan hakijan ja lupaviranomaisen on noudatettava ennen selkärangkaisilla eläimillä suoritettavia kokeita. Luvan hakijan on artiklan mukaan tiedusteltava lupaviranomaiselta, onko esitettävän hakemuksen kohteena oleva kasvinsuojeluaine sama kuin jo aiemmin hyväksytty kasvinsuojeluaine sekä mahdollisen tätä koskevan luvan saajan nimeä tai osoitetta. Säännös velvoittaa myös lupaviranomaista kehottamaan näitä tahoja yhteistyöhön vaadittujen tietojen toimittamisessa.

Kasvinsuojeluainedirektiivin edellä tarkoitettu sääntely vastaa biosidituotteiden markkinoille saattamisesta annetun parlamentin ja komission direktiivin 98/8/EY 13 artiklassa säädettyä menettelyä eläinkokeiden välttämiseksi biosidituotteilla tehtävissä kokeissa. Mainittu artikla voidaan kemikaalilain 57 a §:n mukaan panna täytäntöön ympäristöministeriön tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Esityksessä ehdotetaan kasvinsuojeluainedirektiivin 13 artiklan 7 kohdan täytäntöönpanon osalta vastaavaa menettelyä, jonka mukaan kasvinsuojeluainedirektiivin tarkoittamista menettelytavoista, joilla tarpeettomia eläinkokeita pyritään välttämään, säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Pykälän 2 momentti sisältäisi viittauksen koe-eläintoiminnasta annettuun lakiin (62/2006) eläinkokeiden suorittamisen osalta. Koe-eläintoiminnasta annettu laki sisältää varsinaiset aineelliset

säännökset eläinkokeen suorittamisen edellytyksistä, eläimen käyttämisestä eläinkokeeseen ja velvoitteen välttää tarpeettomia eläinkokeita.

6 luku. Viranomaiset

28 §. Yleinen ohjaus ja valvonta. Ehdotetun lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluisivat maa- ja metsätalousministeriölle. Vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassa olevaan lakiin, mutta säännös vastaa tosiasiallista asiantilaa. Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 19 §:n mukaan maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvat muun muassa elintarvikkeiden ja maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja laatu sekä kasvinterveys.

29 §. Valvontaviranomaiset. Pykälä sisältäisi varsinaisia valvontaviranomaisia koskevat säännökset. Päävastuullisena täytäntöönpano- ja valvontaviranomaisena toimisi Elintarviketurvallisuusvirasto, joka vastaisi lainsäädännön valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä. Elintarviketurvallisuusviraston päävastuu valvontatoiminnasta tarkoittaa sitä, että työvoima ja elinkeinokeskukset hoitavat valvontatehtäviään viraston ohjauksessa ja sen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Työvoima- ja elinkeinokeskusten osalta tämä tapahtuu vuosittain tehtävissä tulossopimuksissa, jotka virasto tekee maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovitujen tulostavoitteiden ja valtion talousarvion nojalla. Sopimusta täydentäisi viraston vuosittain laatima valvontasuunnitelma, jonka tulisi sisältää valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet ja tavoitteet sekä vuosittain asetettavat valvonnan painopistealueet valvontasuunnitelmiin. Työvoima- ja elinkeinokeskuksista annetun lain (23/1997) 2 §:n 2 momentin mukaan keskus toimii eri hallinnonalojen tehtäviä hoitaessaan asianomaisen ministeriön ohjauksessa ja valvonnassa, minkä lisäksi keskus on sen keskushallinnon viraston tai laitoksen ohjauksessa ja valvonnassa, jonka toimialaan kuuluvia tehtäviä se on säädetty tai määrätty hoitamaan. Kasvinsuojeluaineiden maahantuontia valvoisi Elintarviketurvallisuusviraston ohella tullilaitos.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusviraston tehtävänä oli-

si nykyiseen tapaan huolehtia kasvinsuojeluaineiden oikean käytön neuvonnan järjestämisestä ja koulutuksesta yhteistyössä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevassa lainsäädännössä torjunta-aineasetuksen 34 §:ään. Muita säännöksessä tarkoitettuja viranomaisia olisivat työsuojelu-, terveydenhuolto- ja ympäristönsuojeluviranomaiset.

30 §. Valtuutetut tarkastajat. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä valtuutettujen tarkastajien käyttämisestä kasvinsuojeluaineiden valvonnassa. Sen sijaan muihin maatalouden tuotantopanoksia koskeviin lakeihin, joiden täytäntöönpano- ja valvontaviranomaisena toimii Elintarviketurvallisuusvirasto, sisältyy säännös mahdollisuudesta käyttää valvonnassa apuna valtuutettuja tarkastajia. Tällaisia lakeja ovat rehulaki (396/1998), taimiaineistolaki (1205/1994), siemenkauppalaki (728/2000), hukkakauran torjunnasta annettu laki (185/2002), laki kasvinterveyden suojelemisesta (702/2003) ja lannoitevalmistelaki (539/2006).

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi käyttää työvoima- ja elinkeinokeskusten lisäksi valvonnassa apunaan valvontatehtävään kirjallisesti valtuuttamia tarkastajia, jotka toimisivat virkavastuulla Elintarviketurvallisuusviraston valvonnassa. Valtuutetut tarkastajat olisivat varsinaisen viranomaisorganisaation ulkopuolisia henkilöitä, jotka toimisivat viranomaisvalvonnan apuna tarkastustehtävissä. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa viranomaiskoneiston ulkopuolelle vain, jos tehtävä annetaan lain nojalla, tehtävän antaminen on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, eikä tehtävän antaminen vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Pykälässä ehdotettu toiminta on tarkoituksenmukaista siirtää viranomaiskoneiston ulkopuolelle, sillä valtuutettujen tarkastajien käyttäminen on käytännössä välttämätöntä tarkastus- ja valvontatoiminnan joustavuuden ja tehokkuuden vuoksi. Toiminta saattaa edellyttää kiireellisiä toimenpiteitä, toimialueena saattaa olla koko maa ja toiminta voi olla tiukasti aikatauluun sidottua. Viranomaisorganisaation laajentamista kattamaan koko kyseistä toimintaa ei ole pidettävä tarkoituksenmukai-

sena ja se vaatisi joka tapauksessa voimavaroja viranomais toimintaan.

Käytännössä valtuutettuina tarkastajina toimisivat useimmiten maaseutukeskusten neuvot. Valtuutetut tarkastajat toimisivat Elintarviketurvallisuusviraston valvonnassa ja heitä koskisivat samat rikosoikeudellista virkavastuuta koskevat säännökset kuin virkamiehiäkin. Rikoslain (39/1889, muutettuna lailla 604/2002) 40 luvun 11 §:n 5 b kohdan mukaan julkista valtaa käyttävänä henkilönä pidetään myös sitä, joka osallistuu julkista valtaa koskevan päätöksen valmisteluun muun muassa suorittamalla tarkastuksia. Selkeyden vuoksi ehdotettuun 1 momenttiin sisällytettäisiin säännös valtuutettuihin tarkastajiin sovellettavasta rikosoikeudellisesta virkavastuusta. Elintarviketurvallisuusvirasto vastaisi valtuutettujen tarkastajien pätevyyydestä tehtäviinsä. Käytännössä valtuutuksen sisältö sekä tarkastajien pätevyysvaatimukset ja muut ehdot voivat vaihdella tarkastustehtävän, tarkastajan toimialueen ja/tai sijaintipaikan ja muiden vastaavien tekijöiden mukaan. Valtuutetulla tarkastajalla tulisi kuitenkin aina olla valtuutuksen kohteena olevan tehtävän hoitamiseksi riittävä kasvin- suojeluaineita tai muuta lain valvontaa koskeva ammattitaito. Esimerkiksi toiminnanharjoittajan kirjanpidon tarkastavalta valtuutetulta tarkastajalta edellytettäisiin riittävää kirjanpitoa koskevien vaatimusten tuntemista.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi tarkastajan esteellisuuden osalta viittaus hallintolakiin (434/2003). Hallintolain 2 §:n 2 momentin mukaan lakia sovelletaan sinänsä myös yksityisiin niiden hoitaessa julkisia hallintotehtäviä. Hallintolain 27 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen esteellisyydestä säädettyä sovelletaan myös tarkastuksen suorittavaan tarkastajaan. Ehdotettu viittaus olisi informatiivinen ja sen tehtävänä olisi korostaa esteellisyysperiaatteen huomioon ottamista valtuutettujen tarkastajien osalta. Esteellisyystapauksessa Elintarviketurvallisuusvirasto voisi ehdotuksen mukaan määrätä jonkun muun tilapäisesti suorittamaan hänen tehtäviään. Ehdotettuun 3 momenttiin sisältyisi lisäksi viittaus hallintolain 26 §:ään niiden velvoitteiden korostamiseksi, joita tarkastuksessa saattaa syntyä, mikäli toiminnanharjoittaja ei osaisi kielilain (423/2003)

mukaan käytettävää kieltä. Lisäksi valtuutettujen tarkastajien toimintaan sovelletaan myös viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia. Valtuutetun tarkastajan tulisi vaadittaessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksestaan. Ehdotettavalla sääntelyllä pyritään turvaamaan perusoikeuksien, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutuminen viranomaisorganisaation ulkopuolisten henkilöiden tekemien tarkastusten osalta.

7 luku. Valvonta

31 §. Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valvonnan keskeisistä periaatteista, kuten tasapuolisuudesta, säännöllisyydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä valvonnan toteuttamistavoista ja -vaiheista. Säännöksellä pyritään tukemaan valvonnan asianmukaista järjestämistä ja varmistamaan valvonnan oikeudenmukainen ja oikeasuhtainen kohdistaminen.

Valvontaviranomaisen tulisi ehdotetun 2 momentin mukaan lisäksi tarvittaessa antaa tarpeellisia ohjeita tai kehoituksia kasvin- suojeluaineita koskevien säännösten noudattamisessa. Valvontaviranomaisen ohjausvelvollisuus koskisi kuitenkin vain yleisellä tasolla tapahtuvaa ohjausta lainsäädännön soveltamisessa eikä viranomaisella olisi velvollisuutta ryhtyä yksittäistapauksessa antamaan yksityiskohtaisia neuvoja toiminnan harjoittajalle. Ohjauksen laajuudessa tulee myös ottaa huomioon, että luottamus virkamiehen puolueettomuuteen ei saa ohjauksen johdosta vaarantua.

Tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisessä noudatettavista yleisistä periaatteista voitaisiin ehdotetun 2 momentin mukaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ministeriön asetuksella voitaisiin täsmentää 1 momentissa valvonnan järjestämisen yleisiä periaatteita koskevia vaatimuksia.

32 §. Valvontasuunnitelma. Pykälän 1 momentti sisältäisi säännökset vuosittain laadittavasta valvontasuunnitelmasta. Voimassa olevassa lainsäädännössä valvontasuunnitel-

maa koskevat säännökset sisältyvät torjunta-aineasetuksen 33 §:ään. Valvontasuunnitelman avulla valvonnasta pääasiallisesti vastuullinen Elintarviketurvallisuusvirasto voi ohjata muita valvontaviranomaisia toimimaan valvontatoiminnalle asetettujen periaatteiden ja tavoitteiden sekä vuosittain asetettujen painopisteiden mukaisesti. Säännöksellä edistetään myös valvonnan pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta sekä avoimuutta toiminnanharjoittajan suuntaan. Valvontaa suunnitellessaan Elintarviketurvallisuusviraston tulisi olla nykyiseen tapaan yhteistyössä työsuojelun, terveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomaisten sekä tullilaitoksen kanssa.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi valvontasuunnitelman sisältöä koskevia vaatimuksia. Suunnitelmassa tarkennettaisiin vuosittain, mihin viranomaiset kohdentaisivat valvonnan, eli mitä kohteita tulisi esimerkiksi riskinarvioinnin perusteella tarkastaa ja näiden kohteiden tarkastustiheydet. Valvontasuunnitelmaan sisällytettävien tarkastusten ei välttämättä tarvitsisi kattaa koko maata, vaan ne voitaisiin tarvittaessa kohdentaa myös vain osaan maata.

Ehdotetun 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä. Tarvittaessa ministeriön asetuksella ohjattaisiin valvontasuunnitelman laatimiselle asetettavia vaatimuksia valvonnan toteuttamisen kannalta tarkoitukseenmukaisella tavalla.

33 §. Tarkastusoikeus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi valvontaviranomaisten sekä valtuutettujen tarkastajien valtuuksista tarkastuksia tehtäessä. Valvonta edellyttää, että tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä niihin tiloihin, joissa on valvonnan kohteena olevaa ainetta. Valvonta myös edellyttää, että tarkastuksen tekijällä on oikeus tarkastaa valvonnan kohteen velvollisuudeksi säädettyä kirjanpitoa ja ottaa näytteitä kasvinsuojeluaineista ja niillä käsitellyistä tuotteista, maaperästä tai vedestä. Käytännössä otettavien näytteiden arvo olisi vähäinen ja näytteet voitaisiin ottaa korvauksetta.

Tarkastusoikeudesta on säädetty voimassa olevan lain 8 §:ssä. Ehdotettavassa säännöksessä tarkastusoikeutta selkeytettäisiin ja rajattaisiin perustuslaissa suojatun kotirauhan

osalta. Ehdotuksen mukaan kotirauhan piirissä tarkastuksen ja näytteenoton saisi tehdä vain viranomainen ja tarkastus ja näytteenotto saataisiin toimittaa vain jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn. Perustuslain 124 §:ssä kielletään merkittävän julkisen vallan käyttöä sisältävien tehtävien antaminen muulle kuin viranomaiselle. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään pitänyt mahdollisuutta toimittaa tarkastus kotirauhan piirissä sellaisena oikeutena, jolla puututaan merkittävällä tavalla perustuslain 10 §:ssä jokaiselle turvattuun kotirauhan piiriin. Tästä syystä valta toimittaa tarkastuksia asunnossa voidaan muussa kuin perustuslain säätämiskäytännössä antaa vain viranomaiselle. Pääsääntöisesti tarkastuksen kohteesta johtuen ei yleensä ole edes tarvetta päästä asuintiloihin, koska tarkastukset kohdistuvat yleensä sinne missä kasvinsuojeluainetta valmistetaan, markkinoidaan tai käytetään. Toisinaan saattaa kuitenkin syntyä tilanteita, jolloin ehdotetun lain toteutumisen kannalta ja tarkastuksen tavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä todentaa sellaisia seikkoja, jotka sijaitsevat toiminnanharjoittajan asunnossa ja joista ei muutoin voida saada selvitystä. Esimerkiksi toiminnanharjoittajalta vaadittavaa kirjanpitoa tai hyväksymättömiä kasvinsuojeluaineita voidaan säilyttää toiminnanharjoittajan kotona.

34 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälä sisältäisi säännökset lain mukaisten tarkastusten ja valvonnan edellyttämästä tiedonsaantioikeudesta. Valvonta edellyttää, että tarkastuksen tekijöillä on oikeus saada toiminnanharjoittajalta sekä kasvinsuojeluaineita tarkastavilta laitoksilta ja hyväksymättömillä kasvinsuojeluaineilla kokeita tekeville valvontaa varten välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

35 §. Euroopan yhteisön tarkastajat. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä Euroopan yhteisön tarkastajien tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta. Ehdotettu laki perustuu suurelta osin Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jonka noudattamista jäsenvaltioissa valvoo komissio. Ehdotuksen mukaan yhteisön tarkastajilla olisi samat toiminnanharjoittajaan kohdistuvat tarkastus- ja tiedonsaantioikeudet kuin Suomen valvontaviranomaisil-

lakin. EY:n tarkastajien on toimittava yhteistyössä Elintarviketurvallisuusviraston kanssa. Salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta viranomaiselta yhteisön tarkastajille säädetäisiin ehdotetussa 36 §:ssä.

36 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään oikeudesta saada tieto viranomaisten julkisista asiakirjoista sekä viranomaisessa toimivan vaihtolovelvollisuudesta, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten tai yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista.

Viranomaisella voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta muun muassa jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saantiin on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta. Ehdotetun pykälän mukaan siinä mainittuja muutoin salassa pidettäviä tietoja voitaisiin antaa ehdotetun lain noudattamista valvovalle viranomaiselle lain mukaisten tehtävien suorittamista varten sekä syyttäjä- ja poliisiviranomaisille rikoksen selvittämistä varten. Tiedot voitaisiin antaa vain sellaisten rikosten selvittämiseksi, joiden selvittämiseksi saadaan pakkokeinolain (450/1987) 5 luvun 1 §:n mukaan toimittaa kotietsintä. Ehdotettu laki perustuu suurelta osin Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jonka noudattamista jäsenvaltioissa valvoo komissio. Ehdotuksen mukaan tietoja voitaisiin tämän vuoksi luovuttaa myös yhteisön lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen edellyttämille toimielimille ja tarkastajille velvoitteen niin edellyttäessä.

37 §. *Tiedonantovelvollisuus.* Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä, joka velvoittaisi valvontaviranomaista ilmoittamaan valvonnassa tekemistään havainnoista tarvittaessa muille toimivaltaisille viranomaisille. Viranomaisten välisen tiedonkulun varmistamiseksi ehdotettuun 37 §:ään otettaisiin tätä koskevat säännökset.

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan olisi ilmoitettava välittömästi toimivaltaiselle viranomaiselle, jos tämä tietäisi tai olisi syytä epäillä, että kasvinsuojeluaineena käytetään muuta kuin kasvinsuojeluaineeksi hyväksyttyä ainetta tai että kasvinsuojeluaineen

virheellinen käyttö voi aiheuttaa vaaraa. Ilmoituksen perusteella toimivaltaiset viranomaiset ryhtyisivät tarvittaviin toimenpiteisiin vaaran torjumiseksi ja muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tulisi ilmoittaa valmisteen hävittämistä varten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille havaitsemistaan kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu tai muutoin lakannut. Kyse on tällöin jätelain tarkoitamasta ongelmajätteestä, ja myös toimivaltaiset viranomaiset ja toimenpiteet määräytyisivät jätteitä koskevan lainsäädännön perusteella.

38 §. *Virka-apu.* Voimassa olevassa laissa ei ole virka-apua koskevaa säännöstä. Valvontaviranomaista voidaan kuitenkin esimerkiksi estää suorittamasta tehtäväänsä ja esteen poistaminen saattaa edellyttää poliisin toimivaltuuksien käyttöä. Pykälässä ehdotetaan, että valvontaviranomaisella voisi tarvittaessa saada virka-apua tulliviranomaisilta sekä poliisi- ja pelastusviranomaisilta ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten tehtävien suorittamisessa.

39 §. *Kasvinsuojeluainerekisteri ja -luettelo.* Voimassa olevassa lainsäädännössä torjunta-ainerekisteristä on säädetty torjunta-aineasetuksen 23 §:ssä. Rekisteriin merkitään tiedot rekisteröinnin haltijasta, valmisteen nimestä ja tavaramerkistä, valmistetyypistä, valmisteen tehoaineista ja niiden määrästä, hyväksytystä käyttötarkoituksesta, käyttöohjeista, käytön rajoituksista, myyntipäällystä ja varoitusmerkintöjä koskevista määräyksistä sekä yhteenveto terveys- ja ympäristövaikutuksista. Rekisterin tiedot ovat säännöksen mukaan julkisia. Torjunta-aineasetuksen 24 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusviraston on vuosittain julkaistava luettelo hyväksytyistä torjunta-aineista ja niiden käyttöä koskevista ehdoista.

Kasvinsuojeluainedirektiivin 12 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kunkin vuosineljänneksen lopussa muille jäsenvaltioille ja komissiolle kaikista direktiivin mukaisesti hyväksytyistä tai kielletyistä kasvinsuojeluaineista ja esitettävä luvanhaltijaa ja valmistetta koskevia tietoja.

Pykälän 1 momentti sisältäisi säännöksen kasvinsuojeluinerekisterin tietosisällöstä. Kasvinsuojeluaineiden valvonta ja kasvinsuojeluaineista ilmoittaminen direktiivin 12 artiklassa tarkoitetulla tavalla edellyttävät, että hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista on käytettävissä riittävän kattava tiedosto. Koska luvan haltijana voi periaatteessa olla myös yksityinen ihminen, perustuslain 10 §:n 1 momenttiin sisältyvien henkilötietojen suojaa koskevien vaatimusten huomioon ottamiseksi pykälään otettaisiin rekisterin tietosisältöä koskevat säännökset, joista tulee säätää lain tasolla. Varsinainen rekisterin tietosisältö olisi nykyisen kaltainen.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi säännöksen yleiseen käyttöön tarkoitetun kasvinsuojeluineluettelon julkaisemisesta. Jos luvanhaltijana olisi yksityinen henkilö, luettelossa ei ilman tämän suostumusta saisi olla luvanhaltijan kotiosoitetta tai muita yhteystietoja. Luetteloa voitaisiin pitää myös Elintarviketurvallisuusviraston tietoverkossa, johon yleisöllä on vapaa pääsy. Viranomaisen velvollisuudesta tuottaa ja jakaa tietoa säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 20 §:ssä.

Rekisterin käyttöoikeus olisi 3 momentin mukaan ehdotetun lain tarkoittamilla valvontaviranomaisilla. Rekisteröityä luonnollista henkilöä koskevat henkilötiedot poistettaisiin rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Käytännössä on osoittautunut, että kasvinsuojeluaineen jäämiä saattaa löytyä esimerkiksi pohjavedestä kymmenen vuoden kuluttua valmisteen käytön lopettamisesta, minkä vuoksi kaikkia valmistetta koskevien tietojen säilyttämistä rekisterissä kymmenen vuoden ajan voidaan pitää valvonnan kannalta perusteltuna aikana. Alkuperäiset hyväksymisasiakirjat ovat saatavilla tarvittaessa myös tämän määräajan jälkeen. Henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovellettaisiin muutoin mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Ehdotetun 4 momentin mukaan rekisteröintimenettelystä, rekisterin ylläpidosta ja rekisteriin merkittävistä valmistetta koskevista teknisistä tiedoista voitaisiin säätää tarkem-

min maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

40 §. Valvonnan tulosten julkaiseminen. Pykälä koskisi valvonnan tulosten julkaisemista. Edellä 36 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saisi julkaista. Tulosten julkaiseminen lisää toiminnan avoimuutta ja tehostaa valvontaa. Julkaistavat tulokset olisivat esimerkiksi tilastotyyppisiä tietoja kasvinsuojeluaineista ja valvonnan piirissä olevista toiminnanharjoittajista, tietoja tarkastus- ja näytemääristä sekä valvonnassa tehdyistä havainnoista, esimerkiksi lainsäädännön rikkomisista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset tulosten julkaisemisesta.

8 luku. **Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset**

41 §. Määräys. Voimassa olevan torjuntaainelain 8 §:n mukaan valvontaviranomaisella on hallinnollisena pakkokeinona ainoastaan oikeus kieltää säännösten vastainen torjunta-aineen kauppa ja käyttö. Koska säännöstenvastaisuutta, joka aiheuttaisi kiellon, ei ole tarkemmin määritelty, saattaa periaatteessa pienikin puute toiminnassa johtaa koko toiminnan kieltämiseen. Tätä ei voida pitää hallinnossa noudatettavan suhteellisuusperiaatteen mukaisena. Suhteellisuusperiaatteen mukaan moitittavasta toiminnasta koituvan seuraamuksen on oltava oikeassa suhteessa teon moitittavuuteen. Tämä periaate on nykyisin todettu nimenomaisesti hallintolain (434/2003) 6 §:ssä, jonka mukaan viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Ehdotetun pykälän mukaan valvontaviranomainen voisi määrätä toiminnanharjoittajan täyttämään velvollisuutensa määräajassa, jos toiminnanharjoittaja ei noudata kasvinsuojeluaineita koskevia säännöksiä, eivätkä nämä puutteet ole sellaisia, että ne edellyttäisivät 42 §:ssä tarkoitettua toiminnan kieltämistä. Määräyksen käyttöala koskisi näin ollen sellaisia puutteita toiminnassa, jotka toiminnanharjoittaja voi korjata ja joiden jatkuminen ei aiheuta vaaraa esimerkiksi ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle. Säännöksen tarkoittamia puutteita saattaisivat olla esi-

merkiksi puutteet 22 §:n 1 momentissa tai 23 §:n 2 momentissa tarkoitettussa kirjanpidossa tai kasvinuojeluaineen asianmukaisen ja turvallisen käytön kannalta epäolennaiset puutteet valmisteen myyntipäällysmarkkinöissä. Asetettavan määräajan pituus riippuisi puutteen laadusta ja siitä, kuinka pian kyseinen puute on korjattavissa. Säännöksen tarkoittama määräys epäkohtien korjaamiseksi annettaisiin myös esimerkiksi ennen 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua laitoksen hyväksymisen peruuttamista.

42 §. Kielto. Ehdotetun pykälän 1 momentin 1 kohta sisältäisi Elintarviketurvallisuusvirastolle 41 §:ssä tarkoitettua määräästä voimakkaamman keinon puuttua säädösten vastaiseen menettelyyn. Säännöksen 1 kohdan mukaan virasto voisi antaa kasvinuojeluainetta koskevan kiellon. Ehdotetun lain 8 §:ssä säädettäisiin niistä vaatimuksista, jotka kasvinuojeluaineen tulee täyttää. Hyväksymättömien kasvinuojeluaineiden käyttö voi aiheuttaa vakavia vaaroja ihmisille, eläimille ja ympäristölle. Ehdotetun pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan kasvinuojeluaineen valmistus, varastointi, markkinoille saattaminen, käyttö, maahantuonti tai maastavienti voitaisiin kieltää, jos kasvinuojeluaine ei täyttäisi tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Ehdotetun 1 momentin 2 kohta sisältäisi kasvinuojeluidirektiivin 11 artiklan mukaisen säännöksen menettelystä ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle uhan aiheuttavan hyväksytyin valmisteen osalta. Hyväksytyin valmisteen markkinoille saattaminen tai käyttö voitaisiin kieltää, jos kasvinuojeluaineen voitaisiin perustellusti epäillä aiheuttavan säännöksessä tarkoitettua välittömän vaaran.

Ehdotetun lain 6 §:ssä ja sen nojalla säädettäisiin kasvinuojeluaineiden myyntipäällyksiin tehtävistä merkinnöistä. Virheelliset myyntipäällysmarkkinat saattavat johtaa kasvinuojeluaineen väärään käyttöön, jolloin sen vaikutukset saattavat olla vaarallisia ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle. Elintarviketurvallisuusvirasto voisi kieltää 1 momentin 3 kohdan mukaan sellaisen kasvinuojeluaineen markkinoille saattamisen ja käytön, jonka myyntipäällysmarkkinöissä on sellainen puute tai virhe, että siitä saattaisi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten tervey-

delle tai ympäristölle.

Korjaamatta olevaan satoon ei sovelleta elintarvikkeita koskevia säädöksiä, vaikka sato olisikin tarkoitettu elintarvikkeena käytettäväksi. Sen varmistamiseksi, että elintarviketjuun ei pääsisi terveydelle vaarallisia kasvinuojeluaineilla käsiteltyjä tuotteita, Elintarviketurvallisuusvirasto voisi 1 momentin 4 kohdan mukaan kieltää kasvinuojeluaineella käsitellyn korjaamatta olevan sadon käyttämisen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi, jos käytöstä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle. Kieltoa käytettäisiin, jos sato on käsitelty muulla kuin ehdotetun lain mukaisesti hyväksytyllä kasvinuojeluaineella, tai jos hyväksytyä kasvinuojeluainetta on käytetty esimerkiksi liikaa tai muuten virheellisesti siten, että siitä voi aiheutua edellä tarkoitettua vaaraa.

Esimerkiksi hyväksymätöntä kasvinuojeluainetta koskeva kieltö olisi luonteeltaan pysyvä. Jos kiellon perusteena oleva puutteellisuus olisi sellainen, että se voidaan poistaa ja toiminnanharjoittaja on poistanut puutteellisuuden, kieltö olisi peruutettava. Kielto olisi myös peruutettava, jos 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua epäilyn selvittämisen tuloksena todettaisiin, että kasvinuojeluaine ei aiheuta säännöksessä tarkoitettua vaaraa. Tästä olisi säännös 2 momentissa.

Ehdotetun 3 momentin mukaan myös muu valvontaviranomainen voisi määrätä kiellon väliaikaisesti, jos asia ei siedä viivytystä. Elintarviketurvallisuusviraston tulee tällöin päättää kiellosta viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta tai väliaikainen kieltö raukeaa.

43 §. Hävittämisen- ja maastavientimääräys. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä, jonka nojalla valvontaviranomainen voisi määrätä menettelystä kiellettyjen kasvinuojeluaineiden osalta. Valvonnan tehokas toteuttaminen edellyttää kuitenkin siitä huolehtimista, että kiellon kohteena olevaa valmistetta ei voida myöskään tosiasiallisesti käyttää aiottuun tarkoitukseen. Tämä edellyttää sitä, että viranomaisen on tarvittaessa voitava määrätä valmisteen hävittämisestä tai, jos se on mahdollista, käsiteltäväksi uudelleen. Ehdotetun 1 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi määrätä kasvinuojeluaineen käsiteltäväksi hyväksymällä tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi

lähettäjämaahan.

Ehdotetun lain 37 §:ään sisältyy lain noudattamista valvoville viranomaisille muihin viranomaisiin kohdistuva ilmoitusvelvollisuus. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tulisi ilmoittaa valmisteen hävittämistä varten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille havaitsemistaan kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu tai muutoin lakannut. Kyse on tällöin jätelain tarkoitamasta ongelmajätteestä, ja myös toimivaltaiset viranomaiset ja toimenpiteet määräytyisivät 43 §:n 1 momentista poiketen jätteitä koskevan lainsäädännön perusteella. Elintarviketurvallisuusvirasto olisi puolestaan toimivaltainen, jos kyseessä olisi kasvinsuojeluaine, jota ei ole hyväksytty kasvinsuojeluaineeksi Suomessa.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi myös määrätä hävitettäväksi korjaamattoman sadon, jonka käyttäminen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi on 42 §:n nojalla kielletty. Tällä voitaisiin varmistaa, ettei kiellon kohteena oleva sato voi myöskään tosiasiallisesti päätyä kiellettyyn tarkoitukseen.

Hävittämisen- tai maastavientimääräyksen asianmukainen toteuttaminen edellyttää, että viranomainen voi liittää sitä koskevaan päätökseen ehtoja toimenpiteen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä. Toiminnanharjoittaja, joka olisi vastuussa virheellisestä menettelystä, olisi myös aiheuttamisperiaatteen mukaisesti velvollinen vastaamaan hävittämisen- tai muista toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista. Kasvinsuojeluaineena saa käyttää vain tämän lain mukaisesti hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita käyttöohjeita noudattaen. Näin ollen esimerkiksi henkilö, joka olisi käyttänyt hyväksymätöntä kasvinsuojeluaainetta, vastaisi hävittämisen- tai muista toimenpiteistä. Näistä olisi säännös ehdotetussa 3 momentissa.

44 §. Uhkasakko ja teettäminen. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä, jonka nojalla valvontaviranomainen voisi tehostaa havaitsemansa epäkohdan korjaamisvelvoitetta uhkasakolla tai teettämishallalla. Valvonnan tehokas toteuttaminen edellyttää valvontaviranomaiselle tällaista keinoa saada aikaan ei-toivotun oikeustilan korjaaminen. Ehdotuksen mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto

voisi asettaa 41 §:n nojalla annetun määräyksen tai 42 §:n 1 momentin nojalla määrätyn kiellon täytäntöönpanon tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakolla tai teettämishallalla voitaisiin myös tehostaa 43 §:ssä tarkoitettua hävittämisen- tai maastavientimääräystä.

Selvyyden vuoksi säännökseen otettaisiin lisäksi viittaus uhkasakkolakiin (1113/1990), jossa on annettu yleiset säännökset hallinnollisesta uhkasakosta, teettämishallasta ja teettämisestä. Lain 10 §:n mukaan uhkasakko voidaan tuomita maksettavaksi, jos määräystä tai kieltoa ei ole noudatettu ja jos noudattamatta jättämiseen ei ole pätevää syytä. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi uhkasakon asettanut viranomainen. Teettämisestä aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista ja peritään laiminlyöjältä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin säädetään.

45 §. Kasvinsuojeluainerikkomus. Voimassa olevassa torjunta-ainelaissa ei ole säännöstä torjunta-ainelain rikkomisesta. Säännös kumottiin laista 24 päivänä toukokuuta 2002 annetulla lailla (402/2002), joka perustui hallituksen esitykseen eduskunnalle terveyttä ja turvallisuutta vaarantavia rikoksia koskevien rikoslain säännösten uudistamiseksi ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 17/2001 vp). Kumottu säännös koski muuta kuin ympäristön turmelemisena tahallaan tai huolimattomuudesta tehtyä torjunta-ainelain taikka sen nojalla torjunta-aineiden valmistuksesta, maahantuonnista, kaupasta, säilytyksestä, kuljetuksesta tai käytöstä annettujen säännösten tai määräysten rikkomista. Rangaistuksena oli sakkoa tai enintään neljä kuukautta vankeutta, jollei teosta muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta. Lainmuutoksen yhteydessä tämäntyyppisiä tekoja koskevat, vankeusuhkaiset rangaistussäännökset sisällytettiin rikoslakiin. Tekojen rangaistavuus rikoslain mukaan edellyttää, että se on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle (terveysrikos, 44 luku 1 §). Torjunta-aineen varomattoman käsittelyn osalta riittää myös vaaran aiheutuminen toisen omaisuudelle (varomaton käsittely, 44 luku 12 §).

Ehdotetun lain rangaistusäännöstä valmisteltaessa on pidetty lähtökohtana edellä tar-

koitetussa hallituksen esityksessä (HE 17/2001 vp) ja sen perusteella tekojen rangaistavuuden osalta lainsäädäntöön tehtyjä linjauksia. Toiminnan harjoittamisen edellytyksenä olevan luvan tai hyväksynnän hakemisen laiminlyönti sekä eräiden toiminnanharjoittajaa koskevien velvoitteiden laiminlyönti ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi rangaistavaksi vastaavantyyppisten tekojen osalta ja vastaavan tyyppisesti, kuin kemikaalilain 52 §:ssä on hallituksen esityksen (HE 17/2001 vp) perusteella säädetty laissa 404/2002. Ehdotetun lain noudattamisen tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi on tarpeen, että lain keskeisten toiminnanharjoittajalle tai toiminnan harjoittamiselle asetettujen vaatimusten rikkominen, joita rikoslain säännökset eivät kata, säädetään rangaistavaksi teoksi. Tällaisia olisivat esimerkiksi kirjanpitoa koskevien velvollisuuksien ja eräiden lain vaatimien ilmoitusten tekemisen tai hyväksymisen hakemisen laiminlyönti. Tekojen tai laiminlyöntien rangaistavuus edellyttäisi tahallisuutta tai huolimattomuutta. Rangaistuksena olisi sakkorangaistus, ellei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Edellytyksenä olisi lisäksi, ettei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle ole pidettävä vähäisenä.

Ehdotetun säännöksen tarkoittamia tekoja tai laiminlyöntejä olisivat ehdotetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun kasvinsuojeluaineen hyväksynnän hakemisen laiminlyönti, 22 §:n 1 momentissa tai 23 §:n 2 momentissa säädetyn kirjanpitovelvollisuuden laiminlyönti, vaarallisen kasvinsuojeluaineen luovuttaminen 23 §:n 1 momentin vastaisesti kauppa- ja teollisuusministeriön käyttöön oikeuttavan tutkintodokumentin esittämistä, markkinoille saatettujen tai rinnakkaistuontivalmisteena tuotujen kasvinsuojeluaineiden määrän ilmoittamisen laiminlyönti 22 §:n 2 momentin vastaisesti, kasvinsuojeluaineiden tai niiden sisältämien tehoaineiden vaarallisuudesta vaikutuksista ilmoittamatta jättäminen 24 §:n vastaisesti, kasvinsuojeluaineella tehtävää koetta koskevan luvan hakemisen laiminlyönti 26 §:n 1 momentin vastaisesti tai ilmoituksen tekemättä jättäminen 26 §:n 3 momentin vastaisesti, ennakoimattomia haitallisia vaikutuksia sisältävän kasvinsuojeluaineella tehtävän kokeen keskeyttämisen

laiminlyönti tai niitä koskevan ilmoituksen tekemisen laiminlyönti 26 §:n 4 momentin vastaisesti, valvontaviranomaisen 41 §:n nojalla antaman määräyksen tai Elintarviketurvallisuusviraston 42 §:n 1 momentin nojalla antaman kiellon rikkominen sekä Elintarviketurvallisuusviraston 43 §:n nojalla antaman määräyksen rikkominen.

Rikoslain 6 luvun 12 §:n 4 kohdan nojalla tuomioistuimien voi jättää seuraamusten kasaantumisen vuoksi rangaistuksen tuomitsematta tai 6 luvun 7 §:n 1 kohdan mukaan ottaa rangaistusta lieventävänä seikkana huomioon tekijälle rikoksesta johtuneen tai hänelle tuomiosta aiheutuvan muun seurauksen. Ehdotetun pykälän 8 ja 9 kohdassa tarkoitettua rikkomuksesta voi olla seurauksena myös ehdotetun 44 §:n tarkoittama uhkasakko. Uhkasakot saattavat olla tuntuvia sakkorangaistukseen verrattuna. Seuraamusten kasaantumisen estämiseksi se, joka rikkoo uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä voitaisiin jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

46 §. Rikosilmoituksen tekeminen. Pykälän mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto tekisi muiden valvontaviranomaisten ja valtuutettujen tarkastajien puolesta ilmoituksen epäilyistä kasvinsuojeluaineerikkomuksesta. Ilmoitus voitaisiin kuitenkin jättää tekemättä rikkomuksesta, jota voitaisiin kokonaisuutena pitää ilmeisen vähäisenä. Näissä tapauksissa toiminnanharjoittajan olisi käytännössä todettu syyllistyneen kasvinsuojeluaineerikkomukseen, joka kuitenkin vähäisenä jätettäisiin ilmoittamatta esitutkintaviranomaisille. Tällöin Elintarviketurvallisuusvirasto ryhtyisi kuitenkin tarvittaessa 41 tai 42 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

47 §. Rangaistuksia koskevat viittaussäännökset. Ehdotettu pykälä sisältäisi selvyuden vuoksi viittauksen rikoslain asianomaisiin rangaistussäännöksiin. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevan torjunta-ainelain 10 §:ään.

9 luku. Erinäiset säännökset

48 §. Vaatimus liike- ja ammatillisuuden suojaamiseksi. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä, joka koskisi hakijan velvollisuutta mainita hakemuksessaan niistä tie-

doista, jotka katsoo salassa pidettäviksi liike- tai ammattisalaisuuksiksi. Kasvinsuojeluaineiden hyväksymishakemuksiin kuitenkin sisältyy tällaisia tietoja säännönmukaisesti. Ehdotetun säännöksen mukaan hakijan olisi hakemuksessaan erikseen mainittava liike- ja ammattisalaisuuksiksi katsomansa tiedot. Hakemusta käsittelevät ja tietoja luovuttavat viranomaiset ratkaisevat tietojen salassapidon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain ja ehdotetun lain 49 §:n perusteella. Ilmoitusvelvollisuus helpottaisi kuitenkin viranomaisten työtä salassa pidettävien tietojen arvioinnissa. Vastaavanlainen säännös sisältyy myös kemikaalilain 59 a §:ään.

49 §. Liike- ja ammattisalaisuuden raja. Ehdotettu säännös vastaa asialliselta sisällöltään voimassa olevan torjunta-ainelain 9 a §:ää. Säännös perustuu torjunta-ainelakiin 21 päivänä toukokuuta annetulla lailla (660/1999) tehtyyn muutokseen, jota koskeva lakiehdotus sisältyi hallituksen esitykseen eduskunnalle viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 30/1998 vp).

Luettelo niistä seikoista, joita ei voida pitää liike- tai ammattisalaisuutena, sisältyy kasvinsuojeluainedirektiivin 14 artiklaan. Artiklassa säädetään niistä kasvinsuojeluaineen hyväksymistä hakeneen asiakirjoissa toimitamista tiedoista, joita luottamuksellisuus ei koske. Ehdotettu 1 momentti sisältää direktiivin 14 artiklan ja voimassa olevan lain 9 a §:n mukaisen luettelon näistä tiedoista.

Myös direktiivin 13 artikla sisältää lupahakemusten tietosuojaa ja luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia. Tällaisia tietoja saa artiklan 3 ja 4 kohdan mukaan käyttää toisen hakijan eduksi, jos hakija on sopinut ensimmäisen hakijan kanssa, että tällaisia tietoja saadaan käyttää tai jos tietty aika tehoaineen tai valmisteen hyväksymisestä on kulunut. Liike- tai ammattisalaisuutena pidettäviä tietoja saadaan kuitenkin käyttää toisen hyväksi vain, jos ensimmäinen hakija on siihen suostunut. Ehdotettu 2 momentti sisältäisi luottamuksellisten tietojen käyttöä koskevan säännöksen. Voimassa olevassa lainsäädännössä tutkimustietojen käyttöä koskevista määräajoista on säädetty direktiivin mukaisesti torjunta-aineasetuksen 19 §:ssä. Koska direktiivin säännöksiin ei sisälly kansallista harkin-

tavaltaa, ehdotuksen mukaan vastaavat säännökset annettaisiin ehdotetun lain nojalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

50 §. Neuvottelukunta. Kasvinsuojeluaineen hyväksymisestä on voimassa olevan lain 4 §:n 1 momentin mukaan päättänyt torjunta-ainelautakunta, jossa jäsenenä on asiantuntijoita lähinnä torjunta-aineiden tarkastukseen ja valvontaan osallistuvista viranomaisista. Lautakunnassa ovat olleet edustettuina maa- ja metsätalousministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ja Suomen ympäristökeskus. Ehdotetun lain mukaan torjunta-ainelautakunta lakkautettaisiin ja kasvinsuojeluaineet hyväksyisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Kasvinsuojeluaineiden tarkastuksia tekevästä ja Elintarviketurvallisuusvirastolle lausuntoja antavista asiantuntijaviranomaisista ja -laitoksista säädettäisiin lain 15 §:ssä.

Ehdotetun pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriö asettaisi neuvottelukunnan, jonka tehtävänä olisi seurata kehitystä kasvinsuojeluaineita koskevissa asioissa, antaa lausuntoja ja tehdä kasvinsuojeluaineita koskevia esityksiä ja aloitteita. Neuvottelukuntaan tulisi kuulumaan erilaista kasvinsuojeluaineita koskevaa asiantuntemusta omaavia tahoja. Tarkoituksena on, että neuvottelukunnassa olisivat edustettuina ainakin samat tahot, kuin nykyisessä torjunta-ainelautakunnassa. Selvyyden vuoksi neuvottelukunnan toimivaltaa rajattaisiin säännöksessä Euroopan unionin asioiden käsittelyn osalta. Valtioneuvoston Euroopan unionia koskevien asioiden käsittelyä varten säädetyssä järjestyksessä käsiteltävät asiat eivät kuuluisi neuvottelukunnan toimivallan piiriin, näin ollen neuvottelukunnassa ei muodostettaisi Suomen kantoja esimerkiksi yhteisön arvioinnissa olevista tehoaineista.

51 §. Täytäntöönpano. Ehdotetun säännöksen mukaan tämän lain nojalla tehtävässä päätöksessä voitaisiin määrätä, että sitä on noudatettava ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Esimerkiksi hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen käyttämisestä tai kasvinsuojeluaineen käyttämisestä käyttöohjeiden vastaisesti saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle. Valvontaviranomaisen asiaa koskeva kieltopää-

tös on tehokas vain, jos päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

52 §. Perittävät maksut. Ehdotettu säännös sisältäisi viranomaisten suoritteista perittävien maksujen osalta viittauksen valtion maksuperustelakiin (150/1992).

Voimassa olevan torjunta-ainelain 7 §:n mukaan torjunta-aineiden rekisteröintihakemusten käsittelemisestä ja torjunta-ainerekisterin pitämisestä on valtiolle suoritettava torjunta-aineen rekisteröintiä haettaessa 840 euron suuruinen hakemusmaksu ja vuosittain lisäksi 3,5 prosentin suuruinen veroluonteinen maksu, joka määräytyy edellisenä kalenterivuonna myydyin tai muuten luovutetun taikka käytetyn torjunta-aineen arvonlisäverottomasta nettomyyntihinnasta. Maksuperustelaimen mukaiseen maksujärjestelmään siirtymisestä aiheutuvia kustannuksia ja muita vaikutuksia on selostettu edellä yleisperustelujen jaksossa 4 (Esityksen vaihtokukset).

Valtion maksuperustelain 6 §:n mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo), mutta maksu voidaan myös määrätä perittäväksi yleisesti suoritteiden omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen on perusteltua syytä muun muassa terveyden- ja sairaanhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutus tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä. Edelleen maksu voidaan erityisestä syystä määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteiden omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä.

Perittävistä maksuista ja niiden suuruudesta säädettäisiin maksuperustelain nojalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tarkoituksena on, että pienimennekkisten, pääasiassa puutarhatuotannossa käytettävien kasvinsuojeluaineiden hyväksymisestä perittäisiin valmisteiden saatavuuden varmistamiseksi suoritteiden omakustannushintaa alempi hyväksymismaksu. Hyväksymismaksu perittäisiin ehdotetun 2 momentin mukaan 50 prosentilla alennettuna, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala on maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen (TIKE) edellisvuosien tilastoissa enintään

5 000 ja 80 prosentilla alennettuna, jos pinta-ala on enintään 2 000 hehtaaria.

Pinta-alaltaan alle 2 000 hehtaarin jäisivät muun muassa kaikki kasvihuoneessa viljeltävät kasvit. Suomen kasvihuonetuotannon kokonaisala on vajaat 500 hehtaaria. Lisäksi alle 2 000 hehtaarin jäävät lähes kaikki avomaalla viljeltävät vihannekset lukuun ottamatta tarhahernettä. Marjoista ainoastaan mustaherukkaa ja mansikkaa viljeltiin vuonna 2004 yli 2 000 hehtaarilla. Pinta-alaltaan 2 000 ja 5 000 hehtaarin välille jäisivät avomaalla viljeltävistä vihanneksista edellä mainittu tarhaherne sekä marjoista mustaherukka ja mansikka. Muista viljelykasveista öljy- ja kuitupellavan viljelyala on vuosina 2001–2005 ollut keskimäärin noin 1 900 ja herneen keskimäärin noin 4 500 hehtaaria. Kuminaa on viljelty keskimäärin 10 000 hehtaarilla. Tavallisia viljakasveja (vehnää, ohraa, kauraa ja ruista), perunaa, sokerijuurikasta ja rypsiä ja rapsia on viljelty keskimäärin huomattavasti yli 10 000 hehtaarilla.

Ehdotetun 3 momentin mukaan pinta-alan määrittämisessä käytettäisiin painettua Suomen virallista tilastoa puutarhakasveista (Puutarhayritysrekisteri) ja peltokasveista (Maatilarrekisteri) ja pinta-alan arvona käytettäisiin viiden viimeisen vuoden lukujen keskiarvoa. Tilastot ovat TIKE:n kokoamia. Puutarhayritysrekisterijulkaisu ilmestyy kerran vuodessa ja sisältää puutarhayritysrekisterin tilastotiedustelun tuloksia. Julkaisun tilastot kuvaavat puutarhakasvien tuotantoa ja sen laajuutta kasvilajeittain tai lajiryhmittäin. Lisäksi julkaisu sisältää tietoja puutarhayritysten rakenteesta. Maatilarrekisterijulkaisu ilmestyy pääsääntöisesti kerran vuodessa. Maatilarrekisterijulkaisussa esitetään perustietoa maatalouden rakenteesta. Julkaisuun on koottu tilastoja maatalojen lukumääristä, maankäytöstä, kotieläintaloudesta, kasvinviljelystä ja viljelijöistä. Julkaisu sisältää edellisen vuoden tietoja ja mukana on myös pitempiä aikasarjoja.

53 §. Palkkiot ja kustannusten korvaukset. Ehdotetun 30 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi käyttää valvonnassa apunaan kirjallisesti valtuuttamia tarkastajia. Palkkioiden ja kustannusten korvauksessa on kyse näiden tarkastajien oikeudesta palkkioon tekemästään työstä ja heille tästä työstä aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta. Palkkiot ja kustannusten korvaukset maksaisi

Elintarviketurvallisuusvirasto.

54 §. Muutoksenhaku. Voimassa olevan torjunta-ainelain mukaan muutosta torjunta-ainelautakunnan kasvinsuojeluaineen hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen. Kasvinsuojeluaineen rekisteröi sen hyväksymisen jälkeen Elintarviketurvallisuusvirasto.

Ehdotetun lain voimaan tullessa torjunta-ainelautakunta lakkautuisi ja kasvinsuojeluaineen hyväksymistä koskevat päätökset tekisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Hallintolainkäyttölakia (586/1996) sovelletaan, kun hallintoasiassa annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla. Lain 7 §:n mukaan valtioneuvoston ja ministeriön päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valtioneuvoston alaisen viranomaisen päätöksestä valitetaan hallinto-oikeuteen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että muutosta ehdotetun lain nojalla annettuun päätökseen haettaisiin siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään. Selvyyden vuoksi säännökseen otettaisiin myös maininta siitä, että ehdotetun lain 52 §:ssä tarkoitettua viranomaisen suoritteesta perittävää maksua koskevaan muutoksenhakuun sovellettaisiin valtion maksuperustelain mukaista menettelyä.

Ehdotetun 2 momentin mukaan 42 §:n 3 momentin perusteella annettuun väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saisi erikseen hakea muutosta. Mainitun säännöksen mukaan väliaikainen kielto on saatettava viivytyksettä Elintarviketurvallisuusviraston ratkaistavaksi. Väliaikainen kielto raukeaa, jos Elintarviketurvallisuusvirasto ei ole tehnyt lopullista kieltopäätöstä viikon kuluessa kiellon antamisesta.

10 luku. **Voimaantulo ja siirtymäsäännökset**

55 §. Voimaantulo. Pykälä sisältäisi lain voimaantuloa koskevan säännöksen. Ehdotetulla lailla kumottaisiin torjunta-ainelaki (327/1969) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Torjunta-ainelain nojalla annetut maa- ja metsätalousministeriön päätökset ja asetukset jäisivät kuitenkin edelleen voimaan, edellyttäen, että ne eivät olisi ristiriidassa ehdotetun lain kanssa.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkoituksena on, että ennen lain voimaantuloa pyrittäisiin valmistelemaan tarvittavat muutokset niihin asetuksiin, jotka saattaisivat aiheuttaa soveltamisvaikeuksia ehdotetun lain tultua voimaan.

56 §. Siirtymäsäännökset. Ehdotetun lain voimaan tullessa lakkautuisi torjunta-ainelautakunta ja kasvinsuojeluaineet hyväksyisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Ehdotettu laki ei kuitenkaan sisältäisi aineellisia muutoksia kasvinsuojeluaineen hyväksymisen edellytyksiin, kasvinsuojeluaineen tutkimusta tai kehittämistä koskeviin lupiin tai kasvinsuojeluaineen biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavien laitosten virallisen hyväksymisen edellytyksiin. Selvyyden vuoksi lakiin otettaisiin näitä koskeva siirtymäsäännös.

Ehdotetun säännöksen 1 momentin mukaan lain voimaan tullessa torjunta-ainelautakunnassa vireillä olevat kasvinsuojeluaineen hyväksymistä koskevat hakemukset siirrettäisiin lain voimaan tullessa Elintarviketurvallisuusvirastolle. Muita torjunta-aineita (biosidit) koskevat hakemukset siirrettäisiin kemikaalilain mukaan toimivaltaisille viranomaisille käsiteltäväksi kemikaalilain mukaisessa järjestyksessä. Muita torjunta-aineita koskevat hyväksymisasiakirjat siirrettäisiin niin ikään Elintarviketurvallisuusvirastosta kemikaalilain mukaan toimivaltaisille viranomaisille.

Ehdotetun säännöksen 2 momentti sisältäisi maininnan siitä, että kumotun lain nojalla kasvinsuojeluaineelle tai muulle torjunta-aineelle annettu hyväksyminen säilyisi tuota hyväksymistä koskevan päätöksen mukaisesti.

Kumotun lain 4 §:n 4 momentin nojalla annettu lupa tutkimus- tai kehittämistarkoituksessa suoritettavaan kokeeseen olisi voimassa lupaa koskevien ehtojen mukaisesti. Kumotun lain 4 j §:n nojalla kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavalle laitokselle annettu virallinen hyväksyminen olisi niin ikään voimassa hyväksymistä koskevan päätöksen mukaisesti. Näistä olisi säännökset ehdotetussa 3 ja 4 momentissa.

Ehdotettuun 5 momenttiin sisältyisi kasvinsuojeluaineiden hyväksymisestä perittävän

maksun määräytymisperusteen muutoksesta johtuva siirtymäsäännös. Lain voimaan tullessa vireillä olevista kasvinsuojeluaineiden hyväksymistä koskevien hakemusten käsittelystä perittävä maksu määräytyisi ehdotetun 52 §:n mukaisesti. Jos hyväksymisen hakija olisi jo maksanut kumotun lain 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen hakemusmaksun, tämä vähennettäisiin lopullisesta hyväksymismaksusta.

Ennen lain voimaantuloa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista maksun suuruus on määräytynyt kumotun lain 7 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisena 3,5 prosentin suuruisena maksuna edellisenä kalenterivuonna myydyin tai muuten luovutetun taikka käytetyn kasvinsuojeluaineen arvonlisäverottomasta nettomyyntihinnasta. Ehdotetun säännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita koskeviin maksuihin sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä lain voimaantuloa edeltävältä ajalta. Sovellettavaksi tulisivat kumotun lain 7 §:n lisäksi 7 a - 7 f pykälät.

1.2. Laki kemikaalilain muuttamisesta

27 § Hyväksymisen edellytykset. Euroopan unionissa päätökset biosidivalmisteiden tehoaineiden hyväksymisestä tehdään direktiiveillä, joilla hyväksytyt aineet sisällytetään biosidituotteiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/8/EY, jäljempänä biosididirektiivi, liitteeseen I tai IA. Biosididirektiivin liitteitä I ja IA muuttavien direktiivien kansallinen täytäntöönpano edellyttää, että jäsenvaltiot antavat direktiivejä sisällöltään vastaavat kansalliset säännökset tehoaineiden hyväksymisestä. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jolla ympäristöministeriölle annetaan valtuus panna biosidivalmisteiden sisältämien tehoaineiden hyväksymistä koskevat direktiivit kansallisesti täytäntöön asetuksilla.

Asetuksella säädettäisiin muun muassa edellä tarkoitettua tehoainetta sisältävien biosidivalmisteiden hyväksymisen hakemisen ja hyväksymisen määräajoista sekä markkinoilta poistamisen määräajoista, mikäli hyväksymishakemusta ei jätetä tai tehoainetta ei hyväksytä direktiivin liitteeseen. Asetuksella säädettäisiin lisäksi hyväksytyä tehoainetta

sisältävän biosidivalmisteiden käyttöä koskevista erityisehdoista ja muista vastaavista hyväksymisen ehtoihin vaikuttavista tiedoista. Valtuuden lisääminen on tarpeellinen yhteisöläinsäädännöstä aiheutuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Pykälän nykyisestä 2 momentista tulisi uusi 3 momentti ja vastaavasti 3 momentista uusi 4 momentti.

30 h §. Eräiden biosidivalmisteiden hyväksyminen. Pykälässä säädettäisiin mahdollisuudesta hakea hyväksyntää markkinoille luovuttamiseen erälle biosidivalmisteille, joiden määritelmä vastaisi torjunta-ainelain (327/1969 siten kuin se on ennen lain 1199/1999 voimaantuloa) 3 §:n 3 momentissa säädettyä muuhun kuin kasvinsuojelukäyttöön tarkoitetun torjunta-aineen määritelmää. Tällaisia valmisteita olisivat kärpäshävittäjä tai hyönteisten karkotusaineena käytettävät biosidivalmisteet ja asunnoissa, karjasuojissa, varastoissa tai muissa sisätiloissa esiintyvien tuhoeläinten torjuntaan käytettävät biosidivalmisteet sekä muut niihin käyttötarkoituksen perusteella rinnastettavat biosidivalmisteet. Hyväksymisen hakeminen olisi biosididirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti mahdollista, vaikka valmisteeseen sisältämää tehoainetta ei ole hyväksytty biosididirektiivin liitteeseen I, IA tai IB, jos tehoaine on mainittu kyseisessä käyttötarkoituksessa komission asetuksen 2032/2003/EY liitteessä II. Määräaikaista hyväksymistä voitaisiin hakea siihen asti, kunnes tehoaineen sisällyttämisestä biosididirektiivin liitteeseen I, IA tai IB on tehty päätös.

Hyväksymisen edellytyksenä olisi, että biosidivalmiste ei saisi hyväksymisen ehtojen mukaisesti käytettynä aiheuttaa ilmeistä haittaa terveydelle tai ympäristölle. Valmisteeseen tulisi olla lisäksi riittävän tehokas ja käyttötarkoitukseensa muutoinkin sopiva. Nämä edellytykset vastaavat nykyisiä muille torjunta-aineille asetettuja hyväksymisen edellytyksiä. Määräaikaiset hyväksymispäätökset voisivat olla voimassa enintään siihen saakka, kunnes biosididirektiivin liitteeseen sisällytettyä tehoainetta sisältävästä biosidivalmisteesta on tehty kemikaalilain 25 §:n mukainen päätös tai muutoin säädetty valmisteeseen markkinoilta poistamisesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että määräaikaaisesti hyväksyttäviin biosidivalmisteisiin sovellettaisiin kemikaalilain luvun 6

yleisiä biosidivalmisteita ja niiden hyväksymismenettelyä koskevia säännöksiä siltä osin, kuin ne vastaavat nykyisiä torjunta-ainelain säännöksiä tai muuten ovat tarpeen menettelyn toimivuuden kannalta. Kemikaalilain 26 §:n 1 momentin mukaan hakijalla tulee olla toimipaikka Euroopan yhteisön alueella. Säännöksellä muutettaisiin torjunta-ainelain mukaista vaatimusta siitä, että hakijan tulee olla kotimainen. Tällä ei arvioida olevan suurta merkitystä, koska nykyisin jo kiinnittymisenesto- ja kasvinsuojeluvalmisteiden hyväksymisen hakijat voivat olla ulkomaisia.

Lain voimaantulosäännökseen sisältyisi 30 h §:n 1 momentissa tarkoitettujen biosidivalmisteiden hyväksymisestä perittävän maksun määräytymisperusteen muutoksesta johtuva siirtymäsäännös. Lain voimaan tullessa vireillä olevista valmisteiden hyväksymistä koskevien hakemusten käsittelystä perittävä maksu määräytyisi 60 §:n mukaisesti. Jos hyväksymisen hakija olisi jo maksanut kumotun torjunta-ainelain 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen hakemusmaksun, tämä vähennettäisiin lopullisesta hyväksymismaksusta.

Ennen lain voimaan tuloa hyväksytyjen 30 h §:n 1 momentissa tarkoitettujen biosidivalmisteiden maksun suuruus on määräytynyt kumotun torjunta-ainelain 7 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisena 3,5 prosentin suuruusena maksuna edellisenä kalenterivuonna myydyin tai muuten luovutetun taikka käytetyn biosidivalmisteen arvonlisäverottomasta nettomyyntihinnasta. Ehdotetun säännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa hyväksytyjä 30 h §:n 1 momentissa tarkoitettuja biosidivalmisteita koskeviin maksuihin sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä lain voimaantuloa edeltävältä ajalta. Sovellettavaksi tulisivat kumotun torjunta-ainelain 7 §:n lisäksi 7 a - 7 f pykälät.

1.3. Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta

Rikoslain 44 luvun 1 §:ssä säädetään terveysrikoksesta. Säännöksen 1 momentin mukaan, jollei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, terveysrikoksesta tuomitaan se, joka tahallaan tai törkeästi huolimatto-

muudesta, säännöksessä lueteltujen lakien tai niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tahallaan tai yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle. Rangaistuksena on sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa on mainittu torjunta-ainelaki (327/1969), joka kumottaisiin ehdotetulla lailla kasvinsuojeluaineista. Tämän vuoksi säännöstä tulisi muuttaa vastaavasti. Samalla pykälään ehdotetaan tehtäväksi sen ajantasaisamiseksi myös muut vastaavat, muuttuneesta muusta lainsäädännöstä johtuvat tekniset tarkistukset. Pykälän 1 ja 2 momentissa mainittu tuoteturvallisuuslaki (914/1986) on kumottu kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetulla lailla (75/2004) ja pykälän 1 momentissa mainittu elintarvikelaki (361/1995) sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta annettu laki (1195/1996) on kumottu elintarvikelailla (23/2006).

2. Tarkemmat säännökset

2.1. Laki kasvinsuojeluaineista

Ehdotetun lain nojalla annettaisiin tarvittavat kasvinsuojeluaineita koskevat maa- ja metsätalousministeriön asetukset, jotka sisältäisivät:

1) 6 §:n tarkoittamat säännökset kasvinsuojeluaineiden myyntipäällykseen tehtävistä merkinnöistä;

2) 7 §:n 4 momentissa tarkoitettujen kasvinsuojeluaineiden hyväksymisen hakemiseen liittyvästä hakemusmenettelystä, hakemuksesta ja sen yhteydessä toimitettavista Euroopan yhteisön kasvinsuojeluaineita koskevan lainsäädännön edellyttämistä tiedoista ja tutkimuksista sekä tarvittavista näytteistä;

3) 8 §:n 3 momentissa tarkoitettujen Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaiset säännökset kasvinsuojeluaineiden tehoaineista ja niiden käytön ehdoista;

4) 9 §:n 4 momentissa tarkoitettujen Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaiset säännökset

kasvinsuojeluaineen hyväksymisen ja uudelleen hyväksymisen edellytyksistä sekä säännökset hyväksymismenettelystä;

5) 10 §:n 2 momentin tarkoittamat säännökset vastavuoroisen hyväksymisen hakemusmenettelystä ja hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista;

6) 11 §:n 3 momentissa tarkoitetut Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaiset säännökset uutta tai vanhaa tehoainetta sisältävän kasvinsuojeluaineen määräaikaisen hyväksymisen edellytyksistä sekä kasvinsuojeluaineen väliaikaisen hyväksymisen edellytyksistä;

7) 12 §:n 3 momentissa tarkoitetut säännökset kasvinsuojeluaineen käytön laajentamisen ehtoista;

8) 13 §:n 3 momentissa tarkoitetut säännökset rinnakkaistuontivalmisteen hyväksymistä koskevasta samanlaisuuden arviointiin liittyvistä seikoista, hakemuksesta ja sen käsittelemiseksi tarvittavista hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja näytteistä;

9) 18 §:n 2 momentissa tarkoitetut säännökset vaarallisen kasvinsuojeluaineen käyttöä koskevan tutkimuksen järjestämisestä, sisällöstä ja suorittamisesta;

10) 21 §:n 3 momentissa tarkoitetut säännökset kasvinsuojeluaineen lentolevityksessä noudatettavasta menettelystä, levityksestä tehtävistä ilmoituksista, lentolevityskalustolle ja levityksen suorittajalle asetettavista vaatimuksista;

11) 22 §:n 3 momentissa tarkoitetut säännökset kasvinsuojeluaineita koskevan kirjanpidon sisällöstä ja säilyttämisestä sekä säännökset markkinoille saatettujen tai rinnakkaistuontivalmisteena tuotujen kasvinsuojeluaineiden määrästä ilmoittamisesta;

12) 25 §:n 3 momentin tarkoittamat säännökset kasvinsuojeluaineiden hyvän testaus toiminnan vaatimuksista sekä kasvinsuojeluaineita testaavan laitoksen hyväksymisestä ja hyväksymismenettelystä;

13) 26 §:n 5 momentissa tarkoitetut säännökset koe- ja tutkimustoimintaa koskevasta lupahakemusmenettelystä, lupahakemuksen ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä sekä koe- ja tutkimustoiminnasta;

14) 27 §:n 1 momentissa tarkoitetut säännökset menettelytavoista, joilla tarpeettomia eläinkokeita pyritään välttämään; sekä

15) 49 §:n 2 momentissa tarkoitetut Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaiset säännökset kasvinsuojeluaineen hyväksymishakemuksen yhteydessä toimitettujen tutkimustietojen ja -tuloksien käytöstä toisen hakijan eduksi.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin tarvittaessa antaa tarkemmat säännökset:

1) 13 §:n 3 momentissa tarkoitetusta rinnakkaistuontivalmisteiden käyttöohjeista ja myyntipäällysmarkkinnoista;

2) 31 §:n 2 momentissa tarkoitetusta valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista;

3) 32 §:n 3 momentissa tarkoitetusta valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä;

4) 39 §:n 4 momentissa tarkoitetusta kasvinsuojeluainerekisteriä koskevasta rekisteröintimenettelystä, rekisterin ylläpidosta ja rekisteriin merkittävistä valmistetta koskevista yksityiskohtaisista tiedoista; sekä

5) 40 §:n 2 momentissa tarkoitetut säännökset kasvinsuojeluaineiden valvonnan tulosten julkaisemisesta.

2.2. Laki kemikaalilain muuttamisesta

Ehdotetun lain 27 §:n 2 momentin nojalla annettaisiin ympäristöministeriön asetuksella tarkemmat säännökset 27 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tehoainetta sisältävien biosidivalmisteiden markkinoilta poistamisen ja hyväksymisen hakemisen määräajoista sekä näitä biosidivalmisteita koskevasta käytön ehtoista ja muista tiedoista.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Ehdotetuilla laeilla muutettaisiin kasvinsuojeluaineiden ja niin sanottujen muiden torjunta-aineiden hyväksymisestä perittävän maksun määräytymisperuste nykyisestä veroluonteisesta maksusta maksuperustelain mukaiseksi. Kumottavaksi ehdotetun torjuntaainelain 7 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan maksu on suoritettava edelliseltä kalenterivuodelta. Ehdotetun lain kasvinsuojeluaineista 56 §:n 5 momenttiin sisältyisi ennen lain voimaan tuloa hyväksytyjen kasvinsuojeluaineiden nykyisen järjestelmän mukaisia maksuja koskeva siirtymäsäännös. Vastaava

muita torjunta-aineita koskeva siirtymäsäännös sisältyisi ehdotetun kemikaalilain muuttamisesta annettavan lain voimaantulosäännökseen. Selkeyden vuoksi olisi tarkoituksenmukaista, että ehdotettavat lait tulisivat voimaan välittömästi edellisen maksujen määräytymiskauden jälkeen, eli kalenterivuoden alusta.

4. Suhde perustuslakiin ja sääätmissjärjestys

Lakiehdotuksen 5 §:n 1 momentin mukaan kasvinsuojeluainetta saa saattaa markkinoille ja käyttää vain, jos se on hyväksytty kasvinsuojeluaineeksi. Lakiehdotuksen 25 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy kasvinsuojeluaineen biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavan laitoksen. Laitoksella on oltava tarkastustoiminnan suorittamista varten pätevä henkilöstö, asianmukaiset laitteistot, tilat ja testauspaikat sekä menettelytapaohjeet. Ehdotetun lain 26 § sisältäisi säännökset koe- ja tutkimustoimintaa koskevasta luvasta.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Luvanvaraisuudesta on kuitenkin säädettävä lailla, jonka on täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä lisäksi rajoitusten olennaisen sisällön, kuten rajoittamisen laajuuden ja edellytysten pitää ilmetä laista. Sääntelyn sisällön osalta valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoimista. Tältä kannalta on muun muassa merkitystä sillä, missä määrin viranomaisen toimivaltuudet määräytyvät niin sanotun sidotun harkinnan tai tarkoituksenmukaisuusharkinnan mukaisesti. Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta, sen monimuotoisuudesta ja ympäristöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön.

Kasvinsuojeluaineita koskeva hyväksymis- ja lupamenettely sisältyy jo voimassaolevaankin lainsäädäntöön. Lupamenettelyllä pyritään poistamaan toiminnan aiheuttamia vaaroja ihmisille, eläimille ja ympäristölle. Myös kasvinsuojeluainedirektiivin lähtökohdalla on toiminnalle asetettava lupa. Ehdotettujen säännösten mukaan lupa myönnettäisiin, jos toiminnalle asetettavat vaatimukset täyttyisivät. Lupaviranomaisella ei näin ollen olisi mahdollisuutta harkita luvan myöntämistä tarkoituksenmukaisuusharkinnan perusteella. Lupamenettelyn piirissä olevien ammattin- tai elinkeinonharjoittajien lukumäärä on lisäksi vähäinen. Kasvinsuojeluaineita koskeva testauksen ja tutkimustyön asianmukainen suorittaminen edellyttävät toimijalta sellaista kelpoisuutta, että ihmisten ja eläinten terveys sekä ympäristö tulevat turvatuksi.

Lakiehdotuksen 30 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi käyttää valvonnassa apunaan valtuutettuja tarkastajia, jotka eivät kuuluisi viranomaisorganisaatioon. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallinto tehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai sen nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Julkisella hallintotehtävällä tarkoitetaan muun muassa yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvollisuuksia ja etuja koskevaan päätöksentekoon liittyviä tehtäviä. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisten näkökohtien lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin. Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimukset koskevat ennen muuta julkiseen hallintotehtävään liittyvää päätöksentekoa. Ehdotuksen mukaan valtuutetut tarkastajat toimisivat virkavastuulla ja menettelyssä noudatettaisiin keskeisiä hallintomenettelyä koskevia sääntöjä. Viranomaisorganisaation laajentamista kattamaan koko valvonnan vaatimaa toimintaa ei ole pidettävä tarkoituksenmukaisena ja se vaatisi joka tapauksessa voimavaroja viranomaistoimintaan.

Tarkastusoikeutta koskevan ehdotetun lain

33 §:n 2 momentin mukaan valvontaviranomaisella olisi oikeus tarkastaa myös asuntona käytettyjä tiloja, jos se olisi välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja olisi perusteltua syytä epäillä sen omistajan tai haltijan syyllistyneen sellaiseen lain rikkomiseen, joka on säädetty rangaistavaksi.

Perustuslain 10 §:ssä säädetään yksityiselämän suojasta. Säännöksellä turvataan muun muassa jokaisen kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan (muun muassa PeVL 46 ja 48/2001) käsitellyt tarkastusvaltuuksia kotirauhan ja yksityiselämän suojan kannalta. Perustuslakivaliokunta edellytti lakiin kirjoitettavaksi, että tarkastus voidaan suorittaa kotirauhan piirissä vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi. Perustuslakivaliokunta totesi, että tällainen maininta korostaa samalla asuntoon ulottuvan tarkastuksen poikkeuksellisuutta.

Perustuslain 10 §:ssä turvattuun yksityiselämän suojaan liittyy myös ehdotetun lain 39 §:n kasvinsuojeluinerekisteriä ja -luetteloa koskevat säännökset. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Henkilötietojen suojasta on kysymys myös ehdotetun lain 23 §:n 2 momentissa tarkoitettussa kirjanpidossa. Ehdotettu 39 ja 23 § sisältäisivät henkilötietojen suojaa koskevien vaatimusten huomioon ottamiseksi rekisterin tietosisältöä ja tietojen säilytysaikaa koskevat laintasoista sääntelyä edellyttävät säännökset.

Lakiehdotukseen sisältyy valtuutussään-

nöksiä antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä useista lakiin sisätyvistä säännöksistä, kuten edellä kohdasta 2. käy ilmi.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Ministeriö voidaan valtuuttaa antamaan asetuksia lähinnä teknisluonteisissa sekä yhteiskunnalliselta ja poliittiselta merkitykseltään vähäisissä asioissa. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 19/2002 vp, PeVL 40/2002 vp.). Lakiehdotuksessa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäviksi ehdotettavat tarkemmat säännökset ovat käytännössä luonteeltaan varsin teknisiä vaatimuksia, joiden kohteena on rajattu ja vähäinen määrä elinkeinon- tai ammatinharjoittajia, ja joilla ei ole laajaa poliittista tai yhteiskunnallista merkitystä. Tämän vuoksi ministeriön asetus laissa säädettyä tarkempien säännösten antamiseen on pidettävä asianmukaisena säädöstasona.

Hallituksen käsityksen mukaan perustuslain asettamat vaatimukset on lakiehdotuksissa otettu huomioon asianmukaisella tavalla, ja lakiehdotukset voidaan näin ollen käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kasvinsuojeluaineista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tavoite

Tämän lain tavoitteena on turvata hyvää kasvinterveyden tilaa ja elintarvikkeiden laatua varmistamalla, että markkinoilla ja käytössä olevat kasvinsuojeluaineet ovat asianmukaisesti käytettyinä tehokkaita ja tarkoitukseensa sopivia, eivätkä aiheuta haittaa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lain tavoitteena on lisäksi varmistaa, että kasvinsuojeluaineita käytetään asianmukaisesti.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kasvinsuojeluaineiden valmistukseen, hyväksymiseen, markkinoille saattamiseen, pakkaamiseen, varastointiin, käyttöön ja valvontaan Suomessa sekä maastavientiin ja maahantuontiin.

Tätä lakia ei sovelleta Suomen kautta tul-

laamatta kuljetettavaan kasvinsuojeluaineisiin.

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan kasvinsuojeluaineisiin, mitä kemikaalilaissa (744/1989) kemikaaleista säädetään. Vaaralliseksi luokitellun kasvinsuojeluaineen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, siirtoon sekä säilytykseen sovelletaan, mitä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) säädetään. Kasvinsuojeluaineiden kuljetukseen sovelletaan, mitä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) säädetään.

Kasvinsuojeluaineiden jäämistä elintarvikkeissa ja rehuissa sekä niiden valvonnasta säädetään elintarvikelaissa (23/2006) sekä rehulaissa (396/1998) ja niiden nojalla. Kasvinsuojeluaineet, joiden hyväksyminen on peruutettu tai joiden hyväksymisen voimassaolo muutoin on lakannut, sekä muuten käytöstä poistettavat kasvinsuojeluaineet ovat ongelmajätettä, ja niihin sovelletaan jätelakia (1072/1993). Geneettisesti muunnetuista organismeista on lisäksi voimassa, mitä niistä geenitekniikkalaissa (377/1995) säädetään. Kasvinsuojeluaineita toisen henkilön palveluksessa käsittelevän työturvallisuudessa

huomioon otettavista vaatimuksista säädetään työturvallisuuslaissa (738/2002).

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kasvinsuojeluaineella* tehoainetta sekä yhtä tai useampaa tehoainetta sisältävää valmistetta siinä muodossa, jossa se toimitetaan käyttäjälle ja joka on tarkoitettu:

a) suojelemaan kasveja tai kasvituotteita kasvintuhoojalta;

b) vaikuttamaan kasvien elintoimintoihin muulla tavoin kuin ravinteina;

c) vaikuttamaan kasvituotteiden säilyvyyteen, jollei näihin aineisiin ja valmisteisiin sovelleta elintarvikelisiä aineita koskevia erityissäännöksiä;

d) tuhoamaan haitallisia kasveja; taikka

e) tuhoamaan kasvin osia tai estämään kasvien haitallista kasvua;

2) *aineella* kemiallisia alkuaineita ja niiden yhdisteitä siinä muodossa, kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina, mukaan lukien kaikki valmistuksen seurauksena syntyneet epäpuhtaudet;

3) *tehoaineella* aineita tai pieneliöitä, mukaan lukien virukset, joilla on yleinen tai erityinen vaikutus kasvintuhoojiin taikka kasveihin, kasvinosiin tai kasvituotteisiin;

4) *uudella tehoaineella* tehoainetta, joka ei ole ollut markkinoilla missään Euroopan unionin jäsenvaltiossa ennen 25 päivää heinäkuuta 1993 sekä jonka hyväksymisestä Euroopan yhteisön alueella sallitaksi tehoaineeksi ei ole vielä päätetty kasvinsuojeluaineita koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti tai jonka hyväksymistä ei ole aikaisemmin haettu muussa jäsenvaltiossa;

5) *vanhalla tehoaineella* tehoainetta, joka on ollut markkinoilla jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa ennen 25 päivää heinäkuuta 1993 ja jonka hyväksymisestä Euroopan yhteisön alueella sallitaksi tehoaineeksi ei ole vielä päätetty kasvinsuojeluaineita koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti;

6) *valmisteella* kahdesta tai useammasta aineesta, joista vähintään yksi on tehoaine, koostuvia seoksia, jotka on tarkoitettu käytettäväksi kasvinsuojeluaineena;

7) *kasvinsuojeluaineiden jäämillä* yhtä tai useampaa kasvissa taikka kasviperäisessä tuotteessa, syötävässä eläinperäisessä tuotteessa tai muualla ympäristössä olevaa ainetta, jonka esiintyminen on seurausta kasvinsuojeluaineiden käytöstä, mukaan lukien niiden aineenvaihdunta-, hajoamis- ja reaktiotuotteet;

8) *kasveilla* eläviä kasveja ja eläviä kasvinosia, tuoreet hedelmät ja kylvösiemenet mukaan lukien;

9) *kasvituotteella* kasviperäistä jalostamattomaa tai vain yksinkertaisella tavalla käsiteltyä tuotetta, jollei sitä voida pitää kasvina;

10) *kasvintuhoojalla* kasveissa tai kasvituotteissa esiintyviä sellaisia eläin- tai kasvikuntaan kuuluvia haitallisia organismeja, sieniä, bakteereita ja fytoplasmia sekä viruksia ja muita taudinaiheuttajia, jotka voivat aiheuttaa välitöntä tai välillistä vahinkoa viljelykasveille, luonnonvaraisille kasveille tai niistä saataville tuotteille;

11) *integroidulla torjunnalla* biologisten, bioteknologisten, kemiallisten, fysikaalisten, viljelyteknisten tai kasvinjalostuksellisten toimenpiteiden järkiperäistä soveltamista kokonaisuutena siten, että kasvinsuojeluaineiden käyttö on rajoitettu kaikkein välttämättömimpään kasvintuhoojien esiintymisen pitämiseksi sen alapuolella, jonka ylittyminen merkitsisi merkittäviä taloudellisia vahinkoja tai tappioita;

12) *markkinoille saattamisella* jokaista luovutusta maksua vastaan tai vastikkeetta silloin, kun kyseessä ei ole siirto varastointiin, jota seuraa toimitus Euroopan yhteisön alueen ulkopuolelle; myös kasvinsuojeluaineen vapaaseen liikkeeseen laskeminen yhteisön alueelle on markkinoille saattamista;

13) *toiminnanharjoittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa, varastoi, saattaa markkinoille, välittää, tuo maahan tai vie maasta taikka käyttää kasvinsuojeluaineita;

14) *luvanhaltijalla* toiminnanharjoittajaa, jonka hakemuksesta kasvinsuojeluaine on hyväksytty tai joka on tullut tällaisen sijaan sekä jolle hyväksyminen aikaansaa oikeuden saattaa hyväksytty kasvinsuojeluaine ensi kerran markkinoille Suomessa;

15) *maahantuonnilla* kasvinsuojeluaineiden tuontia muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista;

16) *maastaviennillä* kasvinsuojeluaineiden vientiä muihin kuin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan yhteisöstä tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa edellytetyssä laajuudessa Euroopan talousaluetta ja sen jäsenvaltioita.

2 luku

Kasvinsuojeluaineen yleiset vaatimukset

5 §

Kasvinsuojeluaineen hyväksyttävyyden velvollisuus

Kasvinsuojeluainetta saa saattaa markkinoille tai käyttää vain, jos se on hyväksytty kasvinsuojeluaineeksi, jollei jäljempänä toisin säädetä. Hyväksymisestä päättää Elintarviketurvallisuusvirasto, joka myös pitää rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista.

Kasvinsuojeluaineeksi tarkoitettua ainetta tai valmistetta, jota ei ole hyväksytty tämän lain mukaisesti, saa valmistaa, varastoida tai tuoda maahan vain tutkimus- ja koetoimintaa tai maastavientiä varten. Jos aine tai valmiste on hyväksytty toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa kasvinsuojeluaineita koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti, saadaan sitä kuitenkin kyseiseen jäsenvaltioon vientiä varten valmistaa, varastoida ja tuoda maahan. Hyväksymättömiä kasvinsuojeluaineita voidaan käyttää tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavissa hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön edellyttämässä kokeissa vain, jos Elintarviketurvallisuusvirasto on antanut siihen luvan siten kuin 26 §:ssä säädetään.

6 §

Kasvinsuojeluaineen myyntipäällykseen tehtävät merkinnät

Sen lisäksi, mitä kemikaalilaissa tai sen nojalla säädetään kasvinsuojeluaineen myynti-

päällykseen tehtävistä merkinnöistä, myyntipäällykseen on tehtävä kasvinsuojeluaineita koskevassa yhteisön lainsäädännössä edellytetyt ja muut valmisteen turvallisen käytön edellyttämät myyntipäällyksmerkinnät. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset myyntipäällykseen tehtävistä merkinnöistä.

3 luku

Kasvinsuojeluaineen hyväksyminen

7 §

Hyväksymisen hakeminen

Kasvinsuojeluaineen hyväksymistä hakevalla on oltava pysyvä toimipaikka jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Hakijan tulee toimittaa hakemuksen yhteydessä tiedot ja tutkimukset:

- 1) valmisteen käyttötarkoituksesta, käytettävyydestä ja tehokkuudesta;
- 2) käytöstä aiheutuvista jäämistä;
- 3) valmisteen ja tehoaineen kemiallisista ja fysikaalisista ominaisuuksista, myrkyllisyydestä ja muista terveysvaikutuksista;
- 4) valmisteen käyttäytymisestä ja vaikutuksista ympäristössä;
- 5) turvallisen käytön edellyttämistä varotoimista; sekä
- 6) muista yhteisön lainsäädännössä edellytetyistä kasvinsuojeluaineiden hyväksymisen edellytysten arvioinnissa tarvittavista tiedoista.

Hakemukseen tulee liittää esitys valmisteen myyntipäällykseen tehtäviksi merkinnöiksi ja ehdotus käyttöturvallisuustiedotteeksi, jos kemikaalilaissa edellytetään valmistelle käyttöturvallisuustiedotetta.

Tarkemmat säännökset hakemusmenettelystä, hakemuksesta ja sen yhteydessä toimitettavista kasvinsuojeluaineita koskevassa yhteisön lainsäädännössä edellytetyistä tiedoista ja tutkimuksista sekä tarvittavista näytteistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

8 §

Hyväksymisen edellytykset

Kasvinsuojeluaine hyväksytään, jos:

1) valmisteen tehoaine on hyväksytty Euroopan yhteisön alueella sallitaksi tehoaineeksi kasvinsuojeluaineita koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti;

2) valmiste on asianmukaisesti tarkoitukseensa käytettynä riittävän tehokasta;

3) valmisteella ei ole asianmukaisesti tarkoitukseensa käytettynä kohtuuttomia haittavaikutuksia kasveihin, kasvituotteisiin tai ympäristöön;

4) valmiste ei aiheuta asianmukaisesti tarkoitukseensa käytettynä kohtuuttomia kärsimyksiä torjuttaville selkärangkaisille eläimille;

5) valmisteella ei ole asianmukaisesti tarkoitukseensa käytettynä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen taikka pohjaveteen;

6) käytettävissä on määritysmenetelmät kasvinsuojeluaineen sisältämille tehoaineille sekä sellaisille valmisteen sisältämille aineille ja käytöstä aiheutuville jäämille, joilla voi olla merkittäviä terveys- tai ympäristövaikutuksia, ja valmisteen käytöstä maataloustuotteisiin aiheutuvien jäämien enimmäismäärät on asetettu; sekä

7) valmisteen soveltuvuutta käyttötarkoitukseensa tutkittu Suomessa tai muualla, missä maatalous-, kasvinsuojelu- ja ympäristöolot ovat samankaltaiset.

Jos kasvinsuojeluaineen tehoaine on hyväksytty Euroopan yhteisön alueella sallitaksi tehoaineeksi, tehoainetta ei arvioida hyväksymisen yhteydessä. Jos 7 §:ssä tarkoitettu hakemus koskee uutta tehoainetta sisältävää kasvinsuojeluainetta ja hakemus ilmeisesti täyttää yhteisön lainsäädännössä asetetut vaatimukset, tulee hakija osoittaa toimitettavaan tehoainetta sekä vähintään yhtä kyseistä tehoainetta sisältävää valmistetta koskeva hakemus liitteineen Euroopan yhteisöjen komissiolle ja tiedoksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

Tarkemmat säännökset yhteisön lainsäädännön mukaisista kasvinsuojeluaineiden tehoaineista sekä niitä koskevista käyttöehdoista ja muista tiedoista annetaan maa- ja metsä-

talousministeriön asetuksella sen mukaan kuin kasvinsuojeluaineita koskevassa yhteisön lainsäädännössä edellytetään.

9 §

Hyväksymisestä päättäminen

Kasvinsuojeluaineen arvioinnissa noudatetaan yhteisön lainsäädännössä edellytetyjä kasvinsuojeluaineiden arviointia ja hyväksymistä koskevia yhtenäisiä periaatteita. Hyväksyminen annetaan määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi, ja se voidaan hakemuksesta uudistaa, jos hyväksymisen edellytykset edelleen täyttyvät.

Kasvinsuojeluaineen hyväksyessään Elin- ja eläinlääketieteiden tutkimuskeskus vahvistaa valmisteen käyttötarkoituksen, käyttöohjeen ja muut myyntipäällyksmerkinnät.

Hyväksymistä koskevassa päätöksessä voidaan määrätä, että kasvinsuojeluainetta, jonka käyttöön liittyy erityinen vaara terveydelle tai ympäristölle, saa myydä ainoastaan henkilölle, joka on suorittanut 18 §:n 1 momentissa tarkoitettun tällaisen aineen käyttöön oikeuttavan erityistutkimuksen. Elin- ja eläinlääketieteiden tutkimuskeskus luokittelee kasvinsuojeluaineet, joiden käyttöön liittyy erityinen vaara terveydelle tai ympäristölle, ottaen huomioon, mitä kemikaalilaisissa ja sen nojalla säädetään kemikaalien luokituksista, sekä erityisesti kasvinsuojeluaineen olomuodon ja käyttötavan aiheuttaman vaaran.

Tarkemmat säännökset hyväksymisen ja uudelleenhyväksymisen edellytyksistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin niistä säädetään kasvinsuojeluaineita koskevassa yhteisön lainsäädännössä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset kasvinsuojeluaineen hyväksymismenettelystä.

10 §

Vastavuoroinen hyväksyminen

Kasvinsuojeluaine, joka on hyväksytty josakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa kasvinsuojeluaineita koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti, on hakijan esityksestä

hyväksyttävä hakijan joutumatta toistamaan hyväksymistä edellyttäviä tutkimuksia. Edellytyksenä kuitenkin on, että tutkimukset on tehty Suomen oloja vastaavissa maatalous-, kasvinsuojelu- ja ympäristöoloissa.

Tarkemmat säännökset vastavuoroisen hyväksymisen hakemusmenettelystä ja hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

11 §

Kasvinsuojeluaineen hyväksymistä koskevat poikkeusmenettelyt

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään yhteisön alueella sallitusta tehoaineesta, voidaan uutta tehoainetta sisältävä kasvinsuojeluaine hyväksyä kolmen vuoden ajaksi, jos Euroopan yhteisöjen komissio hyväksyy mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua hakemuksen tutkittavaksi tehoaineen hyväksymistä varten. Hyväksyminen voidaan hakemuksesta uudistaa, jos komissio hyväksyy tehoainetta sisältävien valmisteiden käytön jatkamisen jäsenvaltioissa. Vanhaa tehoainetta sisältävä kasvinsuojeluaine voidaan hyväksyä enintään kymmenen vuoden ajaksi, jos tehoaineen arviointi hyväksymistä varten on yhteisössä vielä kesken.

Sellainen kasvinsuojeluaine, joka ei täytä hyväksymiselle asetettuja edellytyksiä, voidaan hyväksyä väliaikaisesti enintään 120 päivän ajaksi, jos se on välttämätöntä kasvin tuotantoa uhkaavan ennalta arvaamattoman vaaran vuoksi ja vaaraa ei voida torjua muilla keinoilla.

Tarkemmat säännökset uutta tai vanhaa tehoainetta sisältävän kasvinsuojeluaineen määräaikaisen hyväksymisen edellytyksistä sekä kasvinsuojeluaineen väliaikaisen hyväksymisen edellytyksistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin edellytyksistä säädetään kasvinsuojeluaineita koskevassa yhteisön lainsäädännössä.

12 §

Hyväksymisen muuttaminen ja laajentaminen

Elintarviketurvallisuusviraston on luvan-

haltijaa kuultuaan muutettava hyväksymispäätöstä, jos kasvinsuojeluaineen käyttötapaa ja käytettäviä määriä voidaan tieteellisen ja teknisen tietämyksen kehityksen perusteella muuttaa. Hyväksymispäätöstä voidaan muuttaa tai laajentaa myös luvanhaltijan pyynnöstä. Hyväksymispäätöksen muuttaminen tai laajentaminen edellyttää kuitenkin, että hyväksymiselle asetetut vaatimukset edelleen täytyvät.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi luvanhaltijaa kuultuaan sallia hyväksytyyn kasvinsuojeluaineen käytön laajentamisen muuhunkin kuin hyväksytyyn tarkoitukseen maatalouden alalla toimivien tutkimuslaitosten, maatalouden ammatillisten järjestöjen tai ammatikäyttäjien hakemuksesta. Käytön laajentaminen on sallittava, jos se on yleisen edun mukaista. Käytön laajentamisen ehtona on, että:

- 1) hakija on toimittanut käytön laajentamista perustelevat asiakirjat ja tiedot;
- 2) kasvinsuojeluaineen hyväksymiselle 8 §:n 1 momentin 3-5 kohdassa asetetut edellytykset muutoin täytyvät;
- 3) suunniteltu käyttö on laajuudeltaan vähäistä; sekä
- 4) käyttäjälle annetaan käyttöohjeet joko lisämällä ohjeet myyntipäällyksen tekstiin tai erillisillä tiedotteilla.

Tarkemmat säännökset käytön laajentamisen ehdoista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

13 §

Rinnakkaistuontivalmisteen hyväksyminen

Suomessa hyväksytyyn kasvinsuojeluaineen (*alkuperäinen valmiste*) kanssa samanlainen Suomeen Euroopan yhteisön alueelta tuotava valmiste (*rinnakkaistuontivalmiste*) hyväksytään kasvinsuojeluaineeksi, jos:

1) rinnakkaistuontivalmiste on hyväksytty käyttöön kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta annetun neuvoston direktiivin 91/414/ETY mukaisesti siinä maassa, josta valmiste tuodaan; sekä

2) se on samanlainen kuin alkuperäinen valmiste ottaen huomioon seuraavat seikat:

a) se on valmistettu samalla tavoin samaa tehoainetta käyttäen; ja

b) sen vaikutus on samanlainen ottaen kuitenkin huomioon valmisteiden käyttöolosuhteiden erot.

Rinnakkaistuontivalmisteen hyväksymistä haetaan kirjallisesti Elintarviketurvallisuusvirastolta. Rinnakkaistuontivalmisteen samankaltaisuus alkuperäisen valmisteen kanssa arvioidaan asiakirjojen avulla ja tarvittaessa fyysikaalisten testien ja kemiallisten tutkimusten perusteella. Elintarviketurvallisuusvirasto vahvistaa rinnakkaistuontivalmisteen hyväksyessään valmisteen käyttötarkoituksen, käyttöohjeen ja muut myyntipäällysmarkkinat. Jos alkuperäisen valmisteen käyttötarkoitusta laajennetaan 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla, rinnakkaistuontivalmisteen hyväksymistä muutetaan vastaavasti rinnakkaistuontivalmisteen luvanhaltijan hakemuksesta. Rinnakkaistuontivalmisteen hyväksyminen peruutetaan, jos alkuperäisen valmisteen hyväksyminen peruutetaan sen vuoksi, että hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty. Hyväksytyyn rinnakkaistuontivalmisteeseen sovelletaan muutoin, mitä alkuperäisestä valmisteesta säädetään tai määrätään.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään tarkemmin samankaltaisuuden arviointiin liittyvistä seikoista, hakemuksesta ja sen käsittelemiseksi tarvittavista hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja näytteistä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää tarkemmin käyttöohjeista ja myyntipäällysmarkkinnoista.

14 §

Hyväksymisen peruuttaminen

Kasvinsuojeluaineen hyväksyminen on peruutettava, jos kasvinsuojeluaine ei enää täytä säädettyjä hyväksymisen edellytyksiä taikka jos sen hyväksymistä koskevan päätöksen perusteena olevista seikoista on annettu virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja. Hyväksyminen peruutetaan myös luvanhaltijan pyynnöstä.

Jos kasvinsuojeluaineen hyväksyminen peruutetaan tai hyväksymisen voimassaolo muutoin lakkaa, Elintarviketurvallisuusviraston tulee päättää, milloin valmisteen markkinoille saattaminen ja käyttö on kielletty. Valmisteen vaarallisuuden tai muiden omi-

naisuuksien niin edellyttäessä Elintarviketurvallisuusvirasto voi myös asettaa määräjän, jonka kuluessa valmiste tulee poistaa toiminnanharjoittajan varastosta.

15 §

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

Kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi ovat jäljempänä mainitut valtion viranomaiset ja laitokset velvolliset suorittamaan tällaisten aineiden ja valmisteiden tarkastuksia tai antamaan lausuntonsa hyväksymisen edellytyksistä seuraavasti:

1) biologisen tehokkuuden ja käyttökelpoisuuden tarkastamisen osalta, niiltä osin kuin aineet tai valmisteet sisältävät vanhaa tehoainetta, jota ei ole vielä hyväksytty Euroopan yhteisön alueella sallituksi tehoaineeksi kasvinsuojeluaineita koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti, maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus ja metsätaloudessa käytettäviksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden osalta Metsäntutkimuslaitos;

2) palo- ja räjähdysvaaran, terveysvaaran ja työntekijälle aiheutuvan riskien arvioimisen osalta sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus;

3) ympäristöriskien arvioimisen osalta Suomen ympäristökeskus.

Elintarviketurvallisuusvirasto arvioi tai tarkastaa aineiden ja valmisteiden kemialliset ja fyysikaaliset ominaisuudet, määrittää ja arvioi tarvittaessa kasvi- ja eläintuotteiden jäämät, laatii Euroopan yhteisölle ehdotukset Suomen arvioimien tehoaineiden jäämien enimmäismääristä ja asettaa tarvittaessa tilapäiset 8 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen jäämien enimmäismäärät, arvioi valmisteen biologisen tehokkuuden ja käyttökelpoisuuden sekä tarvittaessa valmisteen terveys- ja ympäristöriskit.

4 luku

Toiminnan harjoittaminen

16 §

Kasvinsuojeluaineiden yleiset käyttövaatimukset

Kasvinsuojeluaineita on käytettävä havaitun tarpeen mukaisesti ja käyttöohjeita noudattaen sekä ottaen huomioon tasapainoisen kasvinsuojelun ja integroidun torjunnan periaatteet.

17 §

Kasvinsuojeluaineen valmistus, varastointi, säilytys ja myynti

Vaaralliseksi luokitellun kasvinsuojeluaineen valmistuksesta ja säilytyksestä sekä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista on voimassa mitä kemikaalilaissa ja sen nojalla säädetään sekä mitä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudessa annettussa laissa ja sen nojalla säädetään. Vaaralliseksi luokitellun kasvinsuojeluaineen myynnistä ja muusta luovuttamisesta on voimassa mitä kemikaalilaissa ja sen nojalla säädetään, jollei 9 §:n 3 momentista muuta johdu.

Muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja kasvinsuojeluaineita on säilytettävä alkuperäispakkauksissaan asianmukaisessa säilytystilassa erillään elintarvikkeista ja rehuista.

18 §

Kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskeva erityistutkinto

Kasvinsuojeluainetta, johon liittyy erityinen vaara terveydelle tai ympäristölle, saa käyttää vain aineen käyttöön oikeuttavan Elintarviketurvallisuusviraston erityistutkinnon suorittanut. Erityistutkinnolla osoitetaan kasvinsuojeluaineen turvallisen ja asianmukaisen käytön hallitseminen.

Suunnitellessaan ja kehittäessään 1 momentissa tarkoitettua tutkintoa Elintarviketurvallisuusviraston tulee olla yhteistyössä

työsuojelu-, terveydensuojelu-, ja ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Tarkemmat säännökset tutkinnon järjestämisestä, sisällöstä ja suorittamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

19 §

Kasvinsuojeluaineen levitysvälineet

Kasvinsuojeluaineiden levitykseen saa käyttää vain tarkoitukseensa sopivia levitysvälineitä, jotka ovat hyväkuntoisia ja turvallisia.

20 §

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys

Kasvinsuojeluaineen levitys ilma-aluksesta on kielletty.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voi:

1) Elintarviketurvallisuusvirasto päättää kasvintuhoojan torjumisesta kasvinsuojeluaineen lentolevitystä käyttäen samalla, kun se päättää toimenpiteistä kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi siten kuin kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) 11 §:ssä säädetään, jos kasvintuhoojasta aiheutuu välitön uhka kasvinterveydelle, eikä kasvintuhoojaa voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella torjua tai sen leviämistä estää;

2) maa- ja metsätalousministeriö päättää metsäkeskuksen esityksestä kasvinsuojeluaineen lentolevityksestä metsässä kasvaviin puihin kohdistuvien laajojen hyönteis- tai sienituhojen torjumiseksi samalla, kun se päättää toimenpiteistä metsätuhon leviämisen tai syntymisen estämiseksi siten kuin metsän hyönteis- tai sienituhojen torjunnasta annetun lain (263/1991) 6 §:ssä säädetään, jos hyönteis- tai sienituhoja ei voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella estää.

21 §

Lentolevityksen toteuttaminen

Kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskevan 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätök-

sen tulee sisältää tiedot lentolevitysalueesta, torjuntatoimenpiteistä ja niiden suorittamisajankohdasta sekä torjunnassa käytävästä kasvinsuojeluaineesta. Lentolevitys suoritetaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen valvonnassa.

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys on suoritettava erityistä huolellisuutta noudattaen ja siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Levitysalue on selvästi merkittävä sijoittamalla maastoon helposti näkyviä tauluja, joissa ilmoitetaan kasvinsuojeluaineen levityksestä. Lentolevityksen saa suorittaa henkilö, jolla on käytettävissään asianmukainen lentolevityskalusto sekä riittävä tieto kasvinsuojeluaineiden lentolevityksestä ja taito lentolevitykseen. Lentolevityksestä on hyvissä ajoin ennen levitystä ilmoitettava alueelliselle ympäristökeskukselle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveysuojeluviranomaiselle sekä kunnaneläinlääkärille.

Tarkemmat säännökset lentolevityksessä noudatettavasta menettelystä, levityksestä tehtävistä ilmoituksista, levityskalustolle ja levityksen suorittajalle asettavista vaatimuksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §

Kirjanpito sekä myynti- ja tuontimääristä ilmoittaminen

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, varastoi tai saattaa markkinoille kasvinsuojeluaineita, tulee pitää kasvinsuojeluaineista ajan tasalla olevaa valmistus-, varasto- ja myyntikirjanpitoa. Kirjanpitovelvollisuus ei kuitenkaan koske kasvinsuojeluaineiden vähittäiskauppaa. Toiminnanharjoittajan, joka ammattitoiminnassaan käyttää kasvinsuojeluaineita, tulee pitää ajan tasalla olevaa käyttökirjanpitoa käytetyistä kasvinsuojeluaineista ja niiden määristä. Kirjanpitoa on säilytettävä viiden kalenterivuoden ajan sen vuoden päättymisestä, jota kirjanpito koskee.

Luvanhaltijan tulee ilmoittaa Elintarvike- turvallisuusvirastolle vuosittain markkinoille saatettujen tai rinnakkaistuontivalmisteena tuotujen kasvinsuojeluaineiden määrät.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tar-

koitetun kasvinsuojeluaineita koskevan kirjanpidon sisällöstä ja säilyttämisestä sekä 2 momentissa tarkoitettuun ilmoittamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

23 §

Erityistutkintoa edellyttävän kasvinsuojeluaineen luovutus ja kirjanpito

Kasvinsuojeluainetta, jonka myynti on sallittu vain 18 §:ssä tarkoitettuna erityistutkinnon suorittaneelle, saadaan myymälästä luovuttaa käyttöä varten ainoastaan erityistutkinnon suorittaneelle tutkintotodistuksen esittämistä vastaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu luovutuksesta luovuttajan on pidettävä kasvinsuojeluaineiden asianmukaisen käytön ja luovutuksen valvontaa varten kirjanpitoa, josta käy ilmi, kenelle kasvinsuojeluainetta on luovutettu, luovutuksensaajan yhteystiedot, kuinka paljon ja mitä kasvinsuojeluainetta on luovutettu, luovutusajankohta sekä tutkinnon voimassaoloaika. Kirjanpitoa on säilytettävä viiden kalenterivuoden ajan sen vuoden päättymisestä, jolloin kasvinsuojeluainetta on luovutettu. Jäljempänä 29 §:ssä tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla ja 30 §:ssä tarkoitetuilla valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada kirjanpidon sisältämät tiedot valvontaa varten. Tiedot voidaan luovuttaa myös tulosteena. Henkilötietojen keräämiseen, käsittelyyn ja tallentamiseen sekä tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

24 §

Ilmoitusvelvollisuus

Luvanhaltijan ja niiden, joiden hakemuksesta kasvinsuojeluaineen käyttötarkoitusta on laajennettu, on ilmoitettava viipymättä Elintarvike- turvallisuusvirastolle uusista tiedoista, jotka koskevat kasvinsuojeluaineiden tai niiden sisältämien tehoaineiden mahdollisia vaarallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön.

5 luku

Koe- ja tutkimustoiminta

25 §

Tarkastuksia suorittavien laitosten hyväksyminen

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavat laitokset. Laitos hyväksytään, jos sillä on tarkastustoiminnan suorittamista varten pätevä henkilöstö, asianmukaiset laitteistot, tilat ja testauspaikat sekä menettelytapaohjeet, joiden kaikkien tulee täyttää hyvälle testaustoiminnalle asetetut vaatimukset.

Hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos laitoksen toiminta ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä, eikä laitos korjaa epäkohtia Elintarviketurvallisuusviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa tai jos laitos olennaisella tavalla rikkoo, mitä tässä laissa tai sen nojalla kasvinsuojeluaineista tai niiden testaustoiminnasta säädetään.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetuista hyvän testaustoiminnan vaatimuksista sekä laitoksen hyväksymisestä ja hyväksymismenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

26 §

Koe- ja tutkimustoiminta

Tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavia kokeita, jotka edellyttävät hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön, voidaan tehdä, jos Elintarviketurvallisuusvirasto on myöntänyt niihin luvan. Koetoiminnasta, jossa käytetään geneettisesti muunnettuja organismeja, säädetään erikseen. Lupahakemukseen on liitettävä koesuunnitelma sekä asiakirjat niistä saatavilla olevista 7 §:ssä tarkoitetuista tiedoista, joiden perusteella voidaan arvioida kokeen mahdolliset vaikutukset ihmisten ja eläinten terveyteen ja ympäristöön.

Lupa myönnetään, jos kokeesta ei arvioida olevan todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, hakijalla on käytettävissään kokeen

suorittamiseksi asianmukaiset testauspaikat ja koe suoritetaan valvotuissa oloissa käyttäen rajoitettuja määriä valmisteita rajoitetulla alueella. Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos kokeita tekevä laitos on hyväksytty 25 §:ssä tarkoitetuksi kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavaksi laitokseksi. Tällaisen laitoksen tulee hyvissä ajoin ennen kokeen aloittamista ilmoittaa Elintarviketurvallisuusvirastolle tiedot kokeessa käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta ja käyttömäärästä, kokeen laajuudesta ja kestosta sekä arvioiduista terveys- ja ympäristövaiikutuksista.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi asettaa kasvinsuojeluaineella tehtävälle kokeelle ihmisten tai eläinten terveyden tai ympäristön turvaamiseksi tarpeellisia ehtoja. Kasvinsuojeluaineella tehtävä koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että valmisteella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoita lupaa myönnettäessä tai 3 momentissa tarkoitettua ilmoitusta tehtäessä. Asiasta on ilmoitettava viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Tarkemmat säännökset lupahakemusmenettelystä, lupahakemuksen ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä sekä koe- ja tutkimustoiminnasta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

27 §

Eläinkokeet

Tämän lain velvoitteiden täyttämiseksi tehtäviä eläinkokeita suunniteltaessa on vältettävä selkärankaisilla eläimillä tehtäviä kokeita aina, kun se on mahdollista. Keinoista, joilla tarpeettomia eläinkokeita pyritään välttämään, säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tehtäessä kokeita selkärankaisilla eläimillä noudatetaan, mitä koe-eläintoiminnasta annetussa laissa (62/2006) ja sen nojalla koe-eläintoiminnasta säädetään.

6 luku

Viranomaiset

28 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

29 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto. Elintarviketurvallisuusvirasto käyttää valvonnassa apunaan työvoimia ja elinkeinokeskusten maaseutuosastoja. Kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja maastavientiä valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella tullilaitos.

Elintarviketurvallisuusviraston tehtävänä on huolehtia kasvinsuojeluaineiden oikean käytön neuvonnan järjestämisestä ja koulutuksesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

30 §

Valtuutetut tarkastajat

Sen lisäksi, mitä 29 §:n 1 momentissa säädetään, Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää valvonnassa apunaan valvontatehtävään kirjallisesti valtuuttamia tarkastajia, jotka toimivat Elintarviketurvallisuusviraston valvonnassa. Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Valtuutetulla tarkastajalla tulee olla valtuutuksen kohteena olevan tehtävän hoitamiseksi riittävä kasvinsuojeluaineita koskeva tai muu lain noudattamisen valvonnan kannalta tarvittava ammattitaito.

Jos valtuutettu tarkastaja on hallintolain (434/2003) mukaan esteellinen suorittamaan

tehtäväänsä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä jonkun muun tilapäisesti suorittamaan hänen tehtäviään. Tilapäisesti määrättyyn sovelletaan, mitä valtuutetusta tarkastajasta säädetään.

Valtuutetun tarkastajan on tarkastusta suorittaessaan kiinnitettävä huomiota siihen, että toimija voi esittää tarkastajalle omat näemyksensä äidinkielellään suomeksi, ruotsiksi tai saameksi. Jos toimija ei osaa kielilain (423/2003) mukaan käytettävää kieltä, tarkastajan on huolehdittava siitä, että tarkastus toimitetaan huolehtimalla hallintolain 26 §:n mukaisesti tarvittavasta tulkitsemisestä tai kääntämisestä. Valtuutetun tarkastajan tulee toiminnanharjoittajan niin vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksestaan.

7 luku

Valvonta

31 §

Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet

Kasvinsuojeluaineita on valvottava tasa-puolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että valmiste tai toiminnanharjoittajan toiminta ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia, ja ne on sojivalla tavalla kohdistettava kasvinsuojeluaineiden valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen, markkinoinnin, varastoinnin, käytön ja käsittelyn eri vaiheisiin.

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa annettava toiminnanharjoittajalle tarpeellisia ohjeita ja kehotuksia kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten noudattamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista.

32 §

Valvontasuunnitelma

Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava vuosittain valvontasuunnitelma valvonnan järjestämisestä. Valvontaa suunniteltaessa

Elintarviketurvallisuusviraston tulee olla yhteistyössä työsuojelu-, terveydensuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaisten sekä tullilaitoksen kanssa.

Valvontasuunnitelmassa on määriteltävä suoritettavat tarkastukset, valvontakohdetyypit ja niiden tarkastustiheys. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä valvontakohdetyypin riskinarvioinnin perusteet ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä.

33 §

Tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisilla ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanemista ja noudattamisen valvontaa varten päästä kasvinsuojeluaineiden testaus-, valmistus-, varasto-, myynti- ja käyttöpaikkaan ja kasvinsuojeluaineiden kuljetusvälineisiin, tarkastaa 22 §:n 1 momentissa ja 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua kirjanpitoa, toimittaa tarkastuksia sekä tarvittaessa ottaa kasvinsuojeluaineista ja niillä käsitellyistä tuotteista, maaperästä ja vedestä korvauksetta tarpeellisia näytteitä tutkimuksia varten.

Kotirauhan piirissä tarkastuksen saa toimittaa ja näyteen ottaa vain viranomainen, ja tarkastus saadaan toimittaa ja näyte ottaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen 45 tai 47 §:ssä tarkoitettuun tekoon.

34 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada toiminnanharjoittajalta sekä 25 §:ssä tarkoitetuilta laitoksilta ja 26 §:ssä tarkoitettun luvanhaltijalta tässä laissa tarkoitettua valvontaa varten välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

35 §

Euroopan yhteisön tarkastajat

Mitä 33 ja 34 §:ssä säädetään Suomen viranomaisen tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan yhteisön tarkastajia. Euroopan yhteisön tarkastajien on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä Elintarviketurvallisuusviraston kanssa.

36 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön liike- tai ammatillisuudesta tai taloudellisesta asemasta luovuttaa:

1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille pakkokeinolain (450/1987) 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna rikoksen selvittämiseksi;

2) 28 §:ssä ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;

3) yhteisön lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, kun yhteisön lainsäädännössä tai sopimuksessa niin edellytetään.

37 §

Tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että kasvinsuojeluaineena käytetään muuta kuin kasvinsuojeluaineeksi hyväksyttyä ainetta taikka että kasvinsuojeluaineen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle taikka ympäristölle, on valvontaviranomaisen salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi vaaran luonteen mukaan toimivaltaiselle elintarvike-, ympäristö-, työsuojelu-, pelastus- tai poliisiviranomaiselle.

Havaitsemistaan kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu tai muutoin lakannut, valvontaviranomaisen ja valtuute-

tun tarkastajan tulee ilmoittaa valmisteen hävittämistä varten kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

38 §

Virka-apu

Valvontaviranomaisella on oikeus saada virka-apua tulliviranomaisilta sekä poliisi- ja pelastusviranomaisilta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

39 §

Kasvinsuojeluinerekisteri ja -luettelo

Elintarviketurvallisuusviraston pitämään kasvinsuojeluinerekisteriin merkitään hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista valvontaa varten seuraavat tiedot:

- 1) luvanhaltija ja tämän mahdollinen edustaja yhteystietoineen;
- 2) valmisteen nimi;
- 3) valmisteen tehoaine ja sen määrä;
- 4) valmisteen käyttötarkoitus;
- 5) valmisteen käyttöohjeet, käytön rajoitukset, varoitusmerkinnät ja muut myyntipäällysmarkinnat;
- 6) valmisteen hyväksymisen voimassaoloa koskevat tiedot;
- 7) 22 §:n 2 momentissa tarkoitetut vuosittain markkinoille saatettujen tai rinnakkaisuontivalmisteena tuotujen kasvinsuojeluainemäärien määrät.

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee 1 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella yleisön käyttöön tarkoitetun hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita koskevan kasvinsuojeluineluettelon. Jos luvanhaltijana on yksityinen henkilö, luettelossa ei ilman hänen suostumustaan saa olla hänen kotiosoitettaan tai muita yhteystietojaan.

Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus valvontaa varten käyttää kasvinsuojeluinerekisteriä. Rekisteröidyn luonnollisen henkilön 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Henkilötietojen keräämi-

seen ja tallettamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Rekisteröintimenettelystä, rekisterin ylläpidosta ja rekisteriin merkittävistä valmistetta koskevista teknisistä tiedoista voidaan säätää tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

40 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee valvonnan tulokset. Edellä 36 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvonnan tulosten julkaisemisesta.

8 luku

Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset

41 §

Määräys

Jos toiminnanharjoittaja ei noudata tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, eivätkä puutteet täytä 42 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisen edellytyksiä, 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu valvontaviranomainen voi määrätä tämän asian laatuun nähden riittävässä määrääjässä täyttämään velvollisuutensa.

42 §

Kielto

Elintarviketurvallisuusvirasto voi kieltää:

- 1) kasvinsuojeluaineen valmistuksen, varastoinnin, markkinoille saattamisen, käytön, maahantuonnin tai maastaviennin, jos kasvinsuojeluaine ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;
- 2) kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen tai käytön, jos kasvinsuojeluaineen

voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan välittömän vaaran tai uhan ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle;

3) kasvinsuojeluaineen markkinoille saatamisen tai käytön, jos valmisteen myyntipäällyksmerkinnöissä on sellainen puute tai virhe, että siitä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle;

4) kasvinsuojeluaineella käsitellyn korjaamatta olevan sadon käyttämisen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi, jos käyttämisestä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle.

Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on poistettu tai epäkohta korjattu taikka jos kielto ei ole enää muutoin tarpeen.

Jos asia ei siedä viivytystä, Elintarviketurvallisuusviraston lisäksi muu 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu valvontaviranomainen voi määrätä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettua kiellon väliaikaisesti. Väliaikainen kielto on saatettava viivytyksettä Elintarviketurvallisuusviraston ratkaistavaksi. Kielto raukeaa, jos Elintarviketurvallisuusvirasto ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua päätöstä viikon kuluessa kiellon antamisesta.

43 §

Hävittämisen- ja maastavientimääräys

Jos kasvinsuojeluaineen valmistus, varastointi, markkinoille saattaminen, käyttö, maahantuonti tai maastavienti on 42 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla kielletty, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä kasvinsuojeluaineen käsiteltäväksi hyväksymällään tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi lähettäjämaahan.

Jos korjaamattoman sadon käyttäminen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi on 42 §:n nojalla kielletty, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä korjaamattoman sadon hävitettäväksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan liittää ehtoja sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä. Toiminnanharjoittaja, jonka virheellisen menettelyn vuoksi hävittämisen- tai maastavientimääräys on annettu, vastaa täytäntöönpanon aiheuttamista kustannuksista.

44 §

Uhkasakko ja teettäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tehostaa 41 §:ssä tarkoitettua määräystä, 42 §:n 1 momentissa tarkoitettua kieltoa tai 43 §:ssä tarkoitettua hävittämistä tai maastavientiä koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakkoa, teettämishuonetta ja teettämistä koskevassa asiassa noudatetaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

45 §

Kasvinsuojeluainerikkomus

- Joka tahallaan tai huolimattomuudesta
- 1) laiminlyö 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyväksymisen hakemisen,
 - 2) laiminlyö 22 §:n 1 momentissa tai 23 §:n 2 momentissa säädetyn kirjanpitovelvollisuuden,
 - 3) 23 §:n 1 momentin vastaisesti luovuttaa myymälästä käyttöä varten erityistutkintoa edellyttävää kasvinsuojeluainetta ilman tutkintotodistuksen esittämistä,
 - 4) laiminlyö 22 §:n 2 momentissa säädetyn markkinoille saatettujen tai rinnakkaistuontivalmisteena tuotujen kasvinsuojeluaineiden määrää koskevan ilmoitusvelvollisuuden,
 - 5) laiminlyö 24 §:ssä säädetyn ilmoituksen kasvinsuojeluaineiden tai niiden sisältämien tehoaineiden mahdollisista vaarallisista vaikutuksista ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön,
 - 6) laiminlyö 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua luvan hakemisen tai 26 §:n 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisen,
 - 7) laiminlyö 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua kokeen keskeyttämisvelvollisuuden tai ilmoitusvelvollisuuden,
 - 8) rikkoo 41 §:n nojalla annettua määräystä tai 42 §:n 1 momentin nojalla annettua kieltoa taikka
 - 9) rikkoo 43 §:n nojalla annettua hävittämisen- tai maastavientimääräystä,
- on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa sääde-

tä ankarampaa rangaistusta, *kasvinsuojelua-*
ainerikkomuksesta sakkoon.

46 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Elintarviketurvallisuusvirasto tekee 29 §:n 1 momentissa tarkoitettujen viranomaisten ja valtuutettujen tarkastajien puolesta rikosilmoituksen epäilyistä kasvinsuojeluaainerikkomuksesta. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuutena pidettävä ilmeisen vähäisenä.

47 §

Rangaistuksia koskevat viittaussäännökset

Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain (39/1889) 48 luvun 1-4 §:ssä. Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä terveysrikkoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 1 §:ssä. Rangaistus kasvinsuojeluaineen varomattomasta käsittelystä säädetään rikoslain 44 luvun 12 §:ssä.

9 luku

Erinäiset säännökset

48 §

Vaatimus liike- ja ammattisalaisuuden suo-
jaamiseksi

Kasvinsuojeluaineen hyväksymistä hakevan on hakemuksessaan erikseen mainittava liike- ja ammattisalaisuusiksi katsomansa tiedot, jotka hän vaatii pidettäväksi salassa muilta kuin hakemuksen käsittelyyn osallistuvilta viranomaisilta. Vaatimuksen esittäjän on perusteltava vaatimuksensa.

49 §

Liike- ja ammattisalaisuuden raja

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään liike- tai ammattisalaisuudesta, kasvinsuojeluaineen hyväksymishakemuksen käsittelyä varten annetuista tai laadituista tiedoista salassa pidettäviä eivät ole:

1) valmisteen tai sen tehoaineen nimi taikka tehoaineen pitoisuus valmisteessa;

2) valmisteessa vaaralliseksi luokitellun aineen nimi;

3) tiedot valmisteen ja tehoaineen fysikaalisista ja kemiallisista ominaisuuksista;

4) määrittäminen menetelmät kasvinsuojeluaineen sisältämien tehoaineiden laadun ja määrän sekä kasvinsuojeluaineen käytöstä aiheutuvien jäämien selvittämiseksi;

5) yhteenveto niiden tutkimusten tuloksista, joilla tuotteen tehokkuus ja sen vaarattomuus ihmisille, eläimille, kasveille ja ympäristölle on todettu;

6) tiedot keinoista, joilla tehoaine tai kasvinsuojeluaine tehdään vaarattomaksi;

7) tiedot suositeltavista menetelmistä vaarojen vähentämiseksi ja muista varotoimenpiteistä;

8) tiedot menetelmistä tuotteen ja sen pakauksen hävittämiseksi;

9) tiedot kasvinsuojeluaineiden käsittelyn, varastoinnin ja kuljetuksen aikana vahingossa tapahtuvien läikkymisten tai vuotojen vuoksi toteutettavista puhdistustoimenpiteistä;

10) tiedot henkilövahinkojen yhteydessä annettavasta ensiavusta ja lääkehoidosta.

Liike- tai ammattisalaisuutena pidettäviä tietoja saa käyttää toisen hakijan eduksi vain, jos ensimmäinen hakija on siihen suostunut. Hakemuksen yhteydessä toimitettuja tutkimustietoja ja -tuloksia saa käyttää toisen hakijan eduksi vain, jos ensimmäinen hakija on siihen suostunut tai jos aika, josta säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, on kulunut tehoaineen tai valmisteen hyväksymisestä. Tarkemmat säännökset tietojen käytöstä toisen hakijan eduksi annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan, kuin kasvinsuojeluaineita koskevassa yhteisön lainsäädännössä säädetään.

50 §

Neuvottelukunta

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on seurata kehitystä kasvinsuojeluaineita koskevissa asioissa, antaa lausuntoja sekä tehdä asiaa koskevia esityksiä ja aloitteita, ei kuitenkaan niissä asioissa, jotka on käsiteltävä valtioneuvoston Euroopan unionin asioiden käsittelyä varten säädetyssä järjestyksessä.

51 §

Täytäntöönpano

Tämän lain nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

52 §

Perittävät maksut

Tämän lain mukaisista viranomaisen suoritteista peritään valtiolle maksuja valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

Kasvinsuojeluaineeksi hyväksymisestä peritään maksu 50 prosentilla alennettuna, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala hyväksymistä haettaessa on enintään 5 000 hehtaaria, ja 80 prosentilla alennettuna, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala hyväksymistä haettaessa on enintään 2 000 hehtaaria.

Viljelykasvien yhteenlasketun pinta-alan määrittämisessä käytetään maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen painettua Suomen virallista tilastoa puutarhakasveista (Puutarhayritysrekisteri) ja pelto- kasveista (Maatilayritysrekisteri). Pinta-alana käytetään viiden viimeisen vuoden lukujen keskiarvoa.

53 §

Palkkiot ja kustannusten korvaukset

Elintarviketurvallisuusvirasto suorittaa valtuuttamilleen tarkastajille tämän lain mukaisista tarkastuksista palkkiota ja kustannusten korvausta.

54 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Edellä 52 §:ssä tarkoitettua maksua koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään.

Edellä 42 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

10 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

55 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Tällä lailla kumotaan 23 päivänä toukokuuta 1969 annettu torjunta-ainelaki (327/1969) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen (*kumottu laki*). Kumotun lain nojalla annetut maa- ja metsätalousministeriön päätökset ja asetukset jäävät kuitenkin edelleen voimaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

56 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa torjunta-ainelautakunnassa vireillä olevat kasvinsuojeluaineen hyväksymistä ja rekisteröintiä koskevat hakemukset siirretään tämän lain

voimaan tullessa Elintarviketurvallisuusvirastolle käsiteltäviksi tämän lain mukaisessa järjestyksessä. Tämän lain voimaan tullessa Elintarviketurvallisuusvirastossa tai torjunta-ainelautakunnassa vireillä olevat muita torjunta-aineita (biosidit) koskevat hakemukset siirretään tämän lain voimaan tullessa kemikaalilain mukaan toimivaltaisille viranomaisille käsiteltäviksi kemikaalilain mukaisessa järjestyksessä. Elintarviketurvallisuusviraston hallussa olevat muita torjunta-aineita koskevat hyväksymisasiakirjat siirretään tämän lain voimaan tullessa kemikaalilain mukaan toimivaltaisille viranomaisille.

Kumotun lain nojalla kasvinsuojeluaineelle tai muulle torjunta-aineelle annettu hyväksyminen ja rekisteröinti ovat voimassa hyväksymistä koskevan päätöksen mukaisesti.

Kumotun lain nojalla annettu lupa tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavaan

kokeeseen, joka edellyttää hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön, on voimassa lupaa koskevien ehtojen mukaisesti.

Kumotun lain nojalla kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavalle laitokselle annettu virallinen hyväksyminen on voimassa hyväksymistä koskevan päätöksen mukaisesti.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevien kasvinsuojeluaineiden hyväksymistä koskevien hakemusten käsittelystä peritään maksu siten kuin 52 §:ssä säädetään. Perittävästä maksusta vähennetään kumotun lain 7 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla suoritettu hakemusmaksu. Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita koskeviin maksuihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä tämän lain voimaantuloa edeltävältä ajalta.

2.

Laki**kemikaalilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 27 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1198/1999, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, ja lakiin uusi 30 h § seuraavasti:

27 §

Hyväksymisen edellytykset

Tarkemmat säännökset 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tehoainetta sisältävien biosidivalmisteiden markkinoilta poistamisen ja hyväksymisen hakemisen määräajoista sekä näiden biosidivalmisteiden käytön ehdoista ja muista niiden hyväksymiseen vaikuttavista tiedoista annetaan ympäristöministeriön asetuksella sen mukaan kuin niistä säädetään biosididirektiivissä.

30 h §

Eräiden biosidivalmisteiden hyväksyminen

Toimivaltainen viranomainen voi määrätä ajaksi hyväksyä karpäshävitteenä tai hyönteisten karkotusaineena käytettävän biosidivalmisteen ja asunnoissa, karjasuojissa, varastoissa tai muissa sisätiloissa esiintyvien tuhoeläinten torjuntaan käytettävän biosidivalmisteen sekä muun niihin käyttötarkoituksen perusteella rinnastettavan biosidivalmisteen markkinoille luovuttamisen, vaikka valmisteen sisältämää tehoainetta ei ole hyväksytty biosididirektiivin liitteeseen I, IA tai IB, jos tehoaine on mainittu kyseisessä käyttötarkoituksessa biosidituotteiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/8/EY 16

artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kymmenvuotisen työohjelman toisesta vaiheesta ja asetuksen (EY) N:o 1896/2000 muuttamisesta annetun komission asetuksen 2032/2003/EY liitteessä II. Hyväksymistä voidaan hakea, kunnes tehoaineen sisällyttämisestä biosididirektiivin liitteeseen I, IA tai IB on tehty päätös mainitussa direktiivissä säädettyä menettelytapaa käyttäen. Hyväksymisen edellytyksenä on, että biosidivalmiste täyttää 27 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyt hyväksymisen edellytykset. Tällaisten biosidivalmisteiden hyväksymisessä tai markkinoilta poistamisessa noudatetaan tehoainetta koskevassa päätöksessä asetettua määräaika.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun biosidivalmisteseen sovelletaan muutoin, mitä 25, 26, 28–30, 30 e ja 30 g §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevien 30 h §:n 1 momentissa tarkoitettujen biosidivalmisteiden hyväksymistä koskevien hakemusten käsittelystä peritään maksu siten kuin 60 §:ssä säädetään. Perittävästä maksusta vähennetään torjunta-ainelain (327/1969) 7 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla suoritettu hakemusmaksu. Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytyjä valmisteita koskeviin maksuihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä tämän lain voimaantuloa edeltävältä ajalta.

3.

Laki**rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §, sellaisena
 kuin se on laissa 400/2002, seuraavasti:

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

1 §

Terveysrikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

- 1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (/2006),
- 2) kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004),
- 3) kemikaalilain (744/1989),
- 4) terveydensuojelulain (763/1994) tai
- 5) elintarvikelain (23/2006)

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myyn-

nissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomitava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti suorittaa, pitää myynnissä tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa kuluttajapalveluksen siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Juha Korkeaoja*

3.

Laki**rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §, sellaisena
kuin se on laissa 400/2002, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

44 luku

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista**Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista**

1 §

1 §

*Terveysrikos**Terveysrikos*

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) torjunta-ainelain (327/1969),
2) tuoteturvallisuuslain (914/1986),
3) kemikaalilain (744/1989),
4) terveydensuojelulain (763/1994),
5) elintarvikelain (361/1995) tai
6) eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta annetun lain (1195/1996)

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta tuoteturvallisuuslain

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) *kasvinsuojeluaineista annetun lain (/2006),*
2) *kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004),*
3) kemikaalilain (744/1989),
4) terveydensuojelulain (763/1994) tai
5) elintarvikelain (23/2006)

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta *kulutustavaroiden ja*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

taikka sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti suorittaa, pitää myynnissä tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa kuluttajapalveluksen siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti suorittaa, pitää myynnissä tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa kuluttajapalveluksen siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.